

INARIN KUNTA

**TALOUSARVIO VUODELLE 2024 SEKÄ
TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA
VUOSILLE 2024 – 2026**

**Valtuusto 14.12.2023 § 60
Dnro 337/02.02.00/2023**

Sisällys

Sisällys	2
1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2. TALOUSARVION RAKENNE.....	5
2.1 Talousarvion suunnitelmaperusteet	5
2.1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat	5
2.1.2 Kuntastrategia.....	5
2.1.3 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019–2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmaa	6
2.1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	8
2.1.5 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	9
2.1.6 Konserniohjaus.....	9
2.2 Yleinen taloudellinen kehitys.....	13
2.2.1 Kuntatalous.....	13
2.2.2 Toimintaympäristön kehitys.....	15
2.2.3 Työvoima, työllisyys	15
2.2.4 Väestörakenteen kehitys	18
2.3. Talousarvion sitovuus	19
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	21
3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi).....	23
3.2 Kunnanhallitus	24
3.2.1 Yritys- ja kehittämispalvelut	29
3.3 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet.....	32
3.4 Sivistyslautakunta	33
3.4.1 Varhaiskasvatus	37
3.4.2 Esi- ja perusopetus	42
3.4.3 Lukiokoulutus	45
3.4.4 Kansalaisopisto	47
3.4.5 Kirjasto	48
3.4.6 Kulttuuri	51
3.4.7 Vapaa-aikatoimi	55
3.4.7.1 Liikuntapalvelut.....	55
3.4.7.2 Nuorisotyö.....	57
3.5 Tekninen lautakunta	61

3.5.1 Tekninen lautakunta/yhdyskuntasuunnittelu	64
3.5.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen.....	66
3.5.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta.....	68
3.5.4 Ympäristöterveydenhuolto, maaseututoimi ja eläinlääkäritoiminta.....	69
3.5.5 Ympäristönsuojelu	72
3.6. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa	72
3.6.1 Kalatalouden kehittämisrahasto.....	73
3.6.2 Tilapalvelu liikelaitos.....	75
3.6.3 Saariselän kehittämisrahasto.....	78
4. TULOSLASKELMAOSA	80
4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit.....	80
4.2 Valtionosuudet	81
4.3 Poistot.....	81
5. INVESTOINTIOSA	83
6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA.....	93
7. HENKILÖSTÖOHJELMA	97

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2023 on leimannut yleinen taloudellinen epävarmuus. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut globaalin kriisin, joka on vaikuttanut merkittävästi myös Suomen talouteen. Korkotaso on vähitellen vakiintumassa uudelle korkeammalle tasolle ja inflaatio ei näytä ainakaan vielä pysyviä laskun merkkejä. Kuntataloutteen vaikuttavat merkittävästi rakennuskustannusten, energian ja elintarvikkeiden hintojen nousu. Erityisesti rakennusala on ajautunut nopeasti rahoitusvaikeuksiin. Rakennusteollisuuden heikko tilanne ja korkea korkotaso vaikeuttavatkin valitettavasti uudisasuntotuotantoa Inarin kunnan alueella. Tämä puolestaan vaikuttaa merkittävästi työvoiman saantiin. Vallitseva talouden yleinen supistuminen jatkuu näillä näkymin vuoden 2023 loppua kohden. Valtiovarainministeriö arvioi tilanteen tasaantuvan vuonna 2024 jopa lievään kasvuun, mutta ennusteeseen sisältyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Kuvattu yleinen taloudellisen tilanteen epävarmuus vaikeuttaa tulevien vuosien kuntatalouden suunnittelua ja velvoittaa varautumaan myös nykyistä vaikeampaan tilanteeseen.

Epävarmuudesta huolimatta Inarin kunnan taloudellinen tilanne on pysynyt vakaana ja myös lähitulevaisuus näyttää hyvältä. Tässä tilanteessa onkin tärkeää keskittyä strategisesti tärkeiden hankkeiden läpivientiin ja katsoa tulevaisuutta useamman vuoden suunnitteluhorisontilla. Tältä osin talouden- ja toiminnan suunnittelussa on lähdetty siitä, että kunnan taloustilanne pyritään pitämään tasapainoisena myös lähivuosina. Vallitsevasta epävarmuudesta huolimatta tähän antaa uskoa verotulojen ennakoitua parempi kasvu, positiiviset ennusteet alueella vierailevien matkailijoiden määristä ja työllisyystilanteen parantuminen kunnan alueella. Verotuloja ennakoidaan kertyvän vuonna 2024 noin saman verran kuin vuonna 2023. Valtionosuuksiin odotetaan jopa hienoista kasvua. Näin ollen vuodelta 2024 on lupa odottaa noin 1 miljoonan euron suuruista ylijäämää. Kunnan lainakannan ei ennakoida kasvavan suunnittelukaudella ainakaan merkittävästi, mutta Ivalon ja Inarin uusien koulujen leasingvastuut ovat merkittäviä. Inarin koulun osalta työvoimapula ja rakennuskustannusten nousu tuovat epävarmuutta rakentamisen aikatauluun. Tällä tietoa hanke kuitenkin valmistuu suunnitellussa aikataulussa. Nettoinvestointeja suunnitellaan vuosille 2024 – 2026 keskimäärin noin 4,8 miljoonaa euroa vuodessa. Keskimääräistä nettoinvestointimäärää nostaa ensi vuoden investointeihin sisältyvä Sevettijärven koulurakennus, jolloin nettoinvestointikulut vuonna 2024 nousevat noin 6,5 miljoonaan.

Lähivuosina kunnan toiminnassa korostuu elinvoiman kehittäminen ja elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Tämä näkyy selkeästi myös meneillään olevassa kuntastrategian uudistamisessa ja elinvoimaohjelman päivityshankkeessa. Lisäksi kunta käyttää merkittävästi resursseja hyvän yhteistyön varmistamiseen Lapin hyvinvointialueen kanssa. Uusi toimintamalli täytyy hioa sujuvaksi ja sellaiseen muotoon, etteivät kuntalaisten palvelut ainaakaan heikkene aikaisempaan verrattuna. Vuoden 2024 aikana valmistaudumme myös julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen siirtymiseen valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa. Palveluiden toimivuus ja jatkuvuus on pystyttävä varmistamaan myös tässä muutostilanteessa.

Inarin kunnan toiminta ja talous ovat edelleen vahvoja vallitsevista epävarmuustekijöistä huolimatta. Haluan kiittää tästä kuntalaisia ja alueen yrittäjiä toimialasta riippumatta sekä korostaa pitkäjänteisen taloussuunnittelun ja osaavan henkilöstön merkitystä Inarin kunnan tulevaisuudelle.

Tommi Kasurinen
kunnanjohtaja

2. TALOUSARVION RAKENNE

2.1 Talousarvion suunnitelmaperusteet

Talouden suunnittelun lähtökohtana on voimassa oleva kuntastrategia, kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, väestöennusteet sekä muut toimintaympäristön mahdolliset muutokset. Talouden ja toiminnan suunnittelussa tulee lisäksi huomioida voimassa oleva Inarin kunnan elinvoimaohjelma sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman ja rahoituksen näkökulmista. Talousarviossa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen niin, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukauden aikana. Talousarvion laadinnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin näkökulmaa talouden vastuissa ja velvoitteissa sekä toiminnan ja talouden tavoitteissa.

Talousarvion käyttötalousosa on jaettu budjetti- ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Budjettirahoitteiset tehtävät (peruskunta) ovat rahoitettu ensisijaisesti verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kohderahoitteiset tehtävät (liikelaitos ja taseyksiköt) rahoitetaan pääasiassa tulorahoituksella.

2.1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Taloussuunnittelun lähtökohtana tulee olla talouden tasapaino. Lisäksi tavoitteena tulee olla kantokykyinen talous, joka pystyy kantamaan mm. palvelukiinteistöjen investointikuorman lähitulevaisuudessa, mutta myös pidemmällä aikavälillä. Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 19.6.2023 vuoden 2024 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2024 – 2026 laadintaohjeet. Kunnanhallitus päätti, että taloussuunnittelukehys vuodelle 2024 on kuluvan vuoden toteutuma-arviot, lisättynä indeksikorotukset palkkoihin ja hankintoihin sekä erikseen perustellut toiminnalliset muutokset. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton viimeisimpiä ennusteita. Taloussuunnittelua vuosille 2024 - 2026 lähdetty tekemään oletuksella, että tulovero- ja kiinteistöveroprosentit pysyvät nykyisinä. Valtuusto on sittemmin vahvistanut veroprosentit ja ne pysyvät nykyisinä myös vuonna 2024.

Vuoden 2024 tilikauden tulos koko kunnan osalta arvioidaan olevan ylijäämäinen n. 1,3 milj. euroa. Suunnittelu- vuodet 2025 ja 2026 ovat myös tämän hetkisen arvion mukaan jäämässä ylijäämäisiksi.

Valtuustolle esiteltiin 21.9.2023 talousarvion sen hetkistä suunnittelutilannetta, minkä jälkeen valtuusto kävi lähetekeskustelun vuosien 2024 – 2026 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä.

2.1.2 Kuntastrategia

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee huomioida kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevat palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto on hyväksynyt 12.12.2019 Inarin päivitetyn kuntastrategian.

Kuntalaiset, alueen yhteisöt, luottamushenkilöt ja kunnan henkilöstö ovat luoneet yhdessä näkemyksen Inarin kunnan tulevaisuudesta ja tulevista tekemisen painopisteistä – Arktisen Inarin strategia 2030. Strategia ei ole ai-noastaan suunnitelma, vaan se on tavoitteellista yhdessä tekemistä.

Kuntastrategian keskeiset painopisteet ovat inarilainen toimintatapa, arktinen luonto, voimakas identiteetti ja yhteisö sekä ainutlaatuinen kulttuuri.

Kuntastrategian päivitystyö on aloitettu vuoden 2023 syksyllä ja strategia tulee valtuuston hyväksyttäväksi alku-vuodesta 2024.

2.1.3 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019–2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitel-maa

Kunnanhallitus:

Kunnan yritys- ja kehittämisspalvelut ovat osa kunnanhallituksen alaista hallinto-osastoa. Yritys- ja kehittämisspal-velut toteuttavat kunnan elinvoimaohjelman kehittämisen painopisteitä, joita ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari.

Kunnanhallitus edistää toiminnallaan elinvoimaohjelman painopisteitä: yritysten toimintaedellytysten edistämi-nen, fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden kehittäminen ja sijainnista etua ja elinvoimaa. Kuntastrategia ja maapoliittisen ohjelman linjaukset edesauttavat näiden painopisteiden toteuttamista. Kuntastrategian päivittä-minen on käynnissä ja samalla kunnan elinvoimaohjelma uudistetaan siten, että tavoitteet ovat linjassa.

Inarin kunnan viestinnässä tuodaan esiin elinvoimaohjelman tavoitteita aktiivisesti ja viestinnän painopisteissä tullaan huomioimaan uusi elinvoimaohjelma. Tällä hetkellä arktisuus, saavutettavuus ja yrittäjämysteisyys näky-vät viestinnässä ja kuntamarkkinoinnissa visuaalisesti, teksteinä sekä toimenpiteinä. Paikallisesta elinvoimasta viestiminen on kunnan tehtävä ja se vahvistaa paikallisten ylpeyttä Inarista ja sen arktisista erityispiirteistä. Digi-taalisuus huomioidaan sähköisen asioinnin kehittämisessä, etätyö, etäkokoukset ja -koulutukset ovat jo osa arjen toimintaa. Turvallisuusviestintä ja yhteistyö viranomaisten ja järjestöjen kanssa on hallinnon keskeinen tehtävä. Kuntalaisten ja sidosryhmien osallistaminen mm. budjetointiin ja hyvinvoinnin edistämistyöhön kuuluu hallinnon koordinoimiin tehtäviin.

Inarin kunta hakee vuonna 2024 maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmasta rahoitusta Kirakkajoen poh-japatoa koskevan vesilain mukaisen lupahakemuksen tekemiseen. Kalatalouden kehittämisrahaston investointioh-jelman mukaan Veskonniemen kalahallia laajennetaan vuonna 2024, mikäli tehty avustushakemus hyväksytään. Laajennuksella edistetään paikallisen kalan käyttöä ja jalostamista alueella.

Kunnan hyvinvointikoordinaattorin yhtenä tehtävänä on järjestöyhteistyö ja sen kehittäminen. Muun muassa kyläyhdistykset ovat tärkeä yhteistyötaho, ja tavoitteena on edistää kylien kehittämistä esimerkiksi Leader-rahoituksen turvin.

Yritys- ja kehittämisspalvelut on käsitellyt elinvoimaohjelman toteuttamista omalta osaltaan kohdassa 3.2.1. Elin-voimaohjelma päivitetään vuoden 2024 aikana.

Sivistyslautakunta:

Nopeasti muuttuva lainsäädäntö haastaa meitä niin työvoiman saatavuuden kuin palveluiden järjestämisen osalta. Reagointi vaatii uusia rekrytointeja ulkopuolisten vaateiden muuttuessa ja osaavan väen eläköityessä.

Sivistystoimen toimialue kehittää edelleen toimintaansa ja toimitiloja. Inarin merkitys sivistyskuntana Suomen kuntien joukossa saa uuden merkityksen, kun osoitamme muille, millainen on moderni oppimisympäristö ja kuinka siellä toimitaan. Koulutamme henkilöstön toimimaan ajanmukaisen pedagogiikan mukaisesti ja luomme sille hyvät puitteet niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa kuin vapaan sivistystoimen osallakin. Samaan aikaan kehitämme edelleen henkilöstön osaamista ja toimintakulttuuria niin vanhoissa kuin uusissakin tiloissa.

Aktiivinen yhteistyö alueen toimijoiden ja yritysten kanssa lisäävät tietoisuutta oman alueen vahvuuksista ja mahdollisuuksista. Tarkoituksena perusopetuksessa ja lukiossa on saada koulutettua vahvan minäkuvan omaavia inarilaisia nuoria, olivatpa he jatkossa täällä kotiseudullaan tai muualla.

Hyvät vapaa-ajan palvelut lisäävät alueen houkuttelevuutta. Niiden osalta tärkeitä tekijöitä ovat helppo löydettävyyden ja hyvä saavutettavuus.

Tekninen lautakunta:

Elinkeinoelämän ja asumisen tarpeisiin vastataan tonttitarjonnalla ja viihtyisän elinympäristön edistämällä. Maankäytön suunnittelulla, maanhankinnalla ja täydennysrakentamisen edistämällä tuotetaan tontteja erilaisiin käyttötarkoituksiin kaavoituksen kautta. Tarpeiden kartoitusta tehdään yhteistyössä kunnan yritys- ja kehittämispalveluiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Liikunta- ja virkistysreitit toteutetaan alueen luontoarvot yhteensovittaen rakennetun ympäristön kanssa. Kaikenikäisten ulkoilumahdollisuuksien lisäämiseen panostetaan monipuolistamalla käyttömahdollisuuksia. Alueiden kehittämisessä tehdään yhteistyötä kunnan vapaa-aikatoimen kanssa.

Alueen infran rakentamisessa ja saneeraamisessa konsernin sisäistä tiedonsiirtoa ja pitkän tähtäimen suunnitelmia kehitetään ja parannetaan edelleen. Infran rakentamisella tulee vastata ajankohtaisiin elinkeinollisiin ja muun muassa kunnallisiin laajenemis- ja kehittämistarpeisiin.

Teknisellä osastolla sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat kilpailutetaan suoraan alueella toimivilta yrityksiltä paikallisen elinvoiman edistämiseksi. Laajemmat hankinnat kilpailutetaan Hilmassa ja Clouidiassa. Kilpailutuksen tiedottamista parannetaan edelleen.

Toimivien, tarkoituksen- ja tarpeenmukaisten sekä turvallisten tie ja reittiverkoston rakentamiseen ja kehittämiseen kiinnitetään jatkuvaa huomioita sidosryhmien kanssa yhteistyössä.

Tilapalvelu liikelaitos

Sujuvat ja tehokkaat neuvonta- ja kasvupalvelut/Hankinnat paikallisen elinvoiman edistäjänä:

Tilapalvelu liikelaitoksella ei ole erillistä hyväksyttyä hankintastrategiaa, mutta sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat hankitaan suoraan laadukkaiksi todetuilta yrityksiltä, tai kilpailutetaan alueella toimivilta yrityksiltä. Suuremmat hankinnat, jotka liikelaitos kilpailuttaa, tehdään Clouidia-portaalissa. Kilpailutuksista tiedotetaan alueella toimivia yrityksiä.

2.1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuoden 2023 alussa voimaan tuli uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa. Lain mukaisesti kunnalla on ensisijainen vastuu edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa.

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön Hyte-kerroin. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Hyte-kertoimen indikaattorit koostuvat prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattoreiden avulla haetaan vastauksia kysymyksiin, minkälaista on kunnan tuottama hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ. Tulosindikaattorit vastaavasti mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnin ja terveyden kehityksessä. Indikaattorit on lisätty kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan alle.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus on kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se on tärkeä osa kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Lisäksi kunnan osallisuusohjelman avulla vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta ja parannetaan vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus tuottaa tietoa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista. HyTeTu-kertomuksessa esitetyt hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun tietoon kunnan toimintaympäristöstä ja tietoa hyödynnetään toimialojen talouden ja toiminnan suunnittelussa. HyTeTu-kertomus auttaa yhteensovittamaan eri alojen asiantuntijoiden näkemykset sekä yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se tarjoaa perusteluja päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resursit.

Inarin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyö rakentuu vahvasti HyTeTu-kertomustyön ja kuntastrategian ympärille. Hyvinvointikertomuksen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain. Se valmistellaan vuosittain samanaikaisesti kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa. Hyvinvointisuunnitelmaa vastaavasti hyödynnetään toimialojen seuraavan vuoden talouden ja toiminnan suunnittelussa. Hyvinvointisuunnitelmaan vuodelle 2024 on kirjattu hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä. Vuonna 2024 kiinnitetään erityistä huomiota hyvinvointia edistävän toiminnan alueelliseen saavutettavuuteen.

Inarin kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle on valittu seuraavat kärkitavoitteet:

- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta
- Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen ja osallisuuden vahvistaminen
- Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla
- Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä ympäristö

Onnistunut ja suunnitelmallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö edellyttää, että työtä ohjaavat selkeät rakenteet. Kunnan hyvinvoinnin edistämistyötä tukee poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Työryhmään on lisäksi nimetty hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, kehitysjohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, taluspäällikkö, kunnanhallituksen edustaja sekä hyvinvointikoordinaattori.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä kunnassa koordinoi hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävinä on mm. hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelmallinen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, vaikuttamistoimielinten avustaminen, kuntalaisten osallisuuden edistäminen sekä hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen laadinta. Lisäksi vuoden 2023 alusta lähtien ehkäisevän päihdetyön koordinointi on ollut osa hyvinvointikoordinaattorin tehtäviä.

2.1.5 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta on kunnan toiminnan omaa valvontaa. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää Inarin kunnan ja tytäryhteisöjen toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan tavoitteena on myös erehdysten, virheiden sekä väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja toteaminen sekä kunnan varojen huolellisen hoidon turvaaminen. Jatkuvalla valvonnalla pyritään varmistamaan muun muassa talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä johdolle oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (Kuntal 123 §). Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallitus puolestaan hyväksyy ohjeet ja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeet ovat tulleet voimaan 26.9.2017.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee seurata jatkuvasti tunnistamalla mahdolliset riskit. Johdon ja esimiesten tulee varmistua valvonnan toimivuudesta ja riittävydestä osana päivittäistä johtamista.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön tulosalueellaan sekä säännöllisestä raportoinnista kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Raportointi tehdään vuosittain – viimeistään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Nopeita toimenpiteitä vaativat asiat raportoidaan välittömästi kunnan johdolle. (Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kohta 3.4.)

2.1.6 Konserniohjaus

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta tulee suunnitella ja hoitaa kestävästi ja kokonaisvaltaisesti. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tieto- ja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohton tarkemmin määrittelemällä tavalla. Inarin kunnan omistajapolitiikan pitkän aikavälin tarkastelu ja kytkeytyminen kuntakonserniin hoidetaan tavoitteenasetteluna talousarvio- ja toimintasuunnitelmassa tuleville suunnitteluvuosille. Suunnitelmassa asetetut tavoitteet kunnanhallitus toimeenpanee antaessaan toimivaltuudet yhtiökokousedustajalle vuosittaiseen yhtiökokoukseen.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä.

Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Kuntalain säännökset terävöittävät kunnan toiminnan strategista johtamista, omistajaohjausta sekä riskienhallinnan ja arvioinnin merkitystä. Kuntalain uudet säännökset omistajaohjauksesta, kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeista sekä konsernijohtodosta tulivat voimaan 1.6.2017.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Valtuuston tulee asettaa määräysvallassa oleville yhteisöilleen (yhtiöt, säätiöt) toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Inarin kunnan konserniohjeet, sisältäen edellä esitetyt seikat, ovat tulleet voimaan 26.4.2018. Konserniohjetta tullaan päivittämään suunnittelukauden aikana.

Valtuusto määrittelee määräysvallassaan oleville yhteisöille (yhtiöt) seuraavat sitovat tavoitteet ja toimintaperiaatteet:

1. Inarin kunnan omistamien yhteisöjen toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaa.
2. Toimiva johto ja lakien mukaiset toimielimet vastaavat yhteisöjen tuloksesta sekä tekevät toimintaa koskevat päätökset.
3. Konserniyhteisöjen henkilöstöpolitiikassa tulee noudattaa 1.1.2019 voimaantulleita (muutos 4.2.2019; henkilöstöedut) Inarin kuntakonsernin henkilöstöperiaatteita ja -ohjeita.
4. Konserniyhteisöjen varsinaiseen toimintaan kuulumattomat (yhtiöjärjestyksen toimialan ylittävät) tai siihen vain epäsuorasti liittyvät toimenpiteet ja investoinnit sekä niiden rahoitus eivät ole mahdollisia.
5. Konserniyhteisöjen tulee toimia vastuullisesti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisestikin ja vastata näiltä osin paikallisesti asiakkaiden ja kuntalaisten vaatimuksiin, erityisesti kannattavuutensa, tuottavuutensa ja kilpailukykyä aktiivisella tiedottamisella perustellen.
6. Lähtökohtana on, että konserniyhtiöihin sidotulle kunnan omaisuudelle saadaan kohtuullinen tuotto, joka otetaan huomioon osinkotavoitetta määriteltäessä.

Toiminta- ja yhtiörakenteita tullaan edelleen tarkastelemaan suunnittelukauden aikana.

2.1.7 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2024 – 2026

Inergia Oy (konserni)

Omistajatavoitteet:

1. Inergia-konsernin liikevoittotavoite on 15%.
2. Inergia-konsernin vuosittainen tuloutustaso Inarin kunnalle on 0,8 milj. euroa
3. Inergia-konsernin tuotteiden hinnoittelu pyritään pitämään pääsääntöisesti kohtuullisella valtakunnallisella tasolla siten, että verkosto-omaisuuden arvo säilyy
4. Ympäristötavoitteet
  - a. Kaukolämmön osalta selvitetään tulevaisuuden tuotantotapojen vaihtoehtoja liittyen vihreään siirtymään
  - b. Kirakkakönkään vaelluskalahanketta toteutetaan yhteistyössä kunnan kanssa.

Vuodelle 2024 Inergia budjetoit osingonmaksua Inarin kunnalle 500 t€, jonka maksaminen edellyttää, ettei se muuten vaaranna konsernin maksuvalmiutta. Inergia-konsernilla on käynnissä tuloksen parannusohjelma, jolla haetaan oleellista parannusta vuoden 2023 tilanteeseen nähden. Inergia-konsernin välttämättömyyspalveluita tuottavat yhtiöt (Tunturiverkko, Inergia Lämpö ja Inarin Lapin Vesi) ovat velkaantuneet viime vuosina ja samanaikaisesti niiden rahoituskustannukset ovat kasvaneet korkojen kohoamisen takia. Siksi tulevaisuuden investointimääriä leikataan hieman, jotta kunkin tytäryhtiön kassavirtaa saadaan optimoitua ja velkaantumiskierre saadaan poikki. Inergia-konsernissa yhtiökohtaiset budjetit on laadittu siten, että vuosina 2024 - 2026 ei ole tarvetta nostaa pitkäaikaista rahoitusta saneerausinvestointien osalta. Mikäli vuosina 2024 - 2026 tehdään toiminta-alueen elinvoimaisuutta tukevia laajennusinvestointeja, toteutetaan ao. investoinnit omistajien (Inarin kunta, Utsjoen kunta ja Utsjoen sähkösuuskunta) kanssa tehtävän rahoitusyhteistyön avulla.

Nuoris- ja luontomatkailukeskus Inari Oy

1. Yhtiön taloutta pyritään kehittämään niin, että pystytään tasoittamaan maailman taloustilanteesta aiheutuneet haasteet kannattavuudelle.
2. Yhtiö kasvattaa toimintaansa edellisiin vuosiin verrattuna, mihin liittyy päärakennuksen sisäremontti lähivuosina. Hankkeen investointisuunnitelman, omarahoitusosuuden ja aikataulutuksen tekoa jatketaan vuoden 2024 aikana aiemmin tehtyjen kartoitusten pohjalta. Iv-kojeiden vaihtoa on aloitettu 2023 ja vuosille 2024 - 2025 haetaan uutta investointiavustusta loppujen kojeiden vaihtoon.
3. Yhtiö osallistuu aktiivisesti Inarin kunnan, Lapin alueen, Suomen ja EU-alueen nuorisotyön ja -matkailun kehittämiseen.
4. Yhtiö osallistuu Inarin kirkonkylän matkailun kehitystyöhön, pääpainona nuorisomatkailu ja luontoliikuntapalvelut sekä esteettömyys matkailussa.

Omistajatavoitteet:

- yhtiön talous on ylijäämäinen ja mahdollistaa nuorisokeskustoiminnan kehittämisen Inarissa
- yhtiö toimii aktiivisesti osana kunnan työllistämistoimintaa
- yhtiön tilat ovat kohtuulliseen hintaan kunnan ja muiden toimijoiden käytössä
- yhtiö toimii Inarin nuorisotyön tukena ja yhteistyössä nuorisotyön kanssa.

Inarin Kiinteistöt Oy (konserni)

1. Inarin Kiinteistöt Oy omalta osaltaan osallistuu yhteisesti sopien kuntakonsernissa tapahtuviin omaisuuden järjestelyihin ja toteuttaa kiinteistöpoliittista ohjelmaa.
2. Inarin Kiinteistöt Oy vastaa kuntakonsernin kiinteistöhuollosta ja laitoshuollosta kunkin yksikön kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisessa laajuudessa.
3. Inarin Kiinteistöt Oy hoitaa kuntakonsernin rakennuttamispalveluita tarvittaessa ja erikseen niin sovittaessa.
4. Inarin Vuokra-asunnot Oy:n omaisuuden arvon säilyttämisestä huolehditaan oikea-aikaisilla peruskorjauksilla taloudelliset resurssit huomioiden.
5. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa perusparannusinvestointien omarahoitusosuudesta yhdessä emoyhtiön kanssa. Omarahoitusosuuden turvaamiseksi yhtiö kerää vuokrien yhteydessä 1,50 €/m²/kk.
6. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa mahdollisesta uudistuotannon toteuttamisesta ja rahoituksesta hankekohtaisesti emoyhtiön kanssa sovitulla tavalla.
7. Keskinäinen KOy Sevettijärven palvelukeskus toiminnallaan mahdollistaa sekä koulu- että terveysasematoiminnan jatkumisen yhtiön omistamissa toimitiloissa sekä omalta osaltaan mahdollistaa kohtuuhintaisen vuokra-asuntojen saatavuuden yhtiön omistamissa rakennuksissa.
8. Sulautumismenettely toteutetaan omistajaohjauksen mukaisesti.

- Emoyhtiön talous pysyy vakaana, eikä suuria muutoksia edellisvuosiin ole näkyvissä
- Inarin Vuokra-asunnot Oy tarvitsee vuosittain n. 1 - 1,2 M€ lainantakaukset peruskorjaustuotantoa varten.
- Mahdolliset uudishankkeet neuvotellaan erikseen omistajan kanssa.

Kiinteistökehitys InLike Oy (konserni)

1. Kiinteistökehitys InLike Oy kehittää aktiivisesti omia toimitilapalveluitaan ja reagoi nopeasti muuttuviin tarpeisiin ja olosuhteisiin.
2. Kiinteistökehitys InLike Oy pyrkii toiminnallaan mahdollistamaan erilaisten toimitilapalveluiden kehittämistä kunnassa ja auttaa sopivien toimitilojen löytämisessä.
3. Kiinteistökehitys InLike Oy jatkaa yhtiön kannattavuuden parantamista erikseen määriteltyjen kiinteistöjen realisoinnilla sekä jatkuvalla toiminnan tarkastelulla.

- Yhtiön talous on saatu vakautettua ja tulevaisuudennäkymät ovat positiiviset. Mahdollisia investointeja voi alkaa lähivuosina suunnittelemaan yhdessä alueen elinkeinoelämän kanssa.

Saariselän Siula Oy

Siulan osakekanta on nyt kunnan hallussa.

Siulasta on tehty ulkopuolinen arvonnääritys. Valtuuston 14.11.2013 tekemän päätöksen mukaisesti Saariselän Siula Oy:n osakkeet myydään. Päätös myynnistä, myyntiajankohdasta ja –kanavasta tulee päivittää valtuustossa.

Saariselkä Oy

Päätehtävänä ollut tonttien myynti sekä Teollistamissopimuksen valvonta tullut päätökseen vuoden 2023 aikana, nyt päätehtävänä hallinnoida Saariselkä Oy:n omistuksessa olevia vuokratontteja.

2.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta sekä investointeja, minkä vuoksi Suomen talous on loppuvuoden taantumassa. Vuonna 2024 kotitalouksien ostovoiman odotetaan kuitenkin kohentuvan, mikä lisää kulutusta ja vauhdittaa talouden kasvuun. Julkinen talous heikkenee tästä vuodesta lähtien, ja julkisyhteisöjen alijäämä on 3 prosenttia, tai yli, vuosina 2024–2026. Kokonaisuudessaan vuonna 2023 talous ei kasva viime vuoteen verrattuna alkuvuoden hyvän kasvun ansiosta. Ensi vuonna niin yksityinen kulutus, investoinnit kuin vienti kääntyvät kasvuun ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Vuonna 2025 kulutuksen sekä investointien kasvun myötä BKT kasvaa 1,8 prosenttia. Taantuma koettelee nyt erityisesti asuinrakentamista, joka kärsii pahiten korkojen noususta. Myös teollisuuden tilanne on heikko, kun täyttyneitä varastoja puretaan.

Kysynnän odotetaan piristyvän niin Suomessa kuin laajemminkin euroalueella ensi vuonna. Inflaation hidastuminen jatkuu ja palkankorotukset ylittävät hintojen nousun. Korkojen nousu on jo pysähtynyt, ja niiden odotetaan kääntyvän laskuun ensi vuonna. Tänä ja ensi vuonna asuntorakentaminen vähenee rajusti mutta siitä huolimatta investointinäkyvät ovat valoisat.

Alkuvuoden jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin.

Julkisen talouden tilanne on heikko lähivuosina, eikä velkasuhteessa näy taittumisen merkkejä vaan velkasuhde kasvaa lähes 82 prosenttiin vuonna 2027. (VM: Taloudellinen katsaus, lokakuu 2023.)

2.2.1 Kuntatalous

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pientymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia n. 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaa vuotta huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kokonaisuudessaan mittaviin julkisen talouden sopeutustoimiin tähtäävän hallitusohjelman vaikutuksia kuntahallintoon voidaan pitää toistaiseksi varsin maltillisina. Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntiin vaikuttavat panostukset kohdistuvat mm. perusopetuksen vahvistamiseen ja tasa-arvon edistämiseen opetuksessa. Lisäksi hallituksen päätös kiinteistöveron alarajan korotuksesta lisää kuntien verotuloja vuodesta 2024 alkaen. Suurin hallituksen suoraan kuntiin kohdistama leikkaus on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka vaikutus kumuloituu vuoteen 2027 mennessä 111 milj. eu-

roon. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena. Valtionosuuksia laskee indeksijarrun lisäksi myös sote-siirtolaskelmien tarkentuminen, jonka vaikutus täsmäytetään valtionosuuksien kautta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi kuluvan vuoden osalta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja menojen välinen epätasapaino leikataan kuntien valtionosuuksista vuosina 2024 ja 2025. (VM: Taloudellinen katsaus, lokakuu 2023.)

Inarin kunnan koko kunnan toimintakatteen eli nettomenojen arvioidaan ensi vuonna olevan n. 26,4 milj. euroa, mikä on n. 1,5 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Kunnan verotuloennusteen laatimisessa on pohjana käytetty Suomen Kuntaliiton viimeisintä veroennustekehikon ennustetta. Verotulokertymän arvioidaan ensi vuonna olevan n. 17,2 milj. euroa. Kuluvana vuonna verokertymän arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan n. 18 milj. euroa. Valtionosuuksia arvioidaan ensi vuonna saatavan n. 11,4 milj. euroa. Kuluvan vuoden valtionosuus on toteutumassa n. 10 milj. euroa.

Verotuloja ja valtionosuuksia käsitellään myös asiakirjan tuloslaskelmaosassa, kohdassa 4.

Vuoden 2024 vuosikate on n. 3 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen on arvioitu olevan n. 1,8 milj. euroa. Vuosikate kattaa ensi vuonna suunnitelman mukaiset poistot. Talouden tasapainoa kuvaavan tunnusluvun näkökulmasta tämä tarkoittaa, että talous on tasapainossa.

Vuoden 2024 nettoinvestoinnit ovat nousemassa n. 6,5 milj. euroon. Suurimmat investoinnit kohdistuvat ensi vuonna Sevettijärven koulurakennukseen, Inarin saamenkieliseen päiväkotirakennukseen, Juutuanvaaran asemakaavalaajennukseen ja Kaunispään kadun rakentamiseen. Vuosien 2025 ja 2026 kohdalla investointitaso pysynee n. 4 milj. euron tasolla. Suunnitteluvuosille isoimpina hankkeina on suunnitelmassa kunnantalon peruskorjaus, Juutuanvaaran asemakaavalaajennus ja Inarin sataman investointihanke. Talousarviolainaa on ensi vuodelle suunniteltu otettavaksi 2 milj. euroa. Kuluvalla vuodelle suunniteltua talousarviolainaa ei toistaiseksi olla nostamassa. Kunnan lainakanta on viime vuosina pysynyt alhaisena ja kasvu näyttäisi pysyvän hyvin kohtuullisena myös suunnitteluvuosina.

Saamenkielisten palveluiden rahoitus

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu 64 000 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käänös- ja tulkkaus-kustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriön avustusta vuosittain. Oikeusministeriöltä on kuluvalla vuodelle saatu avustusta 60 000 euroa, josta sivistykselle henkilöstön saamenkielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin 36 000 euroa.

Sivistyslautakunnan alaisissa toiminnoissa suurimmat saamenkielisen palvelun valtionavustukset kohdistuvat esi-, perus- ja lukio-opetukseen sekä varhaiskasvatukseen, mukaan lukien kielipesätoiminta.

Opetuksen osalta suora valtionapu kohdistuu opetustoimintaan, johon kunta saa keskimääräisen tuntikustannusperusteisen valtionavun, joka kattaa opettajien palkkakulut. Prosenttiosuus on hieman vaihdellut laskentatavasta johtuen, mutta vuonna 2022 toteutumaprosentti oli 106,4. Vuonna 2024 saamenkieliseen opetukseen on varattu 1 274 376 euroa. Opetuksessa kiinteistöön tai muita saamenkieliseen opetukseen liittyviä kuluja ei huomioida. Osa oppimateriaaleista saadaan maksutta Saamelaiskäräjien oppimateriaalikeskukselta.

Varhaiskasvatuksessa saamenkielinen varhaiskasvatustoiminta saa 25 % valtionavustusta. Koko kunnan osalta saamenkieliseen varhaiskasvatukseen on varattu 460 000 euroa ja ennakoitu valtionavustus on 114 000 euroa. Kielipesätoimintaan on ennakoitu valtionavustus 85 % valtionavustuksen mukaisesti, varattu 871 307 euroa ja valtionavustus 723 910 euroa. Saamenkielisten palvelujen tarjoaminen on Inarin kunnalle tärkeää ja laadukkaiden saamenkieliset palvelut nähdäänkin Inarin vahvuutena. Palveluiden toteuttamiseen ja kehittämiseen kunta saa avustuksia.

Koululaisten iltapäivätoiminta, kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston saamenkielinen toiminta eivät saa erillistä valtionavustusta, vaan ne katetaan kunnan yleisen valtionosuuden saamelaisalueen rahoituksesta. Tätä ei ole eritelty.

2.2.2 Toimintaympäristön kehitys

Aluetalouden ja kunnan talouden kannalta merkittävä matkailuelinkeino selvisi koronapandemian ajasta kohtuullisesti kotimaisen matkailun turvin. Talvikaudesta 2023–2024 odotetaan jälleen huippuvuotta, kun ulkomaalaisten matkailijoiden osuuden on arvioitu edelleen kasvavan. Myös matkailualalla haasteena on osaavan työvoiman saanti. Tähän haasteeseen on osaltaan vastaamassa House of Lapland, joka on laatimassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa osaajamarkkinoinnin toimintasuunnitelman vuosille 2023–2024. Paljon on tekemistä myös matkailun ympärivuotisuuden kehittämisessä.

Inarin asuntopula vaikuttaa väestön kehitykseen ja työvoiman saatavuuteen kaikilla aloilla. Ensisijaisesti asuntopula tulisi ratkaista yksityisten toimijoiden kautta. Mikäli näin ei tapahdu, kunnan täytyy toimia itse ja varmistaa siten, että väkiluvun myönteinen kehitys jatkuu.

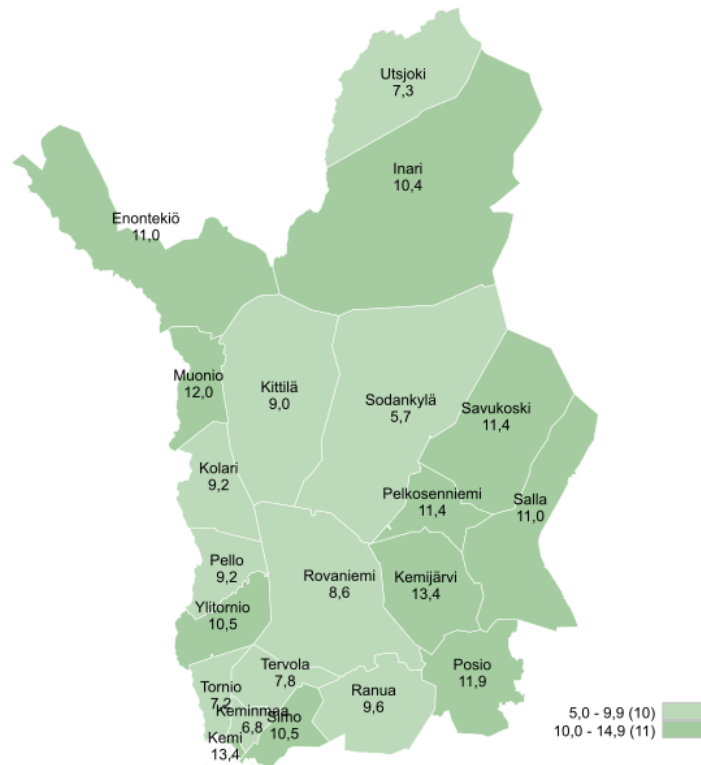
Energian, polttoaineen, raaka-aineiden, elintarvikkeiden ym. hintojen sekä korkotason nousu koettelee edelleen yritysten ja kuntalaisten toimintaedellytyksiä myös tulevana vuonna.

2.2.3 Työvoima, työllisyys

Työttömyyden väheneminen jatkui kuluvan vuoden syyskuussa. Työttömien osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa Lapissa alempi kuin koko maassa. Lapissa osuus oli 9,2 % ja koko maassa 9,4 %. Työttömien osuus työvoimasta vaihteli Lapissa Sodankylän 5,7 %:sta Kemijärven 13,4 %:iin. Inarin kunnan työttömyysaste oli 10,4 %.

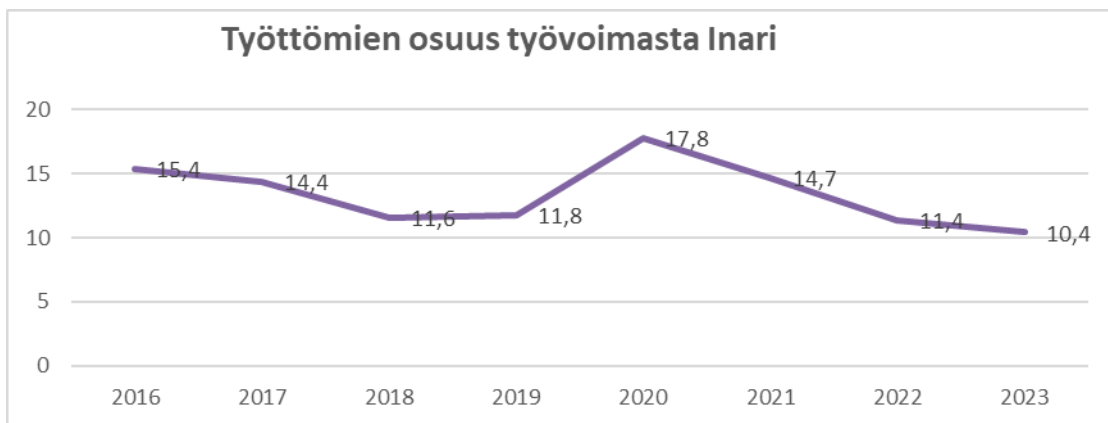
Syyskuun työllisyyskatsauksen mukaan lomautukset Lapissa ovat lisääntyneet, mutta vähemmän kuin koko maassa. Työttömyys on vähentynyt kaikissa seutukunnissa ja lähes kaikissa kunnissa vuodentakaisesta. Eniten on vähentynyt 50-54 -vuotiaiden työttömyys. Pitkäaikaistyöttömyys on myös vähentynyt. Matkailun työvoimatarpeet näkyvät työvoiman kysynnässä.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

ELY-keskus/TE-palvelut syyskuu 2023

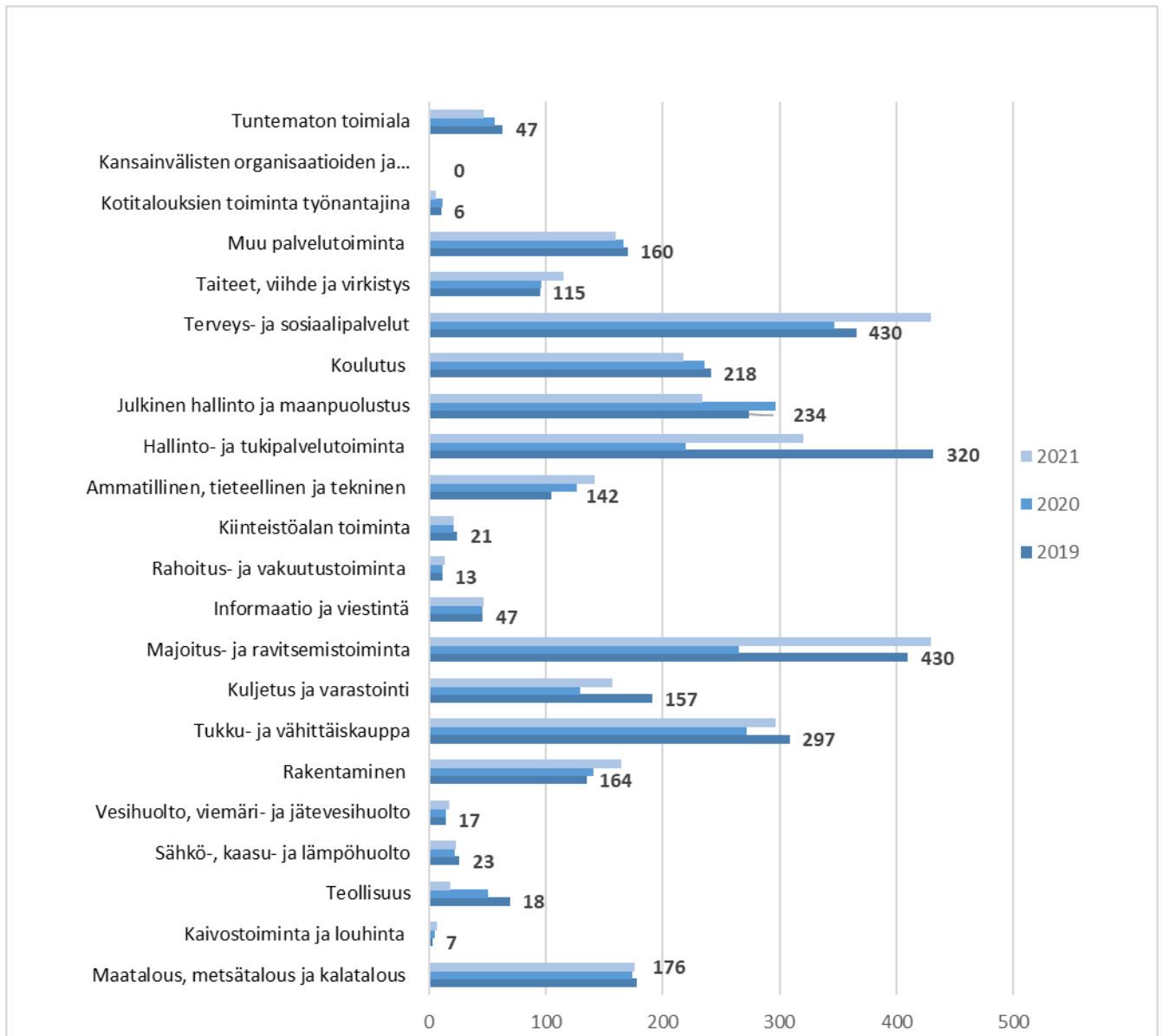
Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan syyskuussa 2023 oli työttömiä Inarin kunnassa yhteensä 362 (syyskuu 2022: 370), joista pitkäaikaistyöttömiä 98 (syyskuu 2022: 111). Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 15 ja yli 50 vuotiaita 171. Avoimia työpaikkoja oli 391 (syyskuu 2022: 420).

Taulukossa edellisten vuosien luvut ovat keskimäärin vuoden aikana. Vuoden 2023 kohdalla on syyskuun lopun tilanne. (ELY-keskus/TE-palvelut 9/2023.)

Elinkeinorakenne Inari

Kunnan alueella työssäkäyvät toimialoittain

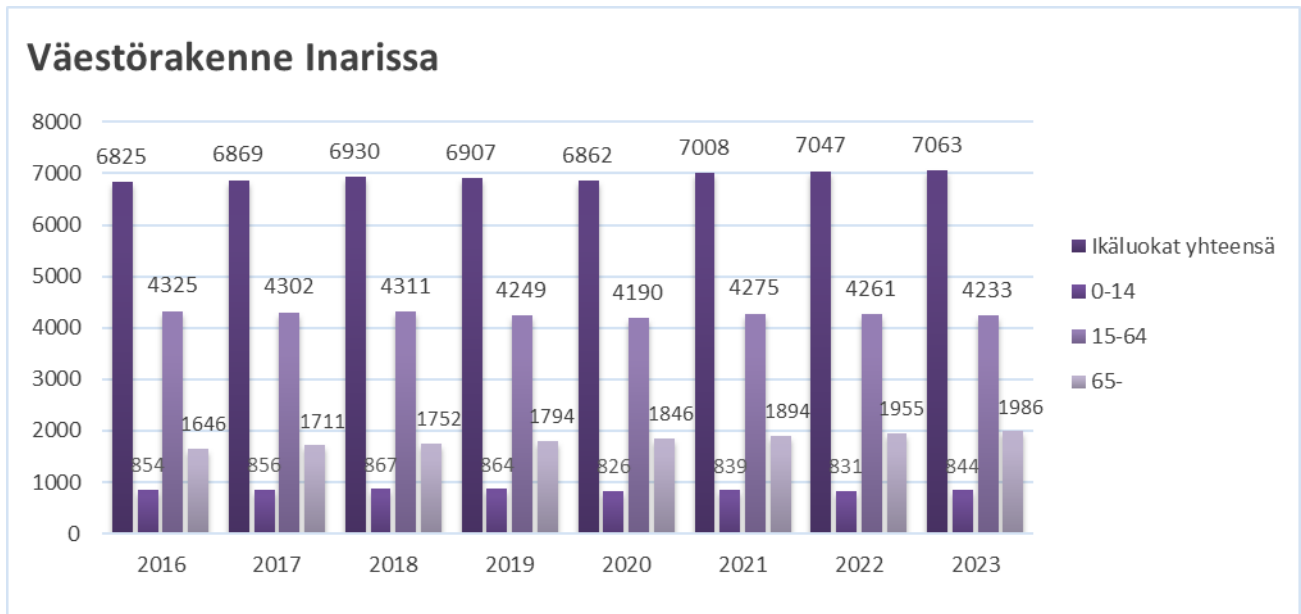

Tilastokeskus: Alueella työssäkäyvät (työpaikat) viimeisin tilasto

Metsätalous ja puunkorjuu v.2019: 59, v.2020: 58 ja v.2021 55

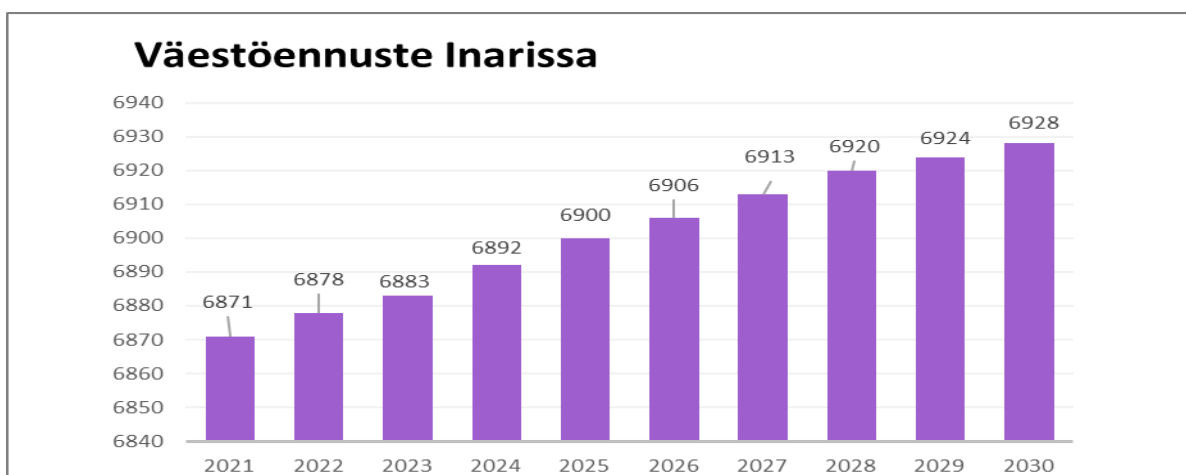
Kalastus ja vesiviljely v.2019: 23, v.2020: 24 ja v.2021: 24

2.2.4 Väestörakenteen kehitys

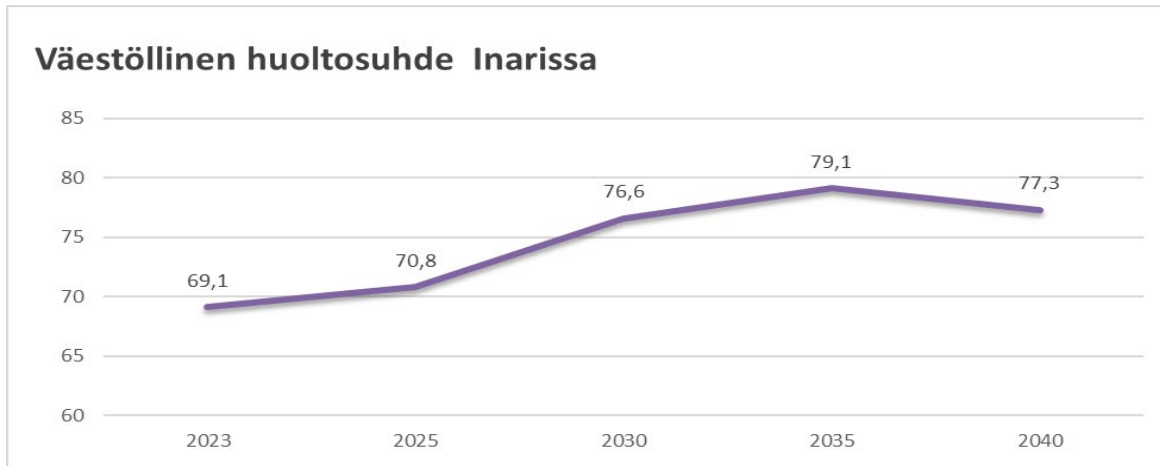

Tilastokeskus syyskuu 2023

Tilastokeskuksen väestön syyskuun ennakkotietojen mukaan väestönkasvu näyttäisi edelleen Inarissa olevan kasvussa. Inarin viime vuosien tilastot eivät noudata viimeisintä Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaisemaa pitkän aikavälin väestöennustetta. Tilastokeskus julkaisee väestöennusteen kolmen vuoden välein ja seuraava julkistus on ensi vuonna.

Tilastokeskus, Inarin kunnan väestöennuste (30.9.2021)

Tilastokeskus 30.9.2021

Väestöllisellä huoltosuhteella tarkoitetaan alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhdetta 15 – 64-vuotiaiden määrään, eli montako "huollettavaa" on sataa työkäistä kohti – mitä korkeampi luku, sitä heikempi huoltosuhde. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde heikkenee koko maassa.

2.3. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat *kuntalain 110 §:n* mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. (Kuntaliitto 2016.)

Talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan ei ole sisällytetty lautakuntien ja johtokuntien esityksiä eikä perusteluja. Valtuustoon nähden sitovat tekstit ovat esitysten ja perustelujen pohjalta laatineet kunnanjohtaja, talouspäällikkö, toimialajohtajat sekä liikelaitoksen johtaja.

Talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma jakaantuvat seuraaviin osiin:

- Kunnanjohtajan katsaus
- Talousarvion rakenne
- Käyttötalousosa, budjettirahoitteiset (peruskunta) ja kohderahoitteiset (liikelaitos ja taseyksiköt)
- Tuloslaskelmaosa
- Investointiosa
- Rahoitusosa ja lainakanta
- Henkilöstöohjelma

Valtuustoon nähden sitova asiakirja on ensi vuoden talousarvio ja kuntalain edellyttämä taloussuunnitelma kolmelle vuodelle (suunnitelmakausi). Talousarviota seuraava vuosi on uuden talousarvion laadinnan kehys, jota tarvittaessa taloustilanteen kehittyessä tarkennetaan.

Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton osalta.

Sitovuustasoja valtuustoon nähden ovat seuraavat nettomenot (netto):

1. valtuuston netto (sisältäen mm. vaalit ja tarkastustoimen)
2. kunnanhallituksen alaisen hallinnon (sisältäen yritys- ja kehittämispalvelut, kunnanhallituksen oman toiminnan, kunnanhallituksen muun toiminnan, hallinto-osaston ja tietohallinnon), kehittämis- ja yhteistyöhankeiden ja eläkemenojen netto erikseen sekä erillisenä taseyksikkönä Kalatalouden kehittämisrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto
3. sivistyslautakunnan alaisen sivistystoimen netto
4. teknisen lautakunnan alaisen teknisen toimen (netto) sisältäen rakennustarkastuksen, ympäristönvalvonta ja ympäristönsuojelu (netto) erikseen. Ympäristönvalvonta ja ympäristönsuojelu on kirjattu teknisen toimen menokohtaan erillisenä sitovaksi
5. rahoitusosa: antolainojen netto ja pitkäaikaisten lainojen netto
6. tuloslaskelmaosa: rahoitustuottojen ja rahoituskulujen netto
7. Investointiosa: tulojen ja menojen erotus eli nettomenot.

Kunnan liikelaitoksen ja taseyksiköiden sitovuus noudattelee kunnan muita sitovuusmääräyksiä. Eriytetyt taseyksiköt Kalatalouden kehittämisrahasto ja Saariselän kehittämisrahasto ovat hallinnollisesti kunnanhallituksen alaisia. Tilapalvelu liikelaitos on teknisen lautakunnan alainen. Liikelaitoksessa ja taseyksiköissä sitovaa on yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit netto. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää. Kuitenkin toimielinten alaisuuteen kuuluvia määrärahoja voidaan kunnanhallituksen päätöksellä siirtää sitovuustasojen välillä edellyttäen, että siirrot eivät vaikuta talousarvion loppusummaan.

Varsinainen talousarvio, taloussuunnitelma ja henkilöstöohjelma ovat kaikilta osin sitovia. Kunnan palvelukseen otettavasta tilapäisestä määräaikaisesta (pl. sijaiset) henkilöstöstä on oltava maininta informatiivisuuden vuoksi henkilöstöohjelmassa (tilapäistä henkilöstöä ei lasketa henkilöstön lukumäärään). Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat sellaisenaan kunnanhallituksessa kunnanjohtajan päätösehdotusta ja valtuustossa kunnanhallituksen ehdotusta, ellei toisin mainita.

Henkilöstömenoja saa käyttää vain henkilöstöohjelman mukaisen henkilöstön, näiden sijaisten ja mahdollisesti erikseen käyttösuunnitelmassa hyväksytyin tilapäisen henkilöstön palkkaukseen. Edellä oleva ei koske työllistämiseen varattujen määrärahojen käyttöä.

Investointiosassa määrärahat myönnetään toimielimille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ole korkeampia kuin varattu määräraha. Maanhankintoihin voidaan käyttää käyttötalouden kehittämis- ja yhteistyöhankeisiin kirjattavia maamyynnin myyntivoittotuloja.

Investoinneiksi kirjattavan irtaimiston tulee olla hankintahinnaltaan yli 10 000 euroa. Määrärahoja ei saa käyttää muihin kohteisiin, kuin mitä suunnitelmassa on mainittu, jollei toimielin toisin päättä.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat toimielimien ja osastojen määrärahat ja tuloarviot taloudellisen vallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin. Vastaavasti toimielimet jaksavat investointiosassa hankeryhmän / hankkeen määrärahat ja tuloarviot kohteisiin sekä antavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tehtäville.

Edelleen johtavat viranhaltijat voivat jakaa toimielimien vahvistamien tehtävien osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Sen jälkeen, kun valtuusto on vahvistanut talousarvion, tulee toimielimen tarvittaessa päättää talousarvion laadintavaiheessa hyväksytyjen käyttösuunnitelmien tarkistamisesta vastaamaan valtuuston hyväksymää talousarviota. Edelleen myös viranhaltijan tulee tarvittaessa tarkistaa käyttösuunnitelmaehdotuksensa vastaamaan toimielimen hyväksymää tehtävän käyttösuunnitelmaa.

Toimielimet ja projektit vastaavat siitä, että tulot ja tuet kertyvät kunnalle käytettyjen menomäärärahojen suhteessa.

Projekteista on tehtävä selvitys edellisen vuoden toiminnastaan ja tuloksistaan kunnan toimintakertomuksessa.

Talousarvio sekä toimintasuunnitelma on tehty seuraavien tavoitearvojen pohjalta:

Vuosi	2022	2023	2024	2025	2026
Väkiluku	7 047	7 010 (TA)	7 030	7 040	7 050

INARIN KUNTA						
Peruskunta 2024 - 2026	tulot, menot, netto					
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos%	TS 2025	TS 2026
Valtuusto						
Tulot	16 103	20 000	20 000	0,0	20 000	
Menot	131 643	104 727	137 302	-31,1	120 598	114 684
Netto	-115 540	-84 727	-117 302	-38,4	-100 598	-114 684
Kunnanhallitus						
Tulot	383 176	435 064	411 800	5,3	413 592	415 882
Menot	2 910 089	4 168 021	4 429 890	-6,3	5 287 762	5 432 690
Netto	-2 526 913	-3 732 957	-4 018 090	-7,6	-4 874 170	-5 016 808
Eläkemaksut, tasausmaksu						
Tulot	2 038					
Menot	330 130	153 186		100,0		
Netto	-328 092	-153 186	0	100,0	0	0
Keh. ja yht. työhankkeet						
Tulot	211 620	230 500	200 500	13,0	200 500	200 500
Menot	209 916	427 024	616 295	-44,3	413 494	412 940
Netto	1 704	-196 524	-415 795	-111,6	-212 994	-212 440
Sosiaali- ja terveystalokunta						
Tulot	5 902 884					
Menot	29 385 670					
Netto	-23 482 786	0	0	0	0	0
Erikoissairaanhoido						
Tulot	25 470					
Menot	9 766 460					
Netto	-9 740 990	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta						
Tulot	3 004 945	2 770 226	2 609 155	5,8	2 621 108	2 636 428
Menot	19 761 610	20 827 812	21 986 199	-5,6	22 763 340	23 556 841
Netto	-16 756 665	-18 057 586	-19 377 044	-7,3	-20 142 232	-20 920 413
Tekninen lautakunta						
Tulot	877 721	704 070	706 884	-0,4	727 383	753 569
Menot	2 829 673	2 673 396	2 950 197	-10,4	3 026 291	3 134 204
Netto	-1 951 952	-1 969 326	-2 243 313	-13,9	-2 298 908	-2 380 635
Ympäristönvalvonta						
Tulot		145 009	157 145	-8,4	161 702	167 524
Menot		769 669	779 550	-1,3	834 739	865 967
Netto	0	-624 660	-622 405	0,4	-673 037	-698 443
Ympäristönsuojelu						
Tulot						
Menot			156 652	-100,0	161 195	166 998
Netto	0	0	-156 652	-100,0	-161 195	-166 998
Lapin pelastuslaitos						
Tulot						
Menot	869 768					
Netto	-869 768	0	0	0	0	0
Peruskunta yhteensä						
Tulot	10 423 957	4 304 869	4 105 484	4,6	4 144 285	4 173 903
Menot	66 194 959	29 123 835	31 056 085	-6,6	32 607 419	33 684 324
Netto	-55 771 002	-24 818 966	-26 950 601	-8,6	-28 463 134	-29 510 421

3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)

Toiminta-ajatus

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa.

Tehtävät

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tulee myös seurata kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan keskeisenä tavoitteena on turvata toimintaedellytykset kunnallisen itsehallinnon toimivuudelle varaamalla valtuuston, tarkastustoimen ja vaalien toteutukselle tarvittavat määrärahat.

Strategiset painopisteet:

Arktinen luonto
Voimakas identiteetti ja yhteisö
Ainutlaatuinen kulttuuri

Tavoitteet vuodelle 2024

Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
Kuntastrategian toteuttaminen	Kuntastrategian päivittäminen, laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteuttaminen, maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, osallisuusohjelman toteuttaminen, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laadinta	konkreettiset, mitattavissa olevat tavoitteet kuntastrategiaan ja elinvoimaohjelmaan Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on laadittu Hyte -indikaattorit ja hyte-kerroin
Elinvoimaohjelman toteuttaminen	Elinvoimaohjelman päivittäminen	Ohjelmien toteutumisen seuranta
Talous- ja toimintasuunnitelman toteuttaminen	Talous- ja toimintasuunnitelman toteuttaminen	Talouden tasapaino
Tilintarkastuksen kilpailuttaminen	Tilintarkastusyhteisön valinta	

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	16	20	20	20	
Toimintamenot	-132	-105	-137	-121	-115
Toimintakate (sitova)	-116	-85	-117	-101	-115
Nettokustannukset €/asukas (7030)	-16	-12	-17	-14	-16

Talousarvion perustelut

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. Vuonna 2024: Presidentinvaali ja europarlamenttivaalit, vuonna 2025: Kuntavaalit ja aluevaalit.

3.2 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen keskeisenä toiminta-ajatuksena on keskittyä kuntalain edellyttämien tehtävien hoitamiseen siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten elinolojen ja hyvinvoinnin kehittyminen.

Tehtävät

Kunnanhallituksen omana tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etuja, yleensä edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus, konsernijaosto ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu ja henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta, saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat, saamenkielinen tiedotus.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huolehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista. Kuntalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvän suunnittelun yhteensovitus kuuluu hallinto-osaston tehtäviin.

Palvelusuunnitelma

Hallinnossa tavoitteena on palvelujen riittävän saatavuuden ja riittävän palvelutason turvaaminen kuntalaisten hyvinvointia silmällä pitäen. Henkilöstö sitoutuu valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Keskeinen tehtävä on toimia valtuuston ja kunnanhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa sekä kunnan ja kuntakonsernin toimintojen yhteensovituksessa, suunnittelussa ja johtamisessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laajan hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma laaditaan valtuustokausittain hytetyöryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

Hallinto-osaston henkilöstöön kuuluvat hallintojohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö, taloussuunnittelija, hyvinvointikoordinaattori, hallintosihteeri, tiedonhallinnan asiantuntija ja kaksi toimistosihteeriä (-1) yhteisissä hallinnon ja talouden toimistopalvelutehtävissä sekä atk-päällikkö. Kunnantalon monipalvelupisteen toimistosihteerin toimea ei täytetä.

TE –palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuodesta 2025 lukien. Inarin kunta on sitoutunut Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmisteluun, jossa Sodankylän kunta toimisi vastuukuntana.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet		
Kuntastrategian toteuttaminen		
Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Kuntalaisten hyvinvoinnin, turvallisuuden ja osallisuuden edistäminen	Ilmastosuunnitelman laadinta, valmiussuunnitelman yleisen osan laadinta, kotouttamisohjelman laadinta, viestintäsuunnitelman päivittäminen, osallisuusohjelman toteuttaminen, osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	Palvelujen saatavuus, riittävyys, laatu ja asiakastyytyvyys Hyte-indikaattorit ja hytekerroin
Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen	Työsuhdepyöräedun käyttöönoton selvittäminen	suunnitelmat ja ohjelmat on hyväksytty Päätös käyttöönotosta
	Korvaavan työn toimintamallin käyttöönotto	Työhyvinvointikyselyn tulokset Toimintamallin käyttö, sairauspoissaolojen seuranta
Toimivat hallinnon palvelut	Tehtäväkuvien päivittäminen, henkilöstörakenteen kehittäminen, selvitys talous- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisestä	Resurssien ja osaamisen riittävyys ja oikea kohdentaminen

<p>Onnistunut elinkeinopolitiikka ja edunvalvonta</p> <p>TE24 -uudistuksen valmistelu</p>	<p>Kuntastrategian ja elinvoimaohjelman päivittäminen, maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, Pohjois-Lapin alueyhteistyön (Plaky) kehittäminen, edunvalvonnan painopisteiden päivittäminen, paikallisten metsästysoikeuksien vahvistaminen.</p> <p>Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmisteluun osallistuminen</p>	<p>Kunnanhallituksen ja elinvoimajaoston päätökset ohjelmien mukaiset, vaikuttava edunvalvonta, Plakyn resurssein lisääminen</p> <p>TE-palvelujen häiriötön siirtyminen Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueelle</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Tasapainoisen talouden turvaaminen</p> <p>Talousarvion toteutuminen</p>	<p>Talouden seuranta; käyttötalouden menokehityksen seuranta. Neljännesvuosiraportointi ja konsernin puolivuotisarportointi.</p>	<p>Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon. Verrokkikuntajoukon tunnusluvut; tutkihallintoa.fi -sivusto</p>

Vuoden 2024 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
<p>Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta</p>	<p>Kunnan ja Lapin hyvinvointialueen yhteistyö huomioidaan kunnan hytetu-työn rakenteissa, rakenteet on kirjattu ja kaikkien löydettävissä</p> <p>Tehdään periaatepäätös vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttöönotosta Inarin kunnassa sekä laaditaan kunnan toimintamalli ja ohje</p> <p>Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen</p> <p>Viestintäsuunnitelman päivittäminen ja yhteensovittaminen osallisuusohjelman kanssa</p> <p>Kunnassa on hyväksytty EPT-suunnitelma, joka suuntaa kunnan EPT-toimintaa ja jossa kuvataan kunnan EPT-työn rakenteet, yhteensovitettuna Lapin hyvinvointialueen kanssa</p>	<p>Kunnan ja hyte-alueen yhteistyörakenteet on kuvattu HyTeTu-kertomuksessa</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p>
	<p>Luodaan arjen turvallisuuden edistämiseksi ja varautumiseksi kirjatut rakenteet (ml. säännölliset tapaamiset, yhteistyö poliisin kanssa)</p> <p>Järjestetään vuosittain kiertävä turvallisuustilaisuus Inarin kylissä, 1 kylässä/vuosi</p> <p>Kylien ensiapu- ja alkusammutuskoulutusten järjestämisen tukeminen</p>	<p>Yhteistyörakenne on kirjattu HyTeTu-kertomukseen</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p>

	Valmistaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueelle	Työllisyyspalveluille on luotu kirjatut rakenteet ja käytännöt
Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen	<p>Luodaan kirjattu yhteistyökäytäntö kunnan ja Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyölle</p> <p>Järjestöjen yhteistyöasiakirjan laatiminen</p> <p>Avustusten määräraha pysyy vähintään nykyisellä tasolla</p> <p>Luodaan systemaattinen käytäntö asiakasraatien tai -foorumien hyödyntämisestä kunnan toiminnassa</p> <p>Saamen kielistrategian toimenpiteet huomioidaan toimintasuunnittelussa</p>	<p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p>
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla	<p>Laaditaan EPT-toiminnan vuosikello, jossa huomioidaan teemaviikot ja erityiset viestintätarpeet</p> <p>Järjestetään yhdistyksille EPT-toimintaan ja liikenneturvallisuuteen liittyvää koulutusta</p>	<p>Toteutunut / ei toteutunut</p> <p>Toteutunut / ei toteutunut</p>

HYTE-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattorit		
Kuntajohto		
Prosessi-indikaattorit	Lähde	Aikataulu
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Tiedonkeruu kunnan johdolle väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä	Tiedot kerätään parittomina vuosina kesällä ja julkaistaan syksyllä
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista		
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen		
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä		
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja -foorumeja		
Tulosindikaattorit	Lähde	Aikataulu
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Toimeentulorekisteri (THL)	Tietoja kerätään kunnilta vuosittain tammi-helmikuussa. Tilasto valmistuu tilastovuotta seuraavan vuoden kesällä.
Indikaattorin tavoitetaso 0,5 %		
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Eläketilastot (ETK)	Eläkkeensaajia koskevat tiedot ilmestyvät tilastovuotta seuraavan vuoden keväällä.
Indikaattorin tavoitetaso 0,5 %		
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikä-	Erikoissairaanhoidotilasto (THL) Perusterveydenhuoltotilasto	Tilastoreportit ilmestyvät kerran vuodessa. Ne sisältävät tietoja kuluva

seen henkilöön	(THL)	vuotta edeltävältä vuodelta.
Indikaattorin tavoitetaso 230 hoitojaksoa		

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	383	435	412	414	416
Toimintamenot	-2 910	-4 164	-4 430	-5 288	-5 433
Toimintakate (sitova)	-2 527	-3 729	-4 018	-4 874	-5 017
Nettokustannukset €/asukas 7030	-359	-532	-572	-692	-712

Talousarvion perustelut

Kunnanhallituksen omassa toiminnassa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi kunnanjohtajan, hallintojohtajan, taluspäällikön ja osittain myös viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannuksiin. Viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannukset on sisällytetty myös työsuojeluun ja yhteistoimintamenettelyyn. Lisäksi määrärahaa on varattu harjoittelijan kolmen kuukauden palkkakustannuksiin.

Kunnanhallituksen omaan toimintaan kuuluvat kunnanhallituksen kokoukset ja niistä aiheutuvat kustannukset kuten kokouspalkkiot.

Kunnanhallituksen muussa toiminnassa on varattu määrärahat tiedotustoimintaan ja asukaslehteen, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, kansainvälisiin- ja varsinaisiin yhteiskuntasuhteisiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon, saamen kielilain täytäntöönpanoon, hallinnon, kunnallisverotukseen, yhteisen henkilöstöhallintoon, työllistämispalveluihin, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoihin, IT –kustannuksiin sekä yritys- ja kehittämispalveluihin.

Kunta ostaa osan talous- ja henkilöstöhallintopalveluista Sarastia Oy:ltä ja ict -palvelut Laplt Oy:ltä. Kunnanhallituksen menoihin sisältyy verkkoliikenteen ja osastojen yhteisten atk-ohjelmien ylläpitomaksuja. Ostopalvelukustannukset jaetaan hallintokuntien kesken käytön mukaan. Tiedonhallintalain vaatimuksia toteutetaan ja asianhallintaprosessin digitalisointia jatketaan. Sähköiseen asiointiin etsitään toimiva ratkaisu. Taloushallintoon hankitaan talousdokumentti-järjestelmä, jonka avulla saadaan modernisoitua talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjat tarkastuslautakunnankin edellyttämällä tavalla. Myös henkilöstöraportointia tullaan kehittämään.

Päivitettävän kuntastrategian puitteissa jatketaan kaikkia toimialoja koskevaa organisaation toimintojen ja rakenteiden tarkastelua, jonka tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa. Henkilöstöä koskevia muutoksia toteutetaan eläköitymisten myötä ja lisäksi tehtävänkuvia uudistetaan kunnan muuttuviin tehtäviin.

Talousarviossa on varattu määräraha Inarin kunnan 150-juhlavuoden (2026) valmisteluun.

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu 65 000 euron määräraha saamen kielilain täy-

täntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käännös- ja tulkkaukuskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriön avustusta vuosittain.

3.2.1 Yritys- ja kehittämisspalvelut

Tehtävät

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ovat:

1. elinkeino- ja työllisyyspoliittisten linjausten valmistelu kunnanhallitukselle.
2. elinkeino-, yritys- ja koulutuspalveluiden kehittämisen ohjaus.
3. kehittämishanketoiminnasta vastaaminen sekä kansainvälisen toiminnan ohjaus.
4. kunnan näkyvyyden edistäminen, sisältäen markkinoinnin.

Vuoden 2024 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus osallistua harrastus- ja liikuntatoimintaan	<p>Hyvinvointipäivä järjestetään yhteistyössä vapaa-aikatoimen, järjestöyhdyshenkilön ja nuorisovaltuuston kanssa, jotta tapahtumassa saadaan tuotua lapsille ja nuorille suunnattua harrastustoimintaa esiin</p> <p>Järjestetään edellisten vuosien tapaan skibus-yhteys Saariselälle Ivalosta sekä tiettyinä viikonloppuina myös Inarista ja Sevettijärveltä. Saariselällä mahdollisuus lasketella, hiihtää, pyöräillä, ulkoilla tai uida.</p> <p>Lasketteluharrastuksen aktivointi. Freestyle-laskija Kuura Koivisto osallistuu kahteen meet and greet-tapahtumaan Inarin kunnassa. Kuura Koivistolla on Inarin kunnan sponsorointisopimus vuodelle 2024.</p> <p>Outdoor Expert Oy toteuttaa osana tapahtumien kumppanuusohjelmaa liikunnan harrastamista edistävän yhteistyön. Inarin kunnalla on sponsorointisopimus Outdoor Expert Oy:n pyörätapahtumiin vuodelle 2024.</p>	<p>Vuosittain järjestetty Hyvinvointipäivä-tapahtuma</p> <p>Kuljetukseen osallistuneiden lasten ja nuorien määrä</p> <p>Osallistuvien lasten ja nuorten määrä</p> <p>Osallistuvien lasten ja nuorten määrä</p>
Edistetään Inarin veto- ja pitovoimaa lisäämällä asuntoja, monipuolistamalla elinkeinorakennetta ja parantamalla yritystoiminnan tiedolla johtamista	<p>Lisätään Inarin alueen asuntotuotantoa houkuttelemalla yksityistä asuntotuotantoa, edunvalvonnalla ARA:n korkotuetun asuntorakentamisen saamiseksi Inariin ja/tai kunnan omana asuntotuotantona (Inarin Kiinteistöt Oy)</p> <p>Kuntamarkkinointiin liittyvät tehtävät. Osallistuminen House of Laplandin toimenpiteisiin aktiivisesti.</p> <p>Yritysneuvonta etenkin alkaville yrittäjille ja yrittäjille suunnattujen koulutusten järjestäminen tarpeen mukaan.</p> <p>Matkailun aluetaloudellisten vaikutusten selvittäminen päätöksen teon ja tiedolla johtamisen tueksi.</p>	<p>ARA:n ohjaukseen liittyvää edunvalvontaa toteutettu</p> <p>Kunnan asukasluku, muutovoitto</p> <p>Asuntojen määrä</p> <p>Työpaikkojen määrä</p> <p>Perustettavien yritysten määrä</p>
Työllisyyspalveluilla on toimivat rakenteet ja käytännöt	<p>Varaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen kunnille vuonna 2025</p> <p>Luodaan toimivat ja kirjatut työllisyyden edistämisen rakenteet ja käytännöt yhteistoiminta-alueelle</p>	Luodaan uusi toimintamalli
Inarin alueen matkailun ja kunnan toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen näkökulma huomioiden	<p>Edistetään hanketoiminnalla ympärivuotisen kestävän matkailun mahdollisuuksia.</p> <p>Kalastajan matkassa -hankkeen avulla luodaan Inarin ammattikalastajille mahdollisuuksia saada lisäansioita matkailusta.</p> <p>Laaditaan Inarin kunnan ilmastosuunnitelma.</p> <p>Lisätään kylissä asumisen viihtyvyyttä hanketoiminnalla.</p>	<p>Hankkeiden toimenpiteiden toteuttaminen</p> <p>Hankkeiden toimenpiteet ovat osa pysyvää toimintaa</p> <p>Ilmastosuunnitelma on laadittu</p>
Saamelaiden perinteisten elinkeinojen vahvistaminen osana kunnan monipuolista elinkeinorakennetta	Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja Saamelaiskäräjien välillä ja etsitään yhdessä uusia keinoja saamelaiden perinteisten elinkeinojen vahvistamiseen osana kunnan elinkeinorakennetta	Toteutunut yhteistyö kunnan ja Saamelaiskäräjien välillä perinteisten saamelaiselinkeinojen vahvistamiseksi

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	186	165	154		
Toimintamenot	-992	-1 178	-1 271		
Toimintakate	-806	-1 013	-1 117		

Talousarvion perustelut sekä palvelusuunnitelma

Inarin kunnan Yritys- ja kehittämispalveluiden talousarvio sisältyy kunnanhallituksen talousarvioon. Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat valtuuston 22.8.2019 § 29 hyväksymään Inarin kunnan elinvoima 2019-2025 –ohjelmaan. Elinvoimaohjelman kärjet ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari. Valituilla painopisteillä korostetaan tahtotilaa toimia yritysmyönteisesti, edistää Inarin saavutettavuutta ulkoisesti ja kunnan alueen sisällä sekä vahvistaa Inarin arktisia erityispiirteitä. Elinvoimaohjelmaa päivitetään tarvittaessa vuosittain.

Yrittäjän Inari: Inarin kunta tuottaa yritysneuvontaa omana toimintana. Inarin kunnalla on käytössä kunnan kotisivuilla avautuva monipuolinen yritys- ja palveluhakemisto, jossa on näkyvillä runsaat 700 inarilaista yritystä. Inarin kunta markkinoi eri tahojen lyhytkoulutuksia ja tarvittaessa järjestää myös yrityksille lyhytkoulutuksia ja -kursseja. Inarin kunta myöntää oppisopimuskoulutustukea inarilaisille yrityksille työntekijöidensä tai yrittäjän omaan oppisopimuskoulutukseen. Yritys- ja kehittämispalvelut tarjoavat aikuisopiskelijoille tentinvalvontapalvelua. Yhteistyötä yritysrahoituksen neuvonnan osalta tehdään kiinteästi Leader Pohjoisin Lappi ry:n kanssa.

Saavutettava Inari: Inarin kunta tekee edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi, turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi, kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja tietoliikenneyhteyksien saamiseksi. Saavutettavuutta edistetään tarjoamalla tietoa muun muassa eri tukimuodoista ja kannustamalla yrityksiä yhteistyöhön asian tiimoilta. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella.

Arktinen Inari: Inarin kunnan tärkein toimiala työvoiman määrällä ja liikevaihdolla mitattuna on matkailu ja siihen kunnassa panostetaan jatkossakin voimakkaasti. Inarin kunta käyttää vuoden 2024 talousarviosta määrärahaa Inari-Saariselkä-matkailualueen kehittämiseen pääasiassa alueen yhteisen markkinointiyhtiön Lapland North Destinationin kautta. Inarin kunta jatkaa Lapin tunnetuksi tekemistä yhteistyössä myös Lapin kuntien yhteisesti omistaman brändi- ja markkinointitoimisto House of Laplandin kanssa.

Yritys- ja kehittämispalvelujen kansainvälisiin tehtäviin kuuluvat vieraskielisten yrittäjien palvelun ja neuvonnan lisäksi kansainväliset tapahtumat, kuten Spirit of Inari-matkailuseminaari. Koulutusta järjestetään vuosittain tullimuodollisuuksiin ja muihin kansainvälistymistöimiin liittyen sekä jaetaan tietoa muiden organisaatioiden järjestämistä koulutuksista. Eri toimialojen yrityksille järjestetään tarvittaessa tutustumis- ja messumatkoja Norjaan ja EU:n alueelle. Vuoden 2024 tapahtumista päätetään tapauskohtaisesti. Rahoitus tapahtumiin osallistumiseen haetaan yhdessä kumppanien kesken.

Inarin kunta on mukana Leader- ja ns. Kalaleader -toiminnoissa yhteistoimintasopimusten mukaisesti rahoituskahdella 2022-2027.

Talousarvion toimintatulojen osuus perustuu vuosittain vaihtelevaan hankerahoitukseen, avustuksiin sekä

pieniin markkinointituottoihin kuten tapahtumien ja mainoskampanjoiden yritysmaksuosuuksiin. Hankerahoituksen osuus vaihtelee riippuen siitä mille ja minkä suuruusluokan hankkeille saadaan rahoituspäätös. Hankerahoitus on kunnan ulkopuolelta tulevaa toimintatuloa ja perustuu aktiiviseen kunnan elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Vuonna 2024 yritys- ja kehittämispalveluissa alkavat tai jatkuvat seuraavat omat hankkeet: Kalastajan matkassa, Reitistöt kartalle, Saariselän maastopyöräilyn lähialuereittien (Trail Park) investointihanke (ei vielä rahoituspäätöstä). Lisäksi on tarkoitus hakea rahoitusta mm. seuraaviin hanketeemoihin: Kylien viihtyisyyden lisääminen, sotahistoria, tapahtumien kehittäminen ja vastuullinen matkailu.

Uusia hankkeita suunnitellaan tarvittaessa kunnan tai yritysten tarpeiden pohjalta.

Yritys- ja kehittämispalvelut ovat tarvittaessa mukana muiden ulkopuolisten hankehallintojen kuten Lapin liiton, Lapin yrittäjät ry:n, Lapin Ammattikorkeakoulun, muiden Lapin kuntien ja Leader Pohjoisin Lappi ry:n hankkeissa kuntarahoitusosuudella, partnerina tai ohjausryhmän jäsenenä. Vuonna 2024 Yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä ja vaihtelevasti 0-5 hanketyöntekijää.

3.3 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet

Toiminta-ajatus

Kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat kunnan osuuksiin yritystoiminnan, palvelujen, työllisyyden, toimialojen yhteisiin avustuksiin ja muihin kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Keskeisenä tavoitteena on turvata valtuuston eri suunnitelmissa ja ohjelmissa asettamien yleiset, yritystoimintaan, palveluihin, työllisyyteen ja muuhun toimintaan asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Kuntastrategia ja elinvoimaohjelma	Ohjelmien päivittäminen, konkreettiset, mitattavat tavoitteet laadittava	
Seudullisen yhteistyön ja edunvalvonnan kehittäminen	Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky:n resurssin lisääminen 1 henkilötyövuoteen	Toiminnan tuloksellisuus

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	212	230	201	201	201
Toimintamenot	-210	-431	-616	-413	-413
Toimintakate (sitova)	2	-201	-416	-213	-212

Talousarvion perustelut

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määrärahasta maksetaan toiminta-avustusta Saamelaismuseo Siidalle (50 000 euroa). Määrärahaan sisältyvät toimialojen yhteiseen avustushakuun (100 000 euroa), Osuuskunta Lumimuutoksen avustus (18 000 euroa), Saariselän reitistöjen kehittämiseen (80 000 euroa), Ivalojoen sillan turvallisuuden parantaminen Ely – keskuksen kanssa (kunnan osuus 100 000 euroa), Pokantien perusparannushankkeeseen (35 000 euroa), Lappi-brändi (1 495 euroa), Kirakan hankesuunnitelmaan (40 000 euroa).

Määrärahaan sisältyy myös yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (60 000 euroa) sekä kunnan maksuosuus Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (41 800 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 30 000 euroa/v) sekä Lapin TE24 valmisteluun (10 000 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 50 000 euroa ennalta suunnittelemattomiin menoihin. Tulot muodostuvat pääosin maanmyyntivoitoista.

3.4 Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan alaisten toimialojen tehtävänä on tuottaa palveluita, joilla turvataan toimivat sivistyspalvelut kaiken ikäisille kuntalaisille. Laadukkaat sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Tehtävät

Inarin kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:

1. perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus
2. perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

3. lukiolain mukainen lukiokoulutus
4. ammatillinen koulutus
5. vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus
6. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö
7. varhaiskasvatus
8. koulujen perustaminen ja lakkauttaminen talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti
9. oppivelvollisuuslain toteutumisen seuranta ja tarvittavat toimenpiteet

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p><i>Toimintaympäristön kehittäminen</i></p>	<p>Inarin koulun rakentaminen</p> <p>Inarin varhaiskasvatuksen tilojen muutostyöt</p> <p>Sevettijärven uudisrakennuksen rakentaminen</p> <p>Kunta perustaa työryhmän, jonka tehtävänä on tehdä toimenpide-esityksiä saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kehittämiseksi Inarin kunnassa</p>	<p>Koulun valmistuminen</p> <p>Olemassa olevat tilat valmistuvat ja vielä tarvittavat suunnitellaan</p> <p>Uudistetut tilat koululle, varhaiskasvatukseen ja hyvinvointipalveluille</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Talousarvion toteutuminen</p>	<p>Talouden seuranta; käyttötalouden menokehityksen seuranta</p>	<p>Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon ja tehtyihin toimenpiteisiin</p>

Vuoden 2024 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkitavoite	Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Mittari
Terveellinen ja turvallinen ympäristö	Esteetön ja turvallinen asumis-, kasvu- ja liikuntaympäristö	Jänkkävaaran alueen kehittäminen ympärivuotisuutta parantaen yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Ulkoliikuntapaikkojen huolto on säännöllistä, jolloin niiden käyttö on turvallista. <i>Vapaa-aikatoimi</i>	Ulkoilureitin käyttäjämäärä, asiakaspalautteet.
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittäminen ja vahvistaminen	Yhteisöllisyyden lisääminen, yhdessä tekeminen ja osallisuus	Verkkopohjaisten palveluiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen/ <i>Var-</i>	Tarjottavien palveluiden määrä, palveluiden käyttäjämäärä,

taminen	<p>suuden edistäminen</p> <p>Syrjäytymisen ehkäiseminen ja sosiaalisen turvallisuuden vahvistaminen</p> <p>Kunnan ja järjestöjen yhteistyön kehittäminen muuttuvassa ympäristössä</p> <p>Lasten ja nuorten kuuleminen asioita ratkaistaessa</p>	<p><i>haiskasvatus, vapaa-aika, kulttuuri, kirjasto, kansalaisopisto</i></p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman edistäminen, <i>kulttuuritoimi ja koulut</i></p> <p>Osallistuminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimiseen, <i>vastuuhenkilönä kunnan hyvinvointikoordinaattori</i></p> <p>Yhteistyöasiakirjan laatimisen/<i>vapaa-aikatoimi osallisena</i></p> <p>Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harrastamisen Suomen mallin kautta. <i>Vapaa-aikatoimi ja koulut</i></p> <p>Toimivien kanavien rakentaminen hyvinvointialueen kanssa</p> <p>Kyselyt eri aiheista lapsille ja nuorille/ koululaisille</p> <p>NuVan toiminnan kehittäminen, perustetun toimintakassan hyödyntäminen. <i>Vapaa-aikatoimi ja koulut</i></p>	<p>asiakaspalautteet.</p> <p>Lasten ja nuorten tapahtumien määrä, osallistujamäärät, asiakaspalautteet.</p> <p>Tarjottavien palveluiden määrä, asiakaspalautteet, lasten ja nuorten hyvinvointi (mm. kouluterveyskyselyn tulokset ja omat asiakaskyselyt).</p> <p>Yhteistoiminnan määrä ja laatu. Järjestöjen ja kuntalaisten palaute.</p> <p>Kerhojen osallistujamäärät, kouluterveyskysely</p> <p><i>NuVan kärkihankkeet ja yhteistyöpalaute, kyselytulokset, Kouluterveyskyselyn tulokset</i></p>
Terveellisen ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	<p>Liikunnan lisääminen kohderyhmälle sopivalla tavalla</p> <p>Terveysneuvontaa kaikenikäisille</p>	<p><i>Vapaa-aikatoimen</i> järjestämät liikuntaryhmät erityisryhmät huomioiden</p> <p><i>Kansalaisopiston</i> liikuntaryhmät työikäisille</p> <p>Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harrastamisen Suomen mallin kautta. <i>Vapaa-aikatoimi ja koulut</i></p> <p>Terveys- ja liikuntaneuvonnan huomioiminen erityisryhmien palveluohjauksen suunnittelussa. <i>Vapaa-aikatoimi</i></p>	<p>osallistujamäärät, asiakaspalautteet, kuntalaisten hyvinvointi.</p> <p>Kerhojen osallistujamäärät, kouluterveyskyselyt, Harrastamisen Suomen mallin toiminnan kyselyt</p> <p>Seurojen tukeminen tiloin ja avustuksin</p> <p>Yksilöohjaukseen tai ryhmään osallistuneiden määrä, asiakaspalautteet, kuntalaisten hyvinvointi.</p> <p>Yhtenä mittarina käytetään HYTE-kerrointa.</p>

HYTE-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattorit		
Prosessi-indikaattorit	Lähde	Aikataulu
PERUSKOULU		
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein	Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa - tiedonkeruu	Tiedot kerätään parittomina vuosina syksyllä ja julkaistaan seuraavan vuoden keväällä
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa		
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit		
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä		
LIIKUNTA		
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Liikunta kunnan toiminnassa - tiedonkeruu	Tiedot kerätään parillisina vuosina keväällä ja julkaistaan syksyllä
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen		
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille		
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin		
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkiallinnollinen työryhmä		
KULTTUURI		
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä (Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoiminta?)	Kulttuuri kunnan toiminnassa - tiedonkeruu	Tiedot kerätään parillisina vuosina keväällä ja julkaistaan syksyllä
Tulosindikaattorit		
SIVISTYS	Lähde	Aikataulu
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely (THL)	Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keväisin, tulokset julkaistaan syksyisin
Indikaattorin tavoitetaso 5 %		
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely (THL)	Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keväisin, tulokset julkaistaan syksyisin
Indikaattorin tavoitetaso 5 %		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Tutkintorekisteri (Tilastokeskus)	Tilasto valmistuu tilastovuotta seuraavan vuoden jälkeen alkuvuodesta. (esim. 2021 vuoden tiedot julkaistaan 2023)
Indikaattorin tavoitetaso 5 %		

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	3 005	2 770	2 609	2 621	2 636
Toimintamenot	-19 762	-20 828	-21 986	-22 763	-23 557
Toimintakate (sitova)	-16 757	--18 058	-19 377	-20 142	-20 920
Nettokustannukset	-2 382	-2 576	-2 756	-2 865	-2 976

Talousarvion perustelut

Talousarviossa on edelleen nähtävissä suuret kiinteistöuudistukset. Ivalon koulukeskus on valmis ja sitä sisään ajetaan käyttöön. Osa tarvittavista mitoituksista selviää käytön myötä. Inarin koulua suunnitellaan ja rakennetaan. Sevettijärven hanke rakennetaan 2024. Se on monitoimitila, joka palvelee koulutoiminnan lisäksi varhaiskasvatusta ja Lapin hyvinvointialuetta sekä monipuolista vapaa-ajan ja kolmannen sektorin käyttöä. Uudistuvalla rakennuskannalla on merkittävää vuokra vaikutusta. Vuokra vaikutuksesta on arvio, joka tarkentuu hankkeiden valmistuessa. Inarin kirkonkylällä väliaikaistilojen saatavuudessa on haastetta, mikä tulee rajaamaan palveluita ennen uusien kiinteistöjen valmistumista.

Investointiosa pitää edelleen sisällään merkitseviä investointeja, jolla on heijaste myös käyttötalouteen, mm. kalusto- ja koulutarvikehankintoihin. Kansalaisopiston, osallisuuskeskuksen, vapaa-aika- ja kulttuuritoimen käyttöön uudistetaan tilat aiemman lukion tiloihin.

3.4.1 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatustilain mukaista kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille lapsille lapsen omalla äidinkielellä (Inarin kunnassa suomen- ja saamenkielellä) päiväkotitai perhepäivähoitona. Perusopetuslain mukaista maksutonta esiopetusta järjestetään Saariselän alueen 6-vuotiaille lapsille Saariselän päiväkodissa. Varhennettua esiopetusta järjestetään tarvittaessa 5-vuotiaille lapsille Saariselän, Ivalon ja Inarin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lakisääteisen (subjektiivisen) varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen.

Pohjoissaamenkielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään Ivalon ja Inarin päiväkodeissa sekä muualla tarpeen mukaan.

Inarin kunnassa järjestetään koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa valtionavustuksen ja henkilöstö-resurssien mukaan. Koltansaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Ivalon ja Sevettijärven kielipesissä ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa Ivalon kielipesässä sekä Inarissa kahdessa kielipesässä. Äidinkieliselle inarinsaamenkieliselle tai koltansaamenkieliselle lapselle järjestetään kielipesätoiminnan vaihtoehtona äidinkielisille lapsille tarkoitettua varhaiskasvatusta tarpeen mukaan. Kunta mahdollisuuksien mukaan edistää koltansaamenkielistä varhaiskasvatusta Ivalossa ja parantaa erityisesti koltansaamenkielisten äidinkielisten lasten oikeutta äidinkielisille tarkoitettuun varhaiskasvatukseen.

Lakisääteistä lasten kotihoidontukea maksetaan Kelan toimesta alle 3-vuotiaille lapsille ja sisaruksille. Inarin kunta maksaa harkinnanvaraista kotihoidontuen kuntalisää alle 2-vuotiaille lapsille sekä sisaruksille kunnan päättämin ehdoin.

Koululaisten hoito ei kuulu lakisääteisen varhaiskasvatusoikeuteen. Inarin kunnassa järjestetään erityisistä harkinnanvaraista koululaisten hoitoa vuorohoitoa tai tukea tarvitseville 1. luokan oppilaille, mikäli hoitopaikoissa on tilaa.

Varhaiskasvatus toteutetaan Opetushallituksen 1.3.2022 varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja Sivistyslautakunnan hyväksymän Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelman 1.8.2022 mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelmia päivitetään huoltajien ja henkilöstön palautteiden pohjalta ja tarkennetaan vuosittain yhteisten tavoitteiden osalta. Henkilöstölle järjestetään koulutuksia, jotka tukevat osaamista sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia sekä työssä jaksamista tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa työyksikköjen toiminnan, ilmapiirin ja yhteistyön kehittämiseksi.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa yhteistyössä saamenkielistä varhaiskasvatusta tarjoavien kuntien ja saamelaiskäräjien kanssa saamenkielisen varhaiskasvatuksen arviointityökalun pilottihankkeen. Arviointityökalu liitetään tulevaisuudessa osaksi Valssi-laadunarviointijärjestelmää, jonka avulla arviointia voidaan toteuttaa paikallisella tasolla ja jonka kautta Karvi tulevaisuudessa toteuttaa ulkoiset arvioinnit.

Vuosi 2024 on Inarin kunnan varhaiskasvatuksen 50 v. juhlavuosi. 1.10.2024 tulee 50 vuotta siitä, kun Inarissa aloitettiin kunnallinen päivähoito, joka oli alkuun hoitajien kodissa tapahtuvaa perhepäivähoitoa. Varhaiskasvatuksessa vietetään juhlatilaisuutta viikolla 40.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Kunnallista lakisääteistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään kysyntää vastaavasti. Koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään resurssien mukaan valtionapurahoituksen (85 %) avulla. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä. Varhaiskasvatuspalveluja kehitetään valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>1. Lasten tuen järjestämisen kolmitasoisin mallin mukaan</p> <p>2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin, työilmapiirin ja oppimisympäristön kehittäminen</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten tuen ja henkilöstöresurssien oikea-aikainen ja -laajuinen kohdentaminen tukea tarvitseville lapsille.</p> <p>1. Kasvuilmapiiri tukee lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia. Turvallinen ja myönteinen ilmapiiri</p> <p>2. Tiimityön ja työilmapiirin kehittämien</p> <p>3. Varhaiskasvatuksen toiminnassa painotetaan lasten liikuntakasvatusta, kielten rikasta maailmaa ja ympäristökasvatusta</p>	<p>Yleisen tuen tavoitteiden toteutumisen seuranta, vasukirjaukset</p> <p>Lasten pedagogisten selvitysten määrä, tehostetun ja erityisen tuen päätökset</p> <p>Varhaiskasvatuksen erityisopettajan opetus ja pedagogisten suunnitelmien toteutus</p> <p>Henkilöstön kelpoisuus</p> <p>Kysely yksiköille tavoitteiden toteutumisesta, Itsearviointi, kansalliseen arviointiin osallistuminen</p> <p>Toimintamalli työilmapiirin kehittämisestä</p> <p>Vasutavoitteet ja toimintakertomus</p>	<p>Henkilöstön perehdytys ja koulutus</p> <p>Erytisopettajan ohjaus ja konsultointi</p> <p>Tuen portaati-ohjeistus ja sähköisten kaavakkeiden käyttöönotto</p> <p>Henkilöstön rekrytointi</p> <p>Monialainen yhteistyö</p> <p>Pedagoginen johtaminen</p> <p>Kehityskeskustelut</p> <p>Täydennyskoulutus</p> <p>Työilmapiirittoimintamallin käyttöönotto</p> <p>Yhteistyö Lapin liikunta ry:n sekä kunnan vapaa-ajantoimen kanssa (liikkuva varhaiskasvatus)</p> <p>Luontoretket</p> <p>Yhteistyö kirjaston kanssa (pedagogiset satutunnit ja kirjastokäynnit)</p> <p>Oppimisympäristöjen uudistaminen uusien tilaratkaisujen myötä</p>

Tuottavuustavoitteet			
1. Joustavat, oikea-aikaiset ja muutoskykyiset palvelut	<p>Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti</p> <p>Muutoskykyinen organisaatio ja riittävä henkilöstö, joka vastaa palvelutarpeeseen.</p> <p>Sähköisen asioinnin kehittäminen ja uudistuneiden ohjelmien käyttöönotto (Edlevo)</p>	<p>Varhaiskasvatuspaikkojen järjestäminen lain edellyttämässä aikataulussa - järjestelyaika 4 kk, kiireellisessä tilanteessa 2 vk)</p> <p>Henkilöstön rakenne ja määrä / lasten määrä, ikä oikeassa suhteessa henkilöstön määrään.</p> <p>Varhaiskasvatushakemusten määrä ja käsittelyajat</p>	<p>Palveluohjauksen kehittäminen (sähköiset ohjelmat, www.sivut) ja selkeät työnjaot/tehtävät</p> <p>Tehokas rekrytointi</p> <p>Sijaisjärjestelyjen kehittäminen yhteistyössä eri yksiköiden kanssa</p> <p>Toimitilamuutokset ja –ratkaisut</p> <p>Uusien sähköisten ohjelmien käyttökoulutukset ja neuvonta</p>

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Todelliset hoitopäivät	32 821	35 000	35 000	36 000	37 000
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31.12.	236	235	235	240	245
- joista ostopalvelut/ lapsia 31.12.	0	0	0	0	0
- joista vuorohoidossa	54	60	60	65	70
Lapsia esiopetuksessa (Saariselän pk)	5	3	3	3	3
Kotihoidon/yksityisen hoidon tuen saajat 31.12.	39	40	45	50	55
- joista kotihoidon kuntalaisen saajat/ ka	30	22	35	40	45
- joista yksityisen hoidontuen saajat/ka	0	0	0	0	0

Talousarvion perustelut

Inarin kunnassa on matkailun ja työelämässä tapahtuvien muutosten myötä varhaiskasvatuspaikkojen äkillinen tarve ja muutokset jatkuvia. Tämä näkyy erityisesti talviesonkiaikoina sekä vuorohoitotarpeen vaihteluna (ilta-, yö- ja viikonloppuhoito) päiväkodeissa. Vuorohoitotarpeen suuri määrä ja muutokset vaikuttavat Inarin kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstömäärään ja - rakenteeseen. Varhaiskasvatuksen tarve perheillä vaihtelee

kunnan eri osissa mm. työllisyyden, matkailun sesonkiaikojen sekä syntyvyyden mukaan.

Vuonna 2024 arvioidaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevan noin 235 lasta. Vuoden 2024 asiakasmaksut tulot verrattuna vuoteen 2023 ovat vähentyneet huomattavasti 1.3.2023 alkaen tehdyn asiakasmaksulakimuutoksen vuoksi.

Pohjoisaamenkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisen nettokustannukset Ivalon ja Inarin päiväkodeissa ovat vuonna 2024 arviolta 446 109 euroa. Valtionavustus saamenkieliseen varhaiskasvatukseen on lapsikohtainen ja se on arvioitu olevan vuonna enintään 114 000 euroa. Koltan- ja inarinsaamenkielisen kielipesätoiminnan nettokustannukset viidessä eri kielipesässä ovat vuonna 2024 arviolta 851 659 euroa. Valtionavustus (85 %) on vuonna 2024 arviolta yhteensä enintään 723 910 euroa. Vuoden 2023 päätöksen mukaan valtionavustusta kielipesiin myönnettiin Inarin kunnalle aikaisempaa huomattavasti vähemmän eli vain 484 213 euroa avustusprosentin jäädessä alle 70 %. Valtionavustuksen määrän ja Saamelaiskäräjien rahoituskriteerien soveltamisessa tapahtuneiden muutosten vuoksi valtionavustuksen arviointi on epävarmaa vuodelle 2024.

Varhaiskasvatuksen kustannuksia lisäävät Inarin kunnan elinkeinorakenteesta sekä pitkistä etäisyyksistä johtuvat lasten pitkät hoitoajat, vuorohoito sekä lasten lomien vähentyminen. Henkilöstökustannuksia ja henkilöstöresurssitarvetta on lisännyt pienissä yksiköissä järjestettävä varhaiskasvatus- ja kielipesätoiminta ja Inarin päiväkodin toimiminen väistötiloissa. Varhaiskasvatuksen palvelujen kustannukset ovat kasvaneet erityisesti ravitsemispalvelujen, ICT-palvelujen, työterveyshuollon palvelujen sekä ja tarvittavien ostopalvelujen osalta.

Inarin päiväkodin kolme ryhmää toimivat toistaiseksi edelleen erillisissä väistötiloissa omakotitaloissa arviolta vielä vuoden loppuun 2024 asti. Suomenkieliset päiväkotiryhmät siirtyvät koulun väistötiloina toimineisiin tiloihin, jotka on suunniteltu jo aiemmin päiväkodin vuorohoitoyksikön käyttöön, kun tiloihin tehdään tarvittavat muutokset ja korjaukset. Inarin päiväkodin pohjoisaamenkielisen ryhmän ja Inarin kielipesien tilojen ja pihan suunnittelu on käynnistetty ja suunnittelua jatketaan vuonna 2024 yhteistyössä kunnan tilapalvelun kanssa. Uusien tilojen myötä Inarin päiväkotitoiminta ja kaksi Inarinsaamen kielipesää siirtyvät vierekkäisiin taloihin ja nykyiset vuokratilat vapautuvat asuinkäyttöön.

Sijaisten ja henkilöstön rekrytointi on edelleen haasteellista koko kunnan alueella ja erityisesti Inarin kunnassa ja sen pohjoispuolella. Saamenkielisten varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen pienissä yksiköissä mm. sivukylillä on erityisen haavoittuvaa henkilöstön puutteen vuoksi. Henkilöstön rekrytointia ja erilaisia toimia sijaisresurssien kehittämiseen jatketaan edelleen, jotta lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut pystytään turvaamaan myös tilanteissa, jossa henkilöstöä on lomalla tai äkillisesti poissa työstä.

Päiväkotipalvelujen määrä on jatkanut kasvua, koska hakijoiden määrä ja lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet. Kotona tapahtuvan perhepäivähoidon tarve on vähentynyt ja kaikkia perhepäivähoitajien toimia ei ole saatu täytettyä rekrytointin tehostamisen ja perhepäivähoitajien palkkauksen kehittämisestä huolimatta.

Valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin tehtiin lakimuutos 1.6.2023 alkaen. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) tuo varhaiskasvatukseen veloitteen laatia toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma ja yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittaa laatimaan toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman teko aloitetaan koulutuksilla ja nykytilan arvioinnilla yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelman teossa kuullaan lapsia ja huoltajia ja suunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana.

Henkilöstöohjelmassa on muutoksena päiväkotien lastenhoitajien (varahoitajien) määrän lisääminen lakisääteisten

palvelujen turvaamiseksi, koska ulkopuolisten sijaisten saanti on hyvin haastavaa. Henkilöstön säännöllinen sijaistare koostuu lakisääteisistä vuosi- ja työlomista, muiden tehtävien kasvusta (esim. opettajien Sak-ajat) sekä äkillisistä työlomista/hoitovapaista. Kolme perhepäivähoitajan tointa, joista yksi on jäänyt täyttämättä, muutetaan lastenhoitajan (varahoitajan) toimeksi. Kaksi määräaikaisissa lastenhoitajan tehtävissä jo olevaa lastenhoitajan kelpoisuusehdot täyttävää perhepäivähoitajaa siirretään lastenhoitajan toimiin ja yksi lastenhoitajan toimi täytetään avoimella hakumenettelyllä. Toiseen Inarissa toimivaan Inarinssaamen kielipesään ja Ivalon koltansaamen kielipesään on lisätty kielipesäpaikkoja ja palkattu määräaikaisia lastenhoitajia toimintakaudelle 2023-2024. Lasten määrän, uusien tilojen ja mahdollisten muutosten sekä eläköitymisen myötä kielipesien henkilöstörakennetta ja henkilöstön määrää tarkastellaan uudelleen. Sevettijärven ryhmäperhepäiväkodin avointa lastenhoitajan tointa ei ole ollut tarvetta täyttää toimintakaudelle 2023-2024, koska hakijoita ryhmäperhepäiväkotiin ei ole ollut. Lasten määrän kasvun myötä Sevettijärven koltansaamenkieliseen kielipesään on palkattu kaksi määräaikaista lastenhoitajaa, koska vakinaisia toimia ei ole saatu täytettyä. Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja-tehtävänimikkeet muutetaan ryhmäohjaaja-nimikkeeksi, mikä vastaa paremmin tehtävän sisältöä ja vaatimuutta lasten moninaisen tuen tarpeen kasvun myötä.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan sähköisen asioinnin ja lomakkeiden kehittämistä. Hallintotöiden muutosten sekä tehtävien ja sijaisuuksien sujuvuuden kehittämiseksi päivitetään tehtävänkuvaukset ja työnjako varhaiskasvatussyksiköiden johtajien ja toimistosihteerien välillä. Varhaiskasvatuksessa on aloitettu uuden mobiilipohjaisen Edlevo-ohjelman vaiheittainen käyttöönotto, joka tulee Efficah-ohjelman tilalle ja valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2024. Edlevoon tulee käyttöön myös sähköiset tiedotus- ja asiakirjaosiot (vasut, pedagogiset selvitykset ym.), jolloin entiset paperiversiot poistuvat. Asiakasmaksujen kirjaamiseen liittyvä Läsna-ohjelma laajennetaan kaikkiin yksiköihin.

Lasten kotihoidontuen kuntalisää maksetaan vuodesta 2019 alkaen kunnan päättämien ohjeiden mukaisesti alle 2-vuotiaista lapsista ja heidän sisaruksistaan, jotka eivät käytä varhaiskasvatuspalveluja.

3.4.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten kasvamista itseään, kanssaihmissä ja ympäristöön arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Perusopetuslain edellyttämää esi- ja perusopetusta annetaan kunnan kolmessa koulussa:

1. Inarin koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9
2. Ivalon koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9
3. Sevettijärven koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9

Esi- ja perusopetuksessa opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan lisäksi inarinsaamen-, koltansaamen- ja pohjoissaamenkielillä (perusopetuslaki, 10§).

<p>Tehtävät</p> <p>Opetuksen ensisijaisena tehtävänä on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot sekä motivaatio jatko-opintoihin ja siten mahdollisuus omien edellytyksiensä mukaisesti ammattiin ja itsenäiseen elämään. Esiopetuksen tavoite on valmistaa oppilaita kouluopetukseen. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen oppilas saa perusopetuksesta päättötodistuksen ja siirtyy jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin siirtymistä seurataan vuosittain.</p>			
<p>Palvelusuunnitelma</p> <p>Perusopetuksessa tärkeä laatukriteeri on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Toinen tärkeä laatukriteeri on opetusryhmän koko. Tavoitteena on, että valtuuston hyväksymiä enimmäisryhmäkokoja ei ylitettäisi. Toteutuneita ryhmäkokoja seurataan lukuvuosittain. Näiden lisäksi opetuksen laatukriteerinä ovat kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön määrä. Tavoitteena on, että Inarin kunnan esi- ja perusopetuksen työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset 100 prosenttisesti.</p> <p>Työnantaja järjestää koulutuksia, jotka tukevat opetussuunnitelmien kehittämistä sekä monipuolisten opetusmenetelmien hyödyntämistä opetuksessa. Ajanmukainen välineistö edellyttää laitteiston käytön osaamista, jotta panostukselle saadaan hyvä vaste. Kuntastrategian mukaisesti tuetaan osaamista ja koulutusta sekä turvataan toimivat ja kehittyvät esi- ja perusopetuksen palvelut.</p> <p>Inarin kunnan kouluissa annettavaa koulutusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan sivistyslautakunnassa hyväksytyin arviointisuunnitelman mukaisesti. Inarin kunnan perusopetuksen koulujen arviointisuunnitelma vuosille 2022-2024 pitää vuoden 2024 painopistealueena ovat työmuodot ja niiden vaikutus työhyvinvointiin sekä työssä kehittymisen mahdollisuudet. Vastaaajaryhmänä on henkilöstö.</p> <p>Oppilasennuste on tällä hetkellä laskeva ja kunnan kokonaisuus huomioiden, sen ennustetaan laskevan olemassa olevilla tiedoilla 5 vuodessa noin 80 oppilasta. Toteutuma on kuitenkin ollut muutaman oppilaan verran positiivinen vuosittain. Todennäköistä on kuitenkin hieman pienenevä oppilasmäärä viisivuotijaksolla. Inarin kunnassa on jo merkkejä siitä, että alueen matkailu monessa muodossaan toimii vetovoimatekijänä myös pandemian jälkeen. Inarin kunnan väestö on jälleen lähtenyt pandemiaa edeltäneen tapaiseen nousuun.</p> <p>Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymin periaattein. Vuonna 2023 aloitettua kesäkerhoa koululaisille on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2024. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on tärkeä osa toimivaa kuntapalvelua. Uudistuvien tilojen myötä vahvistuu mahdollisuus palvella myös inarinsaamen, pohjoissaamen ja koltankielillä.</p>			
<p>Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen, perheiden kasvatustyön tukeminen. Laadukkaat palvelut sekä kustannustehokkaat ja –vaikuttavat toimintaprosessit.</p>			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		Opetussuunnitelman jatkuva päivit-

Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tavoitteiden saavuttaminen	Opetusmenetelmien kehittäminen, opetussuunnitelman toteuttaminen	Peruskoulun päättötodistuksen saaneiden lukumäärä, jatko-opintoihin ohjaaminen	täminen ja ajan tasalla pitäminen
Motivoitunut ja kelpoisuusvaatimukset täyttävät henkilöstö	Pedagogiikan ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen, työssä tukeminen	Vuosittainen koulutuksen järjestäjän suorittaman toiminnan arviointi	Riittävä opinto-ohjaus opintojen loppupuolella kunnan kouluissa
Terveet ja turvalliset koulujen tilat	Opetussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, joissa opiskelu on terveellistä ja turvallista	Opettajien kelpoisuutta tarkastellaan vuosittain	Henkilöstön palkkauksen pitäminen ajan tasalla kuntakohtaisin toimin.
		Kiinteistökannan ikä ja toimivuus	Inarin kunnan houkuttelevuuden ylläpitäminen, jotta koulutettua henkilöstöä saadaan rekrytoitua.
		Eri toimijoita osallistetaan rakentamiseen	Uusien oppimisympäristöjen suunnittelu ja toteutus
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Kustannustehokas- ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi	Opettajien virkojen määrän sopeuttaminen rakenteellisiin muutoksiin	Opettajien virat/oppilas	Opettajien virkojen kokonaisvaltaisen suunnittelu ja tarkistaminen vuosittain mikäli ikäluokat pienenevät.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset					
Esiopetus	-82	-80	-72	-74	-77
Perusopetus	-1 262	-1 245	-1 352	-1 394	-1 446
Iltapäivätoiminta	-46	-38	-101	-103	-107

Talousarvion perustelut

Inarin koulun valmistuminen lisää kuluja sekä kiinteistökustannusten leasing-rahoituksessa, että kalustamisen leasingrahoituksen/ investointi kustannuksina. Sevettijärven taito- ja taideaineiden uudiskiinteistö aiheuttaa vuokra vaikutusta ja jonkun verran kalustamisvaikutusta.

Uudet tilat nostavat neliömääräistä vuokratilasta. Väistötiloista luovutaan tai ne siirtyvät esi- ja perusopetukselta kunnan muuhun käyttöön. Toimintoja pyritään ohjaamaan kunnan omiin tiloihin.

Esi- ja perusopetuksessa käytetään saamenkielen opetukseen rahaa inarinsaamenkieliseen opetukseen 339 000, koltansaamenopetukseen 132 000 ja pohjoissaamenopetukseen 578 000 euroa ja nämä kaikki yhteensä 1 049 000 euroa. Valtio kattaa palkkakulut lähes täysimääräisesti.

3.4.3 Lukiokoulutus

<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa sekä paikkaansa maailmassa. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään.</p>
--

<p>Tehtävät</p> <p>Lukiokoulutus tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteen opintoihin. Lukio-opiskelu antaa opiskelijoille opiskelutaidot, joita elinikäinen opiskelu vaatii. Ivalon lukiossa tuetaan nuorten kasvua ja identiteetin kehittymistä esimerkiksi siten, että heille tarjotaan mahdollisuus opiskella inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kieliä äidinkielenä.</p>

<p>Palvelusuunnitelma</p> <p>Ivalon lukio tarjoaa laadukasta ja yksilöllistä toisen asteen opetusta alueen nuorille. Yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto ja ammatillinen perustutkinto. Kansainvälistä toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen. Yhteistyötä perusopetuksen kanssa tiivistetään uudessa koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa sekä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.</p> <p>Lukuvuonna 2023-2024 Ivalon lukio osallistuu yhdessä muiden Lapin lukioiden kanssa laatu- ja saavutettavuusohjelman Laatusaajuudesta-hankeeseen. Hankkeen tavoitteena on mm. kehittää oppimisen tukea sekä edistää opiskelijoiden hyvinvointia. Lisäksi kehitetään yhteistyötä korkeakoulujen kanssa järjestämällä ensimmäinen korkeakouluviikko yhteistyössä Rovaniemen ja Oulun korkeakoulujen kanssa.</p>
--

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
<p>Nuorten hyvinvoinnin kehittäminen ja laadukkaat lukiokoulutuspalvelut sekä kustannustehokkaat toimintaprosessit. Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen ja uuden yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa.</p>			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen</p> <p>Opetussuunnitelman käyttöönotto kaikilla ikäluokilla</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Aktiivinen ja osallistuva kansalainen</p> <p>Opetussuunnitelman käyttöönotto kaikilla ikäluokilla</p>	<p>Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen</p> <p>Opiskelijoiden palaute opetussuunnitelman toteutuksesta</p>	<p>Laatusaajuudesta –hanke, kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen</p> <p>Opiskelijoilta otetaan säännöllisesti palautetta eri oppiaineiden opintojaksojen toteutuksesta</p>

Opettajien osallisuus	Opettajien osallisuus opetus-suunnitelman kehittämisessä	Opettajien kokemukset opetussuunnitelman käyttöönottamisesta, osaamisen jakaminen	Opetussuunnitelman toimeenpaneminen ja kehittäminen
<i>Tuottavuustavoitteet</i> Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet ja toimintamallit Toiminnan kehittäminen koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Henkilöstön virkojen määrän tarkistaminen koko Ivalon alueella Yhteistyön tehostaminen Ivalon koulun kanssa esim. koulukeskuksen sisäisten tiimien yhteistyö	Tarvittavat virat/koulu Yhteistyön toteutumisen arviointi esim. koulujen tiimit arvioivat yhteistyötä	Opetushenkilöstön virkojen kokonaisvaltainen suunnittelu ja tarkistaminen Ivalon alueen kouluissa Kehitetään yhteistyötä Ivalon koulun kanssa ja rakennetaan toimintakulttuuria koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset €/asukas					
Ivalon lukio	-149	-168	-172	-176	-181

Talousarvion perustelut

Lukuvuonna 2023-2024 Ivalon lukion 2. ja 3. vuosiluokilla opiskelu tapahtuu yksisarjaisesti. Jotta voidaan taata opiskelijoiden valmistautuminen ylioppilastutkinnon kokeisiin, on heille tarjottava kaikki pakolliset ja valinnaiset valtakunnalliset opinnot. Tämä on mahdollista tehdä tehokkaasti siten, että valinnaisia opintojaksoja tarjotaan vuorovuosin kahdelle ikäluokalle kerrallaan.

Syksyllä 2023 Ivalon lukiossa aloitti odotettua suurempi määrä 1. vuoden opiskelijoita. Tämä positiivinen asia merkitsee sitä, että oppimateriaalia ja tietokoneita on hankittava ennakoitua enemmän, n. kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi 1. vuoden opiskelijoiden pakollisten opintojaksojen opetus on jaettu kahteen perusryhmään, mikä lisää palkkakustannuksia.

Lukio-opetuksessa käytetään saamenkielen opetukseen rahaa inarinsaamenkieliseen opetukseen 19 000 ja pohjoissaamenopetukseen 74 000 euroa ja nämä yhteensä 93 000 euroa. Valtio kattaa palkkakulut lähes täysimääräisesti.

3.4.4 Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisäävät henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoavat onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Tehtävät

Kansalaisopiston tehtävänä on toteuttaa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa vapaavoitteista yleissivistävää koulutusta, joka antaa tilaisuuden itsensä omaehtoiseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Palvelusuunnitelma

Kansalaisopiston tavoitteena on turvata elinikäisen, omaehtoisen oppimisen periaatteen mukaan kuntalaisten monipuolisen kehittymisen, hyvinvoinnin, moniarvoisuuden ja kansanvaltaisuuden toteutuminen.

Opisto kehittää aktiivisesti kurssitoimintaansa asukkaiden toiveita vastaavaksi.

Opisto tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten kanssa, kuin myös Lapin ja valtakunnan alueella toimivien kansalaisopistojen kanssa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen.</p> <p>Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyö-</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kansalaisopisto antaa elinikäisen oppimisen, kansalaisvalmiuksien ja itsensä kehittämisen mahdollisuuden ja lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia.</p> <p>Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta, joka ottaa huomioon eri ikäryhmät ja kunnan eri asuinalueet.</p>	<p>Opistopalaute</p> <p>Opiskelijoiden määrä (kaikki / netto-opiskelijat)</p> <p>Opetustuntien määrä</p>	<p>Kuntalaisten kurssitoiveiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan.</p>

dyntäminen.	Etäopetuksen kehittäminen. Kuntalaisille tarjotaan vuositasonla 6400 tuntia opetusta.		
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Kurssimaksutuotot vuositasonla n. 60 000 euroa.	Kurssimaksutuottojen määrä.	Kurssimaksujen laskuttaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset €/asukas					
kansalaisopisto	-73	-99	-100	-103	-107

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Työkaudella 2023-2024 vuokramenot ovat varsin suuret. Vuokrat muodostuvat seuraavasti:

1. Opisto toimii Ivalossa yläasteen koululla (Rantatie 10) kevätlukukauden 2024 loppuun.
2. Ivalon entisen lukion remontti valmistunee vuoden 2023 lopussa. Toimintoja siirretään lukiolle vaiheittain.
3. Toimintakeskuksen puutyötila remontoidaan opiston käyttöön ennen yläasteen koulusta luopumista.
4. Kuulas-tilan vuokrasopimus päättyy 1.2.2024, tällöin ulkopuoliset vuokramenot pienenevät.

3.4.5 Kirjasto

Toiminta-ajatus

Kirjasto on helposti saavutettava sivistys- ja kulttuurilaitos, joka pyrkii tavoittamaan kaikki kuntalaiset. Kirjasto edistää aktiivisesti monilukutaitoa ja kirjallisuuden harrastusta. Se on matalan kynnyksen yhteisöllinen kohtaamispaikka ja erilaisten kulttuuritapahtumien esteetön keskus. Kirjasto on joustava oppimisympäristö, joka tukee elinikäistä oppimista tarjoamiensa etäopiskelu- ja etätyöskentelymahdollisuuksien kautta. Perinteisten aineistojen ja palveluiden ohella kirjasto tarjoaa monipuolisia verkkoaineistoja ja -palveluja. Kattavalla tarjonnallaan kirjasto edistää sivistystä ja aktiivista kansalaisuutta, mikä lisää luottamusta ja hyvinvointia Inarin kunnassa ja koko yhteiskunnassa.

Tehtävät

Kirjasto toteuttaa kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaisia tehtäviä. Kirjasto tarjoaa asiantuntevaa asiakas- ja tietopalvelua sekä tilojen aukioloikäyttöä laajentavaa, laajaa omatoimiaikaa. Lukemisharrastusta, monilukutaitoa, yhteiskunnallista osallisuutta, harrastamista ja kulttuurin kokemista edistetään opetus- ja palveluiden sekä tapahtumien avulla. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa kokoelmaa, johon kuuluu perinteisiä ja verkkoaineistoja, sekä näihin liittyviä palveluita. Asiakkaita ja sidosryhmiä ohjataan kirjaston, tietolähteiden ja verkkopalveluiden käytössä. Käyttäjää autetaan löytämään mieluisia sisältöjä kirjaston monipuolisista kokoelmista ja palveluista.

Palvelusuunnitelma

Kaikilla on oikeus kirjastopalveluihin. Asiakslähtöisyyden avaintekijöitä ovat kirjastopalvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja vuorovaikutteisuus. Kirjaston kokoelmia ja palveluita arvioidaan systemaattisesti.

Palvelut tuotetaan laadukkaasti, taloudellisesti ja kaikkia osapuolia vastavuoroisesti hyödyttävässä yhteistyössä kunnan sivistystoimen, kunnan koulujen, muiden paikallisten toimijoiden ja Lapin kirjastojen kesken. Kirjastolla on oma, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman kanssa yhdenmukainen lukijuskasvatussuunnitelma. Lukijuskasvatussuunnitelman kautta kirjasto tukee varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa ja osallistuu koordinoitusti kunnan kulttuurikasvatukseen. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjasto tuo elämyksiä arkeen erilaisten kulttuuritapahtumien avulla ja osallistuu panoksellaan Inari-viikkojen toteuttamiseen. Kirjastossa myydään liikuntatoimen liikuntapasseja ja se lainaa kylpyläkortteja yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja Saariselän kylpylän kanssa. Inarin kirjasto osallistuu aktiivisesti Lapin kirjastojen yhteiseen kehittämistoimintaan. Kirjastotoimenjohtaja kuuluu Lapin kirjaston johtoryhmän puheenjohtajistoon.

Saavutettavuuden nimissä kirjasto tarjoaa tilojaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa on laaja palveluaika. Lisäksi kirjastossa on palveluaikaa täydentävä omatoimiaukiolo vuoden jokaisena päivänä. Kirjastoauton avulla lähipalvelua viedään säännöllisesti maantieteellisesti laajan kunnan eri osiin ja palvelee kunnan kaikkia kouluja ja päiväkoteja. Kirjastoauton reittejä ja pysäkkiaikatauluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Autossa myydään apteekkituotteita ja välitetään reseptilääkkeitä.

Kirjasto tuottaa näyttelyitä sekä kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia, lukupiirejä ja kirjallisuusiltoja. Kirjasto tuottaa lisäksi pedagogisia ja perinteisiä satutunteja sekä systemaattista eri-ikäisten kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta. Kirjastossa markkinoidaan lukemisesteisille tarkoitettuja erityispalveluita (Celia). Saamenkielistä palvelua kehitetään. Kirjastonkäytön opetusta annetaan kirjastoautossa inarinsaamen kielellä.

Kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaiset tehtävät ja Lapin kirjaston johtoryhmän 2.9.2021 hyväksymä Lapin kirjaston strategia 2021-2024 kirkastetaan henkilöstön tavoitetyöpajoissa osaksi kirjaston toimintaa. Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla.

Kotiseututuntemusta ja paikallista kulttuuriperinnettä rikastetaan ylläpitämällä kirjaston Inari-kokoelmaa ja Tarinoiden Inari -verkkoarkistoa.

Kirjasto kehittää toimintaansa kehityshankkeilla ja hakee aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Aktiivinen, osallistuva ja osaava kuntalainen</p> <p>Elinikäisen oppimisen ja osaamisen kehittäminen</p> <p>Verkkoaineiston laajennetut mahdollisuudet kaikille kuntalaisille</p> <p>Lukemisen edistäminen</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Palveluja kehitetään asiakasnäkökulmasta ja yhdessä asiakkaiden kanssa. Tarinoiden Inari-verkkopalvelun saavutettavuus</p> <p>Kokoelmat ovat ajantasaiset, monipuoliset ja asiakkaiden tarpeisiin sopivat. Tilat ja välineet ovat toimivat.</p> <p>Verkkoaineiston ja -käytön mahdollisuuksien markkinointi</p> <p>Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset lukevat monipuolisesti ja osaavat sekä ymmärtää että soveltaa lukemaansa.</p>	<p>Kokeilujen ja kyselyiden määrä ja tulokset. Tarinoiden Inari -palvelun käytettävyys</p> <p>Seurattavat tunnusluvut ovat keskitasoa valtakunnallisella tasolla.</p> <p>kokoelmat/asukasluku hankinnat/kokoelma poistot/kokoelma</p> <p>Verkkoaineiston saavutettavuus ja lainamäärät</p> <p>Lukijuskasvatussuunnitelman mukaiset toiminnot toteutuvat</p>	<p>Asiakaskyselyt. Kehitetään tarinoide-ninari.fi -kartta- ja mobiilisovellusta.</p> <p>Tarjotaan tiloja ja välineitä oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Annetaan kirjaston käytön, monilukutaidon, tiedonhallintataitojen ja tietoyhteiskuntavalmiuksien opastusta.</p> <p>Verkkoaineiston käyttöä varten hankitaan tarvittavaa laitteistoa ja ohjelmia. Järjestetään koulutusta verkkoaineistosta.</p> <p>Tuetaan lasten, nuorten ja nuorten aikuisten lukuharrastusta, monilukutaitoa ja itsenäistä tiedonhankintaa kehittämällä systemaattista koulu- ja muuta sidosryhmäyhteistyötä. Järjestetään pedagogisia satutunteja ja muita lasten tapahtumia.</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Lainamäärät</p>	<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Lainausmäärät pysyvät vähintään ennallaan</p>	<p>Tavoite: Seurattavat</p> <p>Lainausmäärien tunnusluvut ovat valtakunnallisella tasolla.</p>	<p>Ylläpidetään riittävää, uusiutuvaa ja monipuolista perinteisten ja verkkoaineistojen kokoelmaa.</p> <p>Markkinoidaan aineistoja sisältöjä avaamalla.</p> <p>Kehitetään verkkopalveluja sekä Lapin kirjastojen kanssa että valtakunnallisesti kuntien eKirjaston kanssa</p>

Koulutus- ja kulttuuritapahtumien osanottajamäärä	Koulutus- ja kulttuuritapahtumat ovat houkuttelevia ja laadukkaita	osallistujien ja tilaisuuksien määrä	Kirjasto järjestää yhdessä muiden toimijoiden sekä omana toimintanaan koulutus-, kulttuuri- ja sivistyspalveluita
Laajat aukioloajat	Omatoimikirjasto täydentää asiakaspalvelun jatkuvuutta. Kirjastoauton monimuotoiset palvelut kuntalaisille	Asiakaspalvelun aukiolot ja omatoimikirjasto. Kirjastoauton asiakaspalvelun tuntimäärä	Omatoimikirjaston ja asiakaspalvelun rajat toimiviksi. Kirjastoauton kohdennetut palvelut asiakkaille

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset €/asukas					
kirjasto	-96	--86	-95	-97	-101

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.4.6 Kulttuuri

Toiminta-ajatus

Inarin kulttuuritoimi noudattaa 1.3.2019 voimaantullutta lakia kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Kulttuuritoiminnan keskeinen toiminta-ajatus on taata monipuolinen, mahdollisimman saavutettava kulttuuritarjonta kaikenikäisille kuntalaisille yleisen hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisäämiseksi. Tavoitteena edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä lisäten kunnan pitovoimaa.

Kulttuuritoimi toimii aktiivisesti yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden kanssa, pyytäen tarvittaessa yhteistyöhön kolmannen ja neljännen sektorin toimijoita. Toiminnan järjestämisen motivaationa toimii ”kulttuuri kuuluu kaikille, sekä kulttuuripalvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia” –ajatus huomioiden kulttuurilliset saavutettavuustekijät mahdollisuuksien mukaan. Kulttuurillinen monimuotoisuus on voimavara.

Inarin kunnan kulttuuritoimi tukee kulttuuria harrastavien kuntalaisten toimintaa ja kulttuurin monimuotoisuuden kokemista. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on inarilaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuurillisten tapahtumien avulla. Pyrkimyksenä on tarjota kulttuuripalveluita kaikille ikäryhmille. Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan inarilaisia kulttuurialan harrastajia ja ammattilaisia tilaamalla heiltä kulttuuripalveluita ostopalveluina. Kulttuuritoimintaa järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa inarilaisuutta, valtakunnallisuutta ja kansainvälisyyttä huomioiden sekä innovatiivisesti uusia kulttuurielämyksiä kokeillen.

Tehtävät

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa tai tukea kulttuurilain 3 § mukaisia palveluita eli helposti koettavia, mahdollisimman saavutettavia kulttuurielämyksiä kaikenikäisille kuntalaisille. Kulttuuritoimi toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen kanssa taaten erilaisia kulttuurielämyksiä läpi lapsen opinpolun. Aikuisväestölle, ikäihmisille ja erityisryhmille tarjotaan helposti koettavia, virkistäviä kulttuuritapahtumia arjessa jaksamisen tueksi. Tavoitteena on edistää hyvinvointia kulttuurista –ajatusta.

Inarin kulttuuritoimi on mukana Maakunnallisessa kulttuuritoimijoiden asiantuntijaverkostossa, Lapin lastenkulttuuriverkostossa ja Lapin Aluetatterin/Rovaniemen Teatterin -jäsenkuntana. Kulttuuritoimi on ollut mukana myös Kultti-hankkeen alkuvaiheen suunnittelutyössä.

Kulttuuritoimi ylläpitää ja toteuttaa Inarin kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, peruskoulujen ja Ivalon lukion kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa täydentävä kokonaisuus siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustetaan paikalliseen kulttuuriin ja oman kunnan kulttuurikohteisiin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on järjestelmällisesti taata jokaiselle inarilaiselle lapselle vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana. Kulttuurikasvatussuunnitelma alkaa varhaiskasvatuksesta, jatkuu läpi peruskoulun lukioon saakka. Kannustetaan kasvavaa lasta etsimään nuorena ja aikuisena etsimään hyvinvointia rohkeasti kulttuuripalveluiden äärestä. KOPS:n varsinaiset toteuttajat palkataan sopimuksilla ja palvelut tarjotaan kouluille tukemaan opetusta.

Inarin KOPS tukee lapsia ja nuoria osallistumaan monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja koulujen opetussuunnitelmiin, sekä Inarin tarkentavaan suomenkieliseen ja saamenkieliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, että lakiin 166/2019 kuntien kulttuuritoiminnasta. KOPS:n avulla pystytään paremmin seuraamaan tasapuolisen kulttuurisisällön toteuttamista kouluilla ja varhaiskasvatyksiköissä. Inarin KOPS:n toimintakulut kirjataan kulttuuritoimen Lapin lastenkulttuuriverkoston kustannuspaikalle.

Inarin kulttuuritoimi vastaa kulttuurillisen perustoiminnan ohella kunnallisesta elokuvateatteritoiminnasta, sekä Inariviikot-tapahtumakokonaisuuden koordinoinnista, että markkinoinnista. Kulttuuritoimi avustaa kulttuurialan toimijoita ja eri kulttuuritapahtumien järjestäjiä harkinnanvaraisesti sekä resurssien mukaisesti. Tavoitteena osallistava kulttuuripalveluiden ideointi.

Vuosittain palkitaan ansioitunut paikallinen kulttuuria edistänyt henkilö tai yhteisö tuhannen euron arvoisella Inarilaisteko-stipendillä. Palkinto luovutetaan itsenäisyyspäivän juhlan yhteydessä. Kuntalaiset saavat jättää ehdotuksia Inarilaistekopalkinnon saajasta, mutta Inarin sivistyslautakunta ratkaisee palkinnon saajan.

Inarin kulttuuristipendit myönnetään kevätjuhlissa peruskoulun 6.- ja 9.-luokkalaisille sekä lukion ylioppilaille, jotka ovat osoittaneet erityistä ansioita ja mielenkiintoa kulttuurialalla. Kulttuurisihteeri valitsee stipendin saajat opettajien ehdotuksesta.

Kunnallinen elokuvateatteri ja muu kulttuuritoiminta pidetään aktiivisena ja monipuolisena kaikille käyttäjäryhmille siirryttyämme Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen. Myös Kulttuuritila Kuulaasta luovuttaessa tammikuussa 2024, suunnitellaan uudet toimintamallit kulttuurille keskittyen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen ja entisen lukion kulttuuritiloihin. Muilla kylillä käytetään olemassa olevia tiloja kulttuuritapahtumien

järjestämiseen.

Palvelusuunnitelma

Kulttuuripalveluita pyritään tarjoamaan läpi vuoden eri-ikäisille kohderyhmille saatavuuden mukaan. Pyritään tarjoamaan monipuolisia kulttuurilajeja; konsertteja, teatteria, tanssikursseja, taidenäyttelyitä ja innovatiivisia poikkitaiteellisia tapahtumia.

Kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan toiminnassa juhluvuodet ja teemaviikot sekä kuulemaan kunnan asukkaiden toiveita, kuten kulttuurilain 5 §:ssä ohjeistetaan. Inarin kulttuuritoimi huolehtii vuosittaisista kuntaliiton suosittelumista kulttuuritapahtumista, kuten veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhllallisuuksista kuntalaisille ja Inarin peruskoulujen 4.-luokkalaisille.

Kulttuuritoimi pyrkii lisäämään kuntalaisten hyvinvointia kulttuuripalveluiden avulla, osallistamaan kuntalaisia ja palkkaamaan mahdollisuuksien mukaan paikallisia kulttuurialan osaajia. Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen palkataan saatavuuden mukaan paikallisia kulttuuriosaajia työpajojen ohjaajiksi. Kunnallisen elokuvateatteritoiminnan avulla voidaan tarjota mediakasvatuksellisia palveluita koulukinoesitysten ja varhaiskasvatusikäisten lasten päiväelokuvaesitysten avulla.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Kulttuuripalvelut parantavat ihmisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Monipuolisten kulttuuripalveluiden avulla voidaan lisätä kuntalaisten viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyden tuntua.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuuripalveluiden avulla.</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kulttuurilain 166/2019 noudattaminen.</p> <p>Kulttuuripalvelut kuuluvat kaikille –periaatteella toteutettavia kulttuurielämyksiä.</p> <p>Monipuoliset kulttuuripalvelut.</p> <p>Vuodesta 2020 Inarin kulttuuritoimi mukana Lapin lastenkulttuuriverkostossa.</p> <p>Eri ikäryhmille vuosittain vaihtuvat tapahtumat sekä kulttuuritoimen vuosittain järjestettävät tapahtumat.</p>	<p>Vuosittain järjestettävien kulttuuritapahtumien lukumäärä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä.</p> <p>Lasten ja nuorten tapahtumien määrä ja tapahtumiin osallistuneiden määrät.</p> <p>Tapahtumien määrä ja tapahtumissa kävijöiden määrä.</p>	<p>Tilastointi tapahtumien määrästä, tapahtumien osallistujamääristä ja lipunmyyntituloista.</p> <p>Ostopalvelut kulttuurialan yrityksiltä sekä kolmannelta että neljänneltä sektorilta.</p> <p>Tarkka seuranta lasten ja nuorten saavuttamisesta kulttuuripalveluiden avulla. Lapin lastenkulttuuriverkostosta avustusta vuosittain lasten- ja nuorten-kulttuurin toiminnan toteuttamiskuluihin.</p> <p>Tavoitteena seurata tarkemmin, kuinka kulttuuripalveluiden osallistuvien ikäkauma toteutuu.</p>

	<p>Kulttuuriavustusten myöntäminen niitä hakeville kulttuurialan henkilöille ja yhdistyksille.</p> <p>Peruskoulun 6.- ja 9 – luokkalaisten sekä ylioppilaiden kulttuuristipendien myöntäminen kevätkuuhlassa.</p> <p>Kunnallisen elokuvateatteritoiminnan ylläpitäminen aktiivisella tasolla.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelmasta nostetaan käytännön toteutukseen nuorisovaltuustolle perustettava kulttuuribudjetti eli 3000 €:n määräraha, jolla suunnitellaan kulttuuritoimintaa nuorilta nuorille –periaatteella. Kulttuuritoimi tahtoo tukea nuorten tapahtumien suunnittelua ja toteuttamista ja tukea nuorten ymmärrystä tapahtumatuottamisesta.</p>	<p>Kulttuuritoimelta jaettavien kulttuuriavustusten summa.</p> <p>Vuosittain myönnettyjen stipendien määrä. Aina ei myönnetä.</p> <p>Elokuvateatterin lipunmyynnin ja oheistuotteiden myynnin seuranta.</p> <p>Määrärahan käyttö vs. toteutuneet tapahtumat ja niihin osallistuneiden nuorten määrä. Tavoitteena saavutettavat nuortentapahtumat.</p>	<p>Kulttuuriavustukset siirretty kunnan yhteisavustussummaan. N. 10 000 € kulttuuriavustuksiin.</p> <p>Koulujen opettajat ja rehtorit ehdottavat kulttuuristipendien saajia, kulttuurisihteeri myöntää.</p> <p>Elokuvateatteritulojen seuranta ja tilitykset.</p> <p>Varataan Lapin lastenkulttuuriverkoston kustannuspaikan alle.</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p>	<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Tavoitteena säilyttää saavutettu tuottavuustaso ja tarjottujen tapahtumien määrä.</p> <p>Uusiin toimitiloihin siirtyminen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen aiheuttaa paljon taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia kulttuuritoimessa, joita on vaikea arvioida etukäteen. Samoin Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman käytännön</p>	<p>Kävijämäärät ja lipputulot.</p> <p>Kulttuuritapahtumien tuotot vuosittain n. 3 000 €.</p> <p>Elokuvateatteri Aslakin tuotto riippuvainen vuosittain vaihtuvasta elokuvaohjelmistosta. Vuosituotto lipunmyynnistä ja oheistuotemyynnistä normaali-vuonna n. 30 000 – 40 000 €.</p> <p>Tapahtumamäärät, lipunmyyntitulot, osallistujamäärät.</p>	<p>Tilastointi kulttuuritapahtumien määrästä, tapahtumien osallistujamäärästä sekä elokuvaesitysten lukumäärästä, että lipputuotoista.</p> <p>Haetaan vuosittain toiminta-avustusta Suomen elokuvasäätiöltä monipuolisten elokuvasisältöjen toteuttamiseksi.</p> <p>Aktiivinen tapahtumamäärien ja yleisömäärien seuranta.</p>

	toteuttaminen näkyy vasta ensimmäisen toimintakauden myötä taloustoteumassa.		
--	--	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset					
Kulttuuritoimi	-34	--45	-39	-40	-42

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti. Uusiin Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen sekä entisen lukion tiloihin siirrettäessä toiminta kokonaisvaltaisesti, aiheutuu taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia kulttuuritoimessa. Entisen lukion kulttuuritilojen vuokrat sekä Kaarteen palvelumaksut muuttavat käyttösuunnitelmaa. Samoin Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman käytännön toteuttaminen näkyy vasta ensimmäisten toimintakausien myötä taloustoteumassa. Talousarvioon on lisätty myös 15 000 € Ivalon kultamiespatsaiden kunnostamisen varalle ja mahdollisuus palkata lyhyeksi ajaksi tuottaja Inariviikoille. Aloite kuljetusten järjestämisestä saamelaiskulttuurisesti tärkeisiin tapahtumiin Skåbmagovatiin ja Ijahis Idjaan lisää kuljetuspalvelukustannuksia. Nuorisovaltuuston osallistava kulttuuribudjetti hyvinvointisuunnitelman mukaisesti lisää kuluja 3000 €. Kulttuuripalvelujen hintataso jatkaa hiljalleen nousua ja lisää palveluiden ostokuluja. Palkkakustannukset nousevat elokuvateatterityössä, sillä uudessa isossa tilassa työvuoron toteuttamiseen välisii-
voksineen kuluu enemmän työaikaa.

3.4.7 Vapaa-aikatoimi

3.4.7.1 Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Inarin kunnan vapaa-aikatoimen tehtävänä on järjestää kuntalaisille liikunta- ja hyvinvointitapahtumia ja tukea sellaista erityisryhmien liikuntaa, joilla on vaikeuksia vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi osallistua yleisesti tarjottuun liikuntaan sekä tukea ja luoda edellytykset seuratoiminnalle. Tehtävänä on pääsääntöisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen luomalla ja ylläpitämällä terveystahtaharrastamiseen mahdollistavat puitteet kunnan alueella.

Inarin kunnan vapaa-aikatoimi tuottaa, osallistuu ja tekee yhteistyötä kunnan alueella, sen lähikunnissa sekä kansainvälisesti järjestettävissä urheilu-, liikunta- ja hyvinvointitapahtumissa.

Tehtävät

Vapaa-aikatoimen keskeinen tehtävä on vastata liikunnanharrastamisen edellytysten luonnista kunnan alueella. Vapaa-aikatoimi järjestää monipuolista perustoimintaa ja tapahtumia kaikenikäisille kysynnän mukaan. Vapaa-aikatoimi huolehtii liikuntatilojen kehittamisestä ja ylläpidosta yhteistyössä tilojen omistajien kanssa. Vapaa-aikatoimi osallistuu ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen teknisen toimen tukena.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on saada kuntalaisia innostettua sekä aktivoitua terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan luomalla puitteet, jotka lisäävät toiminnan helppoutta sekä madaltavat kynnyksiä.

Yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa (mm. terveystieteiden keskuksen fysioterapiapalvelut) pyritään luomaan kuntouttava ja terveyttä edistävä palveluketju, joka mahdollistaa asiakkaalle hänelle sopivimman liikunta- tai kuntoutuspalvelun.

Toimintaa kehitetään tarjoamalla liikuntapalveluita sekä viemällä erilaisia teemapäiviä kunnan syrjäkyliin. Tavoitteena on mahdollistaa erityisesti syrjäkylien lasten osallistuminen toimintaan ja tapahtumiin järjestämällä kuljetuksia. Kunnan alueella sijaitsevaa seuratoimintaa tuetaan vuosittain jakamalla avustuksia sekä tarjoamalla urheiluseuroille maksuttomien liikuntapaikkojen käyttöä.

Vapaa-aikatoimi kannustaa kuntalaisia aktiiviseen liikkumiseen ja edistää hyvinvointia ja terveyttä kehittämällä liikuntapaikkoja ja pitämällä ne helposti saavutettavissa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisy</p> <p>Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen sellaisille henkilöille joilla on jokin vamma tai sairaus joka vaikeuttaa henkilön osallistumista yleisesti tarjottuun liikuntaan.</p> <p>Lasten liikunnan lisääminen ja tutustuttaminen ulkoliikuntamahdollisuuksiin Inarin kunnan alueella.</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kuntalaisten aktiivinen liikuntatilojen ja -paikkojen käyttö.</p> <p>Monipuolinen ohjaustoiminta.</p> <p>Hyvinvoinnin edistämisen palveluketjun kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ohjaustoimintaa kunnan alueella toimiville erityisryhmille.</p> <p>Vähän liikkuvien koululaisten aktivointi ja ulkoliikuntaan tutustuttaminen. Monipuoliset laji-</p>	<p>Kävijämäärä tilastot.</p> <p>Kävijämäärät.</p> <p>Kuntalaisten hyvinvointi.</p> <p>Palautteet ryhmiltä, kävijämäärät.</p> <p>Kouluhenkilökunnan palaute</p>	<p>Kävijämääriä kartoittavien vihkojen ja lappujen saatavuudesta huolehtiminen.</p> <p>Ohjaustoiminnan monipuolistaminen, kysyntään vastaaminen.</p> <p>Henkilökohtainen liikuntasuunnitelma, tuki ja ohjaus sitä tarvitsevalle. Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa palveluketjun luomiseksi. Erityisesti Lapin hyvinvointialueen kanssa.</p> <p>Kunnassa toimii sekä liikunnanohjaaja että erityisliikunnanohjaaja (soveltava liikunta). Ryhmiä perustetaan kysynnän ja tarpeen mukaan.</p>

	kokeilut ja kerhot koulun oheen. Toiminnoista tiedottaminen.	Järjestetyt tapahtumat Tiedotteet, lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media, esiintymiset/esitykset	Yhteistyön tiivistäminen seuratoimijoiden kanssa. Liikuntakerhot koulupäivän yhteyteen (Harrastamisen Suomen mallin -kerhot). Kuljetusten järjestäminen erityisesti syrjäkylien lapsille. Erilaiset tapahtumat. Uimakoulu kesällä 2024. Lajiesittely/toimintapäivät yhteistyössä seurojen kanssa. Jänkkävaaran luontoreitit –hanke LAAVI/405/2022. Avustus 6 600 €, omara hoitusosuus 15 400€. Avustuksen käyttöaika on 01.01.2022 – 31.12.2024. Monikanavaisen viestinnän lisääminen. Valitaan viestintäkanava kohderyhmän mukaan.
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Liikuntapassien ja kertalippujen tuotto n. 15 000€ Vuokratulot liikuntapaikoista sekä nuorisotilasta.	Myytyjen liikuntapassien ja kertalippujen määrä. Vuokraustuntien määrä.	

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset €/asukas					
Liikuntatoimi	-89	--130	-128	-132	137

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.4.7.2 Nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimen nuorisotyö toimii inarilaisten nuorten hyvinvoinnin puolesta käyttäen menetelminään yhteisöllistä nuorisotoimintaa, yksilöllistä tukea sekä moniammatillista ja -yhteisöllistä työtötta.

Tehtävät

Nuorisotilatoiminta sekä tavoitteelliset toimintaryhmät Inarissa ja Ivalossa, tiedotus- ja yhteistoiminta, tapahtumat ja kansainvälinen toiminta, järjestöjen tuki, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta, nuorisopoliittiset tehtävät ja nuorisovaltuustotoiminta.

Palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen nuorisotyön kohderyhmä on 13-29-vuotiaat nuoret. Nuorisotyö edistää nuorten osallisuutta ja hyvinvointia. Toiminta on kasvatuksellista ja päihteetöntä. Kaikessa toiminnassa noudatetaan moniammatillista sekä -yhteisöllistä työotetta. Nuorisotyö on syrjinnästä vapaa alue. Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan.

Nuorisotilat Ivalossa ja Inarissa ovat nuorille avoimena pääasiassa arkisin, Ivalossa säännöllisesti myös lauantaisin, Inarissa satunnaisesti myös viikonloppuisin. Nuorisotilojen kohderyhmänä pääasiassa 10-18-vuotiaat. Nuorisotiloilla järjestetään perustoiminnan lisäksi teematapahtumia valtakunnallisten aiheiden mukaisesti. Lisäksi järjestetään nuorille monipuolisia toimintoja ja tapahtumia nuorten toiveiden mukaan.

Tulevien vuosien aikana kehitetään myös digitaalista nuorisotyötä, esim. osallistumalla Netari-toimintaan. Digitaalilla nuorisotyöllä palveluja voidaan tarjota myös niille nuorille, jotka eivät pysty osallistumaan tilatoimintaan.

Tiedottamisessa käytetään monipuolisesti eri kanavia. Kohderyhmänä ovat nuorten ohella toiminnassa mukana olevien huoltajat, työn kannalta keskeiset yhteistyökumppanit ja kuntalaiset ylipäänsä.

Nuorisotyöllä on vahva yhteistyöverkosto ja sitä kehitetään edelleen.

Nuorisotyö vastaa nuorten työpajan, Viestintäpajan toiminnasta ja kehittämisestä. Viestintäpajan toimintoja kehitetään vastaamaan kysyntään: nuoria kiinnostavat tehtävät. Työpajalla on käytössä PAIKKO-osaamistodistus. Työpajalla tehdään pääasiassa kunnan omia projekteja (videot, still-kuvaus, streamaus). Näiden projektien lisäksi tehdään myös muita asiakastöitä (yksityiset henkilöt, yritykset).

Etsivä nuorisotyöntekijä huomioi jokaisen tukea tarvitsevan nuoren, selvittää osaltaan palvelutarpeet ja ohjaa heidät erilaisten palveluiden asiakkaiksi sekä tukee nuoria muutoinkin. Nuoret voivat ohjautua työkokeiluun työpajalla, kunnan muihin omiin toimintoihin tai yritysten palvelukseen.

Nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen sekä kehittäminen ja siihen liittyvät koulutustehtävät on merkittävä osa nuorisotyötä. Nuoria kannustetaan tuomaan aktiivisesti esille omia ajatuksiaan ja tarpeitaan kuulemalla heitä. Yhteydenpitoa kunnalliseen päätöksentekoon kehitetään ottamalla nuoret mukaan heitä koskevissa asioissa jo asioiden valmisteluvaiheessa. Nuorisovaltuuston toimintaa tukee tukiaikuinen (nuoriso-ohjaaja).

Nuorisotyö tukee nuorisojärjestöjen sekä nuorten toimintaryhmien työtä taloudellisin avustuksin sekä tarjoamalla niiden käyttöön toimitiloja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<p>Nuorisotilatyö Inarissa ja Ivalossa.</p> <p>Nuorille suunnattu monipuolinen suomen- ja saamenkielinen toiminta ja erilaiset tapahtumat.</p> <p>Nuorten työpaja, Viestintäpaja, matalan kynnyksen palvelupisteinä.</p> <p>Viestintäpaja tarjoaa nuorille monipuolisia tehtäviä erilaisten asiakaspalvelutehtävien kautta. Nuoren ohjaaminen työpajajakson jälkeen opintoihin tai työelämään.</p> <p>Etsivä nuorisotyö nuorten tukena.</p>	<p>Kävijämäärät (määrällinen mittari), nuorilta saatu palaute (laadullinen mittari)</p> <p>Nuorten hyvinvointi, osallistujamäärät.</p> <p>Harrastamisen mallin – kerhojen määrät ja osallistujat. Lapsille ja nuorille tehdyt kyselyt harrastamisen mahdollisuuksista ja toiveista</p> <p>Työpajan asiakasmäärät, etsivän nuorisohjaajan asiakasmäärät. Pajan asiakaspalvelutyöt.</p> <p>Etsivän nuorisotyöntekijän asiakasmäärät ja toimenpiteet.</p> <p>Osallistumiskerrat.</p> <p>Nuorten tietoisuuden lisääminen ja osallistumi-</p>	<p>Pidetään nuorisotilat auki, järjestetään perustoiminnan ohheen erilaisia toimintoja nuorten toiveiden mukaisesti.</p> <p>Järjestetään toimintaa ja tapahtumia nuorten toiveiden mukaisesti. Huomioidaan myös syrjäkylien nuoret lisäämällä kuljetuksia nuorisotiloille ja tapahtumiin.</p> <p>Toimintojen monipuolistaminen Nuorten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita vastaavaksi.</p> <p>Harrastamisen iloa Inarissa -hankkeen kautta toiminnan monipuolistaminen. Harrastamisen iloa Inarissa -hanke LAAVI/335/2023. Avustus 34 000 €, omarahoitussuus 11 333 €. Avustuksen käyttöaika 1.8.2023–31.7.2024.</p> <p>Nuoriso-ohjaajien riittävyys. Työresurssin jakaminen, toimivat sekä nuorisotiloilla että Harrastamisen Suomen mallin -hankkeen kerhojen ohjaajina. Nuorisotiloilla työparitoiminta mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Nuoren ohjaaminen ja opastaminen pajapolulle. Nuoren tukeminen ja kannustaminen. PAIKKO-osaamistodistus.</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijä tekee tiivistä yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Käytössä valtakunnallinen palvelu yhteysetsivään.fi.</p> <p>Aktiivinen osallistuminen tapahtumiin ja koulutuksiin. Verkostotyön vahvistaminen ja seuranta.</p> <p>Käytetään monipuolisesti käytössä olevia tiedotuskanavia kohderyhmä huomioiden.</p>

	<p>Toiminnoista tiedottaminen.</p> <p>Nuorisotyöllä on eritasoisia yhteistyöverkostoja paikallisella ja maakunnallisella tasolla.</p> <p>Nuorisotyöstä kertyvän tiedon kerääminen ja tallentaminen,</p> <p>Nuorisovaltuustotoiminnan tukeminen ja kehittäminen</p>	<p>nen toimintoihin.</p> <p>Tiedotteet, lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media, esiintymiset/esitykset</p> <p>NuoDuo-dokumentointijärjestelmä, mahdollistaa vertailun myös muihin kuntiin</p> <p>Edustukset kultakin koululta ja SAKK:sta.</p> <p>Kokoukset, osallistuminen kunnan päätöksentekoprosessiin, kärkihankelista.</p>	<p>NuoDuo-dokumentointijärjestelmän käyttöönotto</p> <p>Nuorisovaltuuston kokoukset, kärkihankelista, erilaiset aloitteet, osallisuudet lautakuntiin tai vastaaviin. Yhteistyö muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa.</p> <p>Nuorisovaltuustolle perustettiin vuonna 2022 oma toimintakassa. Avustusta myönnetään toimintaan, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia ja edistää elämystoimintaa: kulttuuritapahtumat, harrastustoiminta, seikkailutoiminta ja retkeilytoiminta.</p>
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
	Nuorisotyön palvelumaksut 5 000 €	Nuorten työpajalla tuotetut toiminnot.	Viestintäpajan asiakastyöt.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Nettokustannukset €/asukas					
Nuorisotoimi	-33	-34	-35	-36	-37

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.5 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta tukee ja edistää kunnan strategian ja maapoliittisen ohjelman toteutumista.

Tekninen lautakunta vastaa viihtyisän, turvallisen ja terveellisen elinympäristön kehittamisestä ja ylläpidosta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistämisestä.

Tehtävät

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia asemakaavoituksesta, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaus toiminnasta, kartoituksesta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:n mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Teknisen toimen toimintaperiaate on luoda kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä vastata tarpeisiin monipuolisella tonttitarjonnalla. Asemakaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus osallisten kanssa. Tekninen toimi tuottaa maankäytön suunnittelun omana työnä.

Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito hankitaan ostopalveluna. Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen sekä monipuoliset ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille.

Ympäristötöissä pyritään työllistämään pitkäaikaistyöttömiä.

Rakennusvalvonta tukee asiakaskeskeisellä neuvonnalla hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista. Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavoituksen, hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä sekä vastaa rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet		
Kunnan maankäyttöä ohjataan yhteen sovittaen ja tarkoituksenmukaisesti.		
Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Toimivat palvelut</p> <p>Yritysten ja elinkeinojen edellytysten luominen.</p> <p>Monipuoliset ja viihtyisät elinympäristöt</p>	<p>Sähköisten palveluportaalin kehittyminen. Kohtuuajaiset ja sujuvat kaavoitus- ja rakennusvalvonta palvelut. Saavutettavuus.</p> <p>Tonttimahdollisuuksien tarjoaminen tarvekartoituksen kautta, asiakaslähtöinen ja ennakoiva asemakaavoitus.</p> <p>Suunnitelmalliset yleisten alueiden kehittämissuunnitelmat. Reitistöjen rakentaminen asiakaslähtöisesti.</p> <p>Inarin ja Nellimin satamien suunnittelu.</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Rakentamisen määrä</p> <p>Vapaiden tonttien määrä</p> <p>Käyttäjämäärät</p> <p>Asiakaspalaute</p> <p>Venepaikkojen käyttöaste, kysyntä</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Yhteensovittava maankäyttö</p> <p>Laadukas infrastruktuuri</p> <p>Innovatiivisuus</p>	<p>Laissa määritetyn kaavoitusprosessin hallinta</p> <p>Ennakoiva ympäristösuunnittelu, rakennetun ympäristön laatu</p> <p>Osallistamisen kasvattaminen</p> <p>Luontoarvojen tunnistaminen ja yhdistäminen toiminnallisuuteen</p>	<p>Asemakaavan laatimisajat, valitus herkyys</p> <p>Investointien suunnitelmallisuus</p> <p>Kyselyt, viestintä</p> <p>Ihmisten viihtyisyys</p>

Vuoden 2024 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Parannetaan ympäristön esteettömyyttä	Esteettömyys huomioidaan tulevilla suunnitelmissa	Toteutunut / ei toteutunut
Parannetaan liikenneturvallisuutta	Tienpintareiden raivauksella ja näkymäalueita parannetaan.	Toteutunut / ei toteutunut
Ylläpidetään ja kehitetään kunnan liikuntapaikkoja liikunnan edistämisen tarpeet ja kuntalaisten toiveet huomioiden	Määritellään valtuustokauden alussa ja vuosittain yhteistyössä liikunnan edistämistä vastaavan tahon seuraavan vuoden kehittämistarpeet kunnan liikuntapaikoille.	Toteutunut / ei toteutunut
	Kartoitetaan kuntalaisten toiveet liikuntapaikkojen ja ulkoilureittien kehittämiseen (esim. penkit, pöydät, roskakorit, valaistus)	Toteutunut / ei toteutunut
	2024; Inarin urheilukenttä, Inarin kuntoportaat, Jänkävaaran suunnittelu, Mukkavuopajan perhepuisto	Toteutunut / ei toteutunut
Edistetään turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä	Edistetään maapoliittisenohjelman, kunta strategian ehdoilla kaavoitusta ja yleisten alueiden suunnittelua	Toteutunut / ei toteutunut
	Pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen vesisaneerauksista ja katujen kunnostamisesta Inarin-Lapin Vesi Oy:n kanssa, suunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen	Toteutunut / ei toteutunut
	Saatetaan taajamametsien hoitosuunnitelma toteutukseen.	Toteutunut / ei toteutunut

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	878	704	707	727	754
Toimintamenot	-2 830	-2 673	-2950	-3026	-3134
Toimintakate (sitova)	-1 952	-1 969	-2248	-2299	-2381

Talousarvion perustelut

Tekninen lautakunnan talousarvio sisältää yhdyskuntasuunnittelun, yhdyskuntarakentamisen sekä rakennusvalvonnan tehtävien hoitamiseen. Rakennetun ympäristön, kuten kaavatiekilometrien sekä ulkoilualueiden määrä on kasvanut vuosittain. Lisäksi ulkoilu- ja viheralueiden laatu on muuttunut pienessä määrin rakentumapaan ja ylläpidettävämpään suuntaan. Ylläpito on ympärivuotista. Määrän ja laadun kasvun sekä käytön

lisääntymisen myötä syntyy myös ylläpidolle kustannuksia. Taajamien yleisten alueiden ulkonäkö ja kunto ovat kunnan käyntikortti. Näiden kehittämiseen on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomioita.

Suunnitteluvuodelle esitetään kunnossapitokaluston uusimista työn toteuttamisen tehostamiseksi ja laadun parantamiseksi. Teknisen lautakunnan tarjoamien palveluiden määrä sopeutetaan kunnan matkailun ja väkiluvun muutokseen.

3.5.1 Tekninen lautakunta/yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden hallinnosta ja kehittämisestä huolehtiminen. Maankäytön suunnittelua toteutetaan asiakaslähtöisesti kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Mittaukseen ja kartoitukseen liittyvät tehtävät sekä niihin liittyvän tiedon tuottaminen.

Tehtävät

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- maankäytön suunnittelutehtävät
- mittaus- ja kartoitustyöt
- Tonttien vuokraus ja myynti

Palvelusuunnitelma

Maankäytön suunnitelmia laaditaan ennakoiden ja priorisoiden kulloisenkin hetken ja tulevaisuuskuvan mukaiset tarpeet. Mittaus- ja kartoitustietoihin avataan avoimet rajapinnat mahdollisuuksien mukaan.

Hallintopalveluiden tuottaminen koko teknisen osaston tarpeisiin.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Kunnan suunnitelmallinen kehittäminen	asemakaavoitus yleiskaavoitus	Kuntalaisten viihtyisyys

<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Matkailun ja elinkeinojen sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä kasvun turvaava kaavoitus</p> <p>Yhteensovittava maapolitiikka ohjaamaan kehitystä</p>	<p>Asemakaavoituksella turvataan yhdyskuntarakenteen eheyttävä kasvu, monipuolisuus ja kehittyminen</p> <p>Eri vastuualueiden tiivis yhteistyö</p> <p>osallistaminen</p> <p>koulutuksesta huolehtiminen</p>	<p>Vuosittain rakennettavat alueet,</p> <p>Työpaikkojen, yritysten ja väestön määrän kehitys</p> <p>Yleisötilaisuuksien määrä ja suosio</p> <p>Asemakaava-alueen pinta-ala</p>
---	---	--

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Asemakaavapinta-ala	1 687 ha	1 706 ha	1 706 ha	1 706 ha	1 706 ha
Vapaat lomarakennustontit	0	0	0	0	0
Vapaat asuinrakennustontit	98	89	89	89	89
Vapaat teollisuustontit	12	8	8	8	8
Vapaat liiketontit	5	4	4	4	4

Talousarvion perustelut

Kaavoitus

Aluekehitystä ja muutoksia johdetaan osallistamisen kautta. Taajamia ja kyliä kehitetään huomioiden niiden ominaispiirteet. Kaavoituksella toteutetaan maapoliittista ohjelmaa sekä kestävä ja viihtyisää elinympäristöä.

Rakentamislain ja alueidenkäyttölain voimaan tulo 2025 alusta edellyttää rakennusjärjestyksen uusimista yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa sekä henkilöstön koulutusta suunnittelukaudella. RYTY-laki tulee voimaan 1.1.2024.

Mittaus ja kartoitus

Pohjakarttojen päivitystä ja tarkastusta toteutetaan jatkuvasti.

Yleisten alueiden suunnittelu, pientareiden läpikäyntikaava-alueella, kaavoitus ja muu ympäristön hoito ja suunnittelu luovat myös mittauspalvelulle painetta sulamaan aikaan, joka hoidetaan työvoimaa osoittamalla kesäkaudelle sekä ostopalveluina.

Alueiden myynti ja vuokraus

Tonttien saatavuutta ylläpidetään asemakaavoituksella ja mahdollisuuksien mukaan raakamaan hankinnalla

asemakaavan laajenemis- ja eheyttämisaueilla.

Vapaiden tonttien tiedot lisätään sähköiseen karttapalveluun. Avataan mahdollisuus liittää myös yksityisessä maanomistuksessa olevista tonteista tiedot samaan palveluun.

3.5.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntarakentaminen tuottaa turvallista ja viihtyisää asumista ja elinkeinotoimintaa tukevaa elinympäristöä.

Tehtävät

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- maa- ja metsätilojen hoito
- liikunta- ja ulkoilualueiden rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- hylättyjen ajoneuvojen siirtäminen (laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008)

Palvelusuunnitelma

Yhdyskuntarakentamisen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- virkistysreittien rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- venereittien merkitseminen
- pitkäaikaistyöttömien työllistäminen

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan alueen ympäristöllisesti ja sosiaaliset ominaispiirteet, yhteisön tarpeet ja tavoitteet sekä ylläpidon kustannukset. Vastuualue hoitaa sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti</p>	<p>Lisätään tavoitetietoisuutta, suunnitelmallisuutta ja osallistamista</p>	<p>Asiakaspalaute alueiden viihtyisyydestä.</p>

<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Asumisen ja elinkeinojen laadukkaan ympäristön tuottaminen.</p>	<p>Resurssien varaaminen laadukkaisiin suunnitelmiin, investointeihin ja ylläpitoon</p>	<p>Tonttien vastaaminen kysyntään</p> <p>Rakennettujen ulkoaluiden käyttömäärät</p>
---	---	---

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Kaavateiden pituus	108 km	108 km	108 km	108 km	108 km
Venepaikkojen lukumäärä	467	456	456	456	456
Kunnossapidon piirissä olevien virkistysreit-	19,5 km	19,5 km	19,5 km	19,5 km	19,5 km
Moottorikelkkareittien pituus	170 km	170 km	170 km	170 km	170 km
Työllistettyjen lukumäärä	16	7	6		
Henkilötyövuodet	6,4	4,4	4,4		

Talousarvion perustelut

Kaavateiden päällystys ja katuvalojen uusimistyö jatkuu.

Kaavateitä rakennetaan uudelle asuinalueelle Inarin Juutuavaaraan, Inarin satamaa kehitetään ja urheilualuetta kunnostetaan syksyllä 2024 Inarin uuden koulun avautumiseen, Inariin suunnitteilla kuntoportaat. Ivalon perhepuiston vaihe 2, valaistus ja liikuntapaikka toteutetaan. Nellimin satama ja Jänkävään kehittämisen suunnitteluasteella.

Yksityisteiden kunnossapitoa avustetaan vuosittain kunnanhallituksen hyväksymien periaattein.

Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito hankitaan ostopalveluna. Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen sekä monipuoliset ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille.

Rakennetun ympäristön, kuten kaavatiekilometrien sekä ulkoilualueiden määrä on kasvanut vuosittain. Lisäksi ulkoilu- ja viheralueiden laatu on muuttunut pienessä määrin rakennetumpaan ja ylläpidettävämpään suuntaan. Ylläpito on ympärivuotista. Määrän ja laadun kasvun sekä käytön lisääntymisen myötä syntyy myös ylläpidolle kustannuksia. Taajamien yleisten alueiden ulkonäkö ja kunto ovat kunnan käyntikortti. Näiden kehittämiseen on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomioita. Kunnossapidon kalustoon esitetään päivitystä.

Tekninen lautakunta on hyväksynyt taajamametsien hoitosuunnitelman, joka laitetaan kesästä 2024 alkaen toteutukseen. Tavoite on osaltaan kohottaa taajamien yleisilmettä ja asuinalueiden viihtyisyyttä. Tämän lisäksi toteutetaan pientareiden raivausta kaavatiealueittain.

3.5.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta

<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Lakisääteisten rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottaminen kunnan tarpeiden mukaisesti.</p>

<p>Tehtävät</p> <p>Valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön kunnossapitoa.</p>
<p>Palvelusuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa. • Pyrkiä nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet		
Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Palvelukyky, tehokkuus</p> <p>Innovatiivisuus</p>	<p>Sähköisen arkiston luominen</p> <p>Riittävät henkilöresurssit ja ajankäytön kohdentaminen</p> <p>Asiakaspalautekyselyt</p>	<p>Asiakaspalvelun sujuvuus</p> <p>Lupamenettelyn käsittelyaika</p> <p>Asiakaspalaute</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö</p> <p>Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus</p>	<p>Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen</p> <p>Toimiva yhteistyö, ennakoiva ohjaus ja valvonta</p>	<p>Katselmusten saatavuus, oikea-aikainen neuvonta ja ohjaaminen</p> <p>Oikaisuvaatimusten määrä, pakkotoimet</p>

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Myönnetyt luvat yhteensä	439 kpl	400 kpl	400 kpl	300 kpl	300 kpl
Myönnetty kokonaisala	20 049 m ²	23 000 m ²	20 000 m ²	15 000 m ²	15 000 m ²
Valmistuneet kerrosalat	17 284 m ²	15 000 m ²	18 000 m ²	20 000 m ²	20 000 m ²
Rakennus- ja toimenpideluvat	191 kpl	200 kpl	200 kpl	300 kpl	300 kpl
Rakennuslupakatselmukset	400 kpl	350 kpl	350 kpl	350 kpl	350 kpl

Talousarvion perustelut

Toimialaa kosketta vuonna 2024 kattava lakiuudistus. Kunnan hallintosäätö, rakennusjärjestys ja rakennusvalvontataksa tulevat uusittaviksi 1.1.2025 mennessä. Henkilöstön koulutus on tärkeää sillä lakiuudistus tuo mukanaan mm. hiilijalanjälkilaskelman rakentamisluvan edellytyksenä tietyn laatuksille ja kokoisille hankkeille.

Säädösmuutokset ja rakennusluvassa edellytettävät asiat ja asiakirjat ovat lisääntyneet jatkuvasti. Sähköisen asioinnin myötä asiakkaiden odotus on, että lupahakemukseen reagoidaan muutamassa työpäivässä. Se tarkoittaa sitä, että perusasioiden lisäksi myös lupahakemuksen teknisten suunnitelmien läpikäynti ja mahdollinen poikkeamisen tarve tulee tehdä aikaisempaa nopeammin. Sähköisen asioinnin negatiivisena puolena on lupahakemusten jättäminen hyvinkin puutteellisena. Lupahakemukset keskittyvät edelleen touko-lokakuulle, samoin kuin katselmuksetkin.

3.5.4 Ympäristöterveydenhuolto, maaseututoimi ja eläinlääkäritoiminta

Toiminta-ajatus

Toimiala vastaa Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta-alueen terveysvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta sekä maaseutuhallinnosta. Tulosalueen tavoitteena on turvata terveellinen, viihtyisä ja monimuotoinen ympäristö sekä tarjota laadukkaat palvelut alueen toimijoille ja kuntalaisille.

Tehtävät

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja. Terveysvalvontaan sisältyy elintarviketurvallisuuden, terveydensuojelun ja tupakkalain valvonta. Elintarvikevalvonnassa valvotaan elintarvikkeita ja niiden valmistusta, markkinointia, kuljetusta, kaupankäyttöä ja tarjoilua sekä selvitetään elintarvikeperäisiä epidemioita. Terveysvalvontalain mukaiseen valvontaan sisältyvät mm. asuinhuoneistot, koulut ja oppilaitokset, lasten päivähoitopaikat, hoitokodit ja palvelutalot, kokoontumishuoneistot, uimarannat, uimahallit ja talousveden terveydellinen valvonta.

Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkäripalvelut, eläinsuojelu ja eläinten hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkintähuoltoon sisältyvä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonta, eläintautien vastustaminen ja ennal-

taehkäiseminen.

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät yhteistoiminta-alueella sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Erityispiirteinä ovat luontais- ja poroelinkeino- sekä kolttalain mukaiset tehtävät.

Tulosalueen toimielimenä ja viranomaisena jatkaa 1.1.2024 sosiaali- ja terveystalouden nimeämä ympäristöjaosto.

Palvelusuunnitelma

Ympäristöterveydenhuolto: Ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma on laadittu ja hyväksytty vuosille 2020-2024. Vuoden 2024 tarkastussuunnitelmat laaditaan painottaen kohteita, joissa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Tavoitteena on 70-90 %:n toteuma paikalliseen valvontasuunnitelmaan nähden. Neuvontaan ja ohjaukseen varataan riittävät resurssit. Toimintaa kehitetään ja palveluita uudistetaan mm. toimitilamuutoksien (muutto uusiin toimitiloihin).

Eläinlääkintähuolto: Tuotetaan kunnalle määrätyt lakisääteiset peruseläinlääkäripalvelut ja valtion virkaeläinlääkärin palvelut koko yhteistoiminta-alueella laadukkaasti ja riittävin resurssein. Vastaanottotiloja ja eläinlääkinnän palveluita kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana (ympäristöyksikön hallinnolliset tilat eläinlääkinnän käyttöön, vastaanottotilojen peruskorjaus).

Vastaava praktikkoeläinlääkäri / valvontaeläinlääkäri huolehtii, että kunnalle määrätyt työt ja valvontatehtävät toteutetaan valvontaohjelman 2023-2024 mukaisesti.

Maaseututoimi: Hoidetaan Inarin ja Utsjoen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät yta-sopimusten mukaisesti sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Toimintaa kehitetään ja palveluita uudistetaan mm. toimitila – ja henkilöstömuutoksien (uusi toimitila, erillinen riistavahinkotarkastaja).

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet		
Tavoitteet vuodelle 2024	Toimenpiteet	Mittarit
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Palvelukyky, tehokkuus, osaaminen</p>	<p>Sähköisen asioinnin lisääminen Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen (ILPPA, VIPU jne.)</p> <p>Toimiva yhteistyö, joustavat työtavat, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta.</p> <p>Eläinlääkintään keskitetty ajanvarauspalvelu.</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskysely</p>

<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Valvontasuunnitelmien noudattaminen, toimijoiden neuvonta ja ohjaaminen. Laadukkaat eläinlääkintähuollon palvelut	Toimialakohtaiset valvontasuunnitelmat

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ta	2026 ta
Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset (etl, tsl, tupl, asterv) Näytteet	128	100 - 180	100-150	100 - 150	100-150
Eläinlääkintähuollon käynnit		2000-2800	2800-3500	2800-3500	2800-3500
- hyötyeläimet	271	200-300	200-300	200-300	200-300
- lemmikit	2960	2500-3200	2500-3200	2500-3200	2500-3200
- valvonta käynnit	20	20-30	20-30	20-30	20-30
Maaseutuhallinnon tuki- ja korvauspäätökset (+ lausunnot ja tarkastukset)	350-400 (15 lausuntoa, 27 tarkastusta)	300-500	300-500	300-500	300-500

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	146	145	157	162	168
Toimintamenot	-722	-770	-779	-835	-866
Toimintakate (sitova)	-576	-625	-622	-673	-698

Talousarvion perustelut

Elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa määritellyille kohteille asetettu v. 2022 veroluonteinen valvonnan perusmaksu on lisännyt valvonnasta kertyviä maksutuottoja. Maksutuottojen määrä on tasaantunut vuoden 2023 aikana. Myyntituottoja lisää valtion maksama korvaus valvontaeläinlääkärin tehtävistä.

Kunnaneläinlääkäreiden työsidonaisuuden ja työn kuormittavuuden keventämiseksi lähemmäksi työehtosopimuksen suosituksia, vuodelle 2023 perustettiin neljäs praktikkoeläinlääkärin virka ja yksi virka muutettiin vastaavaksi praktikkoeläinlääkäriksi. Tämän vaikutus talousarvioon on esitetty perusteluineen toiminnallisissa muutoksissa.

Toimitilamuutosten kokonaisvaikutus talousarvioon täsmentyy vuoden 2024 aikana.

3.5.5 Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuotetaan ostopalveluna Arktisen Lapin ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueelta.

Tehtävät

Kunnille säädetyt ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot			-162 000	-166 698	-172 699
Toimintakate (sitova)			-162 000	-166 698	-172 699

Talousarvion perustelut

Ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueiden kuntakohtaiset maksusuudet määräytyvät asukaslukujen suhteessa.

3.6. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoihin talousarvioon sekä tehtäviin joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosassa esitetään tehtävän palvelusuunnitelman kuvaus, tehtävän tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, tehtävän tulosbudjetti ja tehtävän kokonaiskustannukset

3.6.1 Kalatalouden kehittämisrahasto

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Rahaston keskeisenä tavoitteena on huolehtia rahaston varojen tuotolla kunnan ja valtion (MMM) 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen toteuttamisesta ja toissijaisesti Inarin kalatalouden kehittämisestä ja hoidosta.

Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Rahaston erityistavoitteet

1. Kalatalouden kehittämisvarat on eriytetty kunnan varoista. Osa varoista on sijoitettu Inarin kalanviljelylaitokseen ja lainattu Inergia Oy:lle Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Muutoin sijoitettujen varojen hoito on kilpailutettu. Tavoitteena on saada sijoitetuille varoille vähintään kolmen prosentin tuotto.
2. Kalatalouden kehittäminen rahoitetaan rahaston varoilla ja niistä saatavilla tuotoilla.
3. Rahaston toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin varoihin ja niistä saataviin tuottoihin.
4. Rahaston käytännön tehtävät toteutetaan kuntakonsernin omana työnä.

Palvelusuunnitelma:

Rahaston tehtävä on Inarin kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välisen sopimuksen mukaisesti kehittää alueen kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä. Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahasto saa tuottoa sijoitetusta n. 4,4 milj. euron pääomasta. Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja n. 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luonnonvarakeskukselle (Luke) 20 vuodeksi ja vuokra 8 %:n pääomasta. Inarin kunta maksaa korkoa liittyen Kalatalousrahaston maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksuun. Kalatalousrahasto on maksanut aikanaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle korkoa samoin perusteiden kuin RKTL (nyk. Luke) maksaa tuottoa kalanviljelylaitokseen sijoitetulle pääomalle eli 8 %. Inergia Oy:lle on lainattu n. 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon (kunnan hallituksen päätös 4.9.2023 § 170: laina muutettu kuuden vuoden tasalyhenteiseksi lainaksi, lyhennys 200 000 euroa/vuosi, (12 kk euribor+1,2 % marginaali). Loput n. 1,3 milj. euroa on sijoitettu Elite Alfred Berg Oy:n kautta.

Rahastolla on hallitus, johon kuuluu kunnan edustajien lisäksi edustajat Maa- ja metsätalousministeriöstä, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta, Inarin kalastusalueesta ja Saamelaiskäräjistä. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoitearvo
Kannattavuus	
Inergia Oy:n antolainan (1,2 milj.)	6 v/lyhennys 200 000/vuodessa
Korkotuotto 12 kk euribor + 1,2 % marginaali	n. 25 000 € / vuodessa
Sijoitetun pääoman tuotto	vähintään 3 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	205	215	218	224	232
Toimintamenot	-266	--240	-260	-267	-277
Toimintakate	-61	-25	-42	-43	-45

Talousarvion perustelut

Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Hallintosäännön mukaan rahasto kuuluu kunnanhallituksen alaiseen hallinto-osastoon. Rahastolla ei ole omaa henkilöstöä. Kalatalouden kehittämisrahaston elinkeinollinen toiminta kuuluu elinvoimajaoston tehtäviin ja toimivaltaan.

TULOSLASKELMA

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos TA 2023 / TA 2024
Kalatalouden kehittämisrahasto (taseyksikkö)						
TOIMINTATULOT	205 291	215 019	217 845	224 162	232 232	1,31 %
Myyntitulot	4 171	10 485	5 150	5 299	5 490	-50,88 %
Maksutulot	29 445	28 924	29 870	30 736	31 843	3,27 %
Muut toimintatuotot	171 676	175 610	182 825	188 127	194 899	4,11 %
TOIMINTAMENOT	-265 993	-240 172	-259 751	-267 284	-276 907	8,15 %
Henkilöstömenot	-320	-309	-311	-320	-333	0,65 %
Palvelujen ostot	-98 019	-72 310	-82 400	-84 790	-87 842	13,95 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-164 066	-167 346	-173 040	-178 058	-184 468	3,40 %
Muut toimintamenot	-3 588	-207	-4 000	-4 116	-4 264	
TOIMINTAKATE	-60 702	-25 153	-41 906	-43 122	-44 675	66,60 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	105 420	144 760	62 760	62 760	62 760	-56,65 %
Korkotulot	72 821	79 760	34 760	34 760	34 760	-56,42 %
Muut rahoitustulot	32 709	65 000	28 000	28 000	28 000	-56,92 %
Muut rahoitusmenot	-110					
VUOSIKATE	44 719	119 607	20 854	19 638	18 085	-82,56 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-81 393	-80 000	-80 000	-75 000	-70 000	0,00 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-81 393	-80 000	-80 000	-75 000	-70 000	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-36 674	39 607	-59 146	-55 362	-51 915	-249,33 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	36 674	-39 607	59 146	55 362	51 915	-249,33 %

3.6.2 Tilapalvelu liikelaitos

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Tilapalvelu liikelaitos tuottaa hallintokuntien toimintojen tarpeisiin soveltuvia kohtuuhintaisia toimitiloja.

Palvelusuunnitelma:

Inarin Kiinteistöt Oy tuottaa Tilapalvelun rakennuksiin kiinteistö- ja laitoshuollon palvelut Inarin Kiinteistöt Oy:n ja Tilapalvelun välisen palvelusopimuksen mukaisesti, jota päivitetään tarvittaessa. Tilapalvelu liikelaitos pyrkii tehostamaan kiinteistöjen käyttöasteita yhdessä käyttäjien kanssa ja pyrkimään eroon vajaalla käytöllä olevista tiloista.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoitearvo	Tavoiteluokka	Päättötaso
Korjausvelan pienentäminen Korjausvelan määrä 2022 lopussa (vuoden 2019 hintatasossa)	11,6 milj.€	100 € / m ²	425 € / m ²
Energiankulutuksen vähentäminen Rakennusten energiatodistusten mukaiset energialuokat 2016 pää- sääntöisesti luokkaa F	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A
Toimintojen tiivistäminen Käyttöasteen nostaminen ja vähällä käytöllä olevista rakennuksista luopuminen.	27 780 m ² 7010 hlö	4 m ² / asukas	3,96 m ² / asukas

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	4 597	3 969	4 360	4 487	4 648
Toimintamenot	-4 291	-4 202	-3 829	-4 091	-4 260
Toimintakate	306	-233	532	395	388

Talousarvion perustelut

Peruskunnalle vuokrattujen tilojen vuokriin sisältyvät energian, veden, jätehuollon, vakuutusten sekä rakennusten ja alueiden kunnossapidon lisäksi laitoshuolto kiinteistökohtaisesti sovitun mitoituksen mukaan, kiinteistönhoito- ja talonmiespalvelut sopimuksen mukaan sekä pääomakustannukset. Kustannuksia vuodelle 2024 nostaa väistötiloista luopuminen ja niiden vuokranvälityksestä saatavien ja menojen pienentymien. Energia- ja kiinteistönhoitokulut nousevat hieman yli indeksikorotuksen.

TULOSLASKELMA

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos TA 2023 / TA 2024
TILAPALVELU liikelaitos						
TOIMINTATULOT	4 596 725	3 969 029	4 360 207	4 486 653	4 648 173	9,86 %
Myyntitulot	34 677	4 545	61 577	63 363	65 645	
Tuet ja avustukset	200					
Muut toimintatuotot	4 561 847	3 964 484	4 298 630	4 423 290	4 582 528	8,43 %
TOIMINTAMENOT	-4 290 866	-4 201 871	-3 828 563	-4 091 468	-4 259 860	-8,88 %
Henkilöstömenot	-128 345	-195 024	-183 319	-189 185	-196 373	-6,00 %
Palvelujen ostot	-2 250 380	-2 384 556	-2 003 878	-2 212 844	-2 313 226	-15,96 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 506 145	-1 204 369	-1 177 578	-1 211 728	-1 255 350	-2,22 %
Muut toimintamenot	-405 996	-417 922	-463 788	-477 711	-494 911	10,97 %
TOIMINTAKATE	305 859	-232 842	531 644	395 185	388 313	-328,33 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-56 211	-50 000	-80 000	-80 000	-80 000	60,00 %
Muut rahoitustulot	305					
Korkomenot	-56 475	-50 000	-80 000	-80 000	-80 000	60,00 %
Muut rahoitusmenot	-41					
VUOSIKATE	249 648	-282 842	451 644	315 185	308 313	-259,68 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 563 338	-863 441	-820 000	-800 000	-800 000	-5,03 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-832 904	-863 441	-820 000	-800 000	-800 000	-5,03 %
Arvonalentumiset	-1 730 434					
TILIKAUDEN TULOS	-2 313 690	-1 146 283	-368 356	-484 815	-491 687	-67,87 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 313 690	-1 146 283	-368 356	-484 815	-491 687	-67,87 %

3.6.3 Saariselän kehittämisrahasto

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Saariselän kehittämisrahasto toteuttaa Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välillä 29.11.2011 allekirjoitettua sopimusta sopimuksen 6 kohdan 6 momentin mukaisesti: ”Kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot tämän sopimuksen tarkoittamalla alueella kunta ja kunnan omistama rinneyhtiö sitoutuvat käyttämään Saariselän laskettelu- ja hiihto-olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen.”

Inarin kunta ja Laatumaa ovat vuosien kuluessa tehneet useita maankäyttö sopimuksia. Vuotuisessa tilinpäätöksessä on tehty solmituista sopimuksista yhteenveto. Sopimusten yhteisarvo vuoden 2014 lopussa oli 9.165.818 euroa. Sopimuksissa seuraavia tulevien vuosien rakentamismenestuksia vuoden 2014 lopussa oli 1.283.741 euroa. Sopimuskannassa on tulevien vuosien saatavakirjauksia 1.020.504 euroa ja korkotuottokirjauksia 470.000 euroa eli yhteensä 1.490.504 euroa. Sopimusvastuut on siirretty vuoden 2015 alusta Saariselän kehittämisrahastoon sellaisena kuin sopimuskanta oikeuksineen ja velvoitteineen vuoden 2014 lopussa oli.

Saariselän kehittämisrahaston sääntöjä, tehtävänjakoa Saariselkä Oy:n kanssa sekä talousarvioperusteita tarkastellaan edelleen vuosien 2023 - 2024 aikana.

Palvelusuunnitelma:

Toiminnan sisältö on määritelty valtuuston 27.3.2014 hyväksymässä säännössä: Rahaston tarkoituksena on Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisen sopimuksen 29.11.2011 kohdan 6 mukaisesti; kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot kunta sitoutuu käyttämään Saariselän laskettelu - ja hiihto - olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen. Rahaston tarkoituksena on vastata ensi vaiheessa Saariselän rinnealueen asemakaavan kunnallistekniikan toteutuksen rahoituksesta.

Tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000 €)	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
Talous					
Toimintatulot	71	260	80	80	80
Toimintamenot	-58	-50	-52	-53	-55
Toimintakate	12	210	29	27	25

Talousarvion perustelut

Saariselän kehittämisrahaston tuotto-odotus perustuu Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisiin maankäyttökorvaussopimukseen tai vastaaviin Saariselkään liittyviin sopimukseen. Saariselän kiinteistökaupan kehittyminen vaikuttaa merkittävästi Saariselän kehittämisrahaston taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Investointihankkeet koko suunnittelukaudelle selvitetään tämän asiakirjan investointiosassa.

TULOSLASKELMA

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos TA 2023 / TA 2024
SAARISELÄN KEHITTÄMISRAHASTO						
(taseyksikkö)						
TOIMINTATULOT	70 500	260 000	80 000	80 000	80 000	-69,23 %
Muut toimintatuotot	70 500	260 000	80 000	80 000	80 000	-69,23 %
TOIMINTAMENOT	-58 054	-50 462	-51 500	-52 994	-54 901	2,06 %
Palvelujen ostot	-58 054	-50 462	-51 500	-52 994	-54 901	2,06 %
TOIMINTAKATE	12 446	209 538	28 500	27 006	25 099	-86,40 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-7 223	-5 000	-5 000			%
Korkomenot	-7 223	-5 000	-5 000			%
VUOSIKATE	5 223	204 538	23 500	27 006	25 099	-88,51 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-285 007	-292 200	-206 000	-180 000	-170 000	-29,50 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-285 007	-292 200	-206 000	-180 000	-170 000	-29,50 %
TILIKAUDEN TULOS	-279 784	-87 662	-182 500	-152 994	-144 901	108,19 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-279 784	-87 662	-182 500	-152 994	-144 901	108,19 %

4. TULOSLASKELMAOSA

4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit

Talousarvio ja -suunnitelma on valmisteltu seuraavien veroprosenttien pohjalta:

Tuloveroprosentti v. 2024 on 6,40.

Muutos nykyiseen tasoon on ainoastaan se, että tuloveroprosentit tulee nyt ilmoittaa kymmenen prosenttiyksikön tarkkuudella entisen sadasosan sijaan.

Kiinteistöveroprosentit v. 2024:

1. yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35 % (maa-alueet 1,35 %)
2. vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 %
3. muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15 %
4. rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00 %
5. yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
6. voimalaitosrakennuksen veroprosentti on yleinen kiinteistöveroprosentti

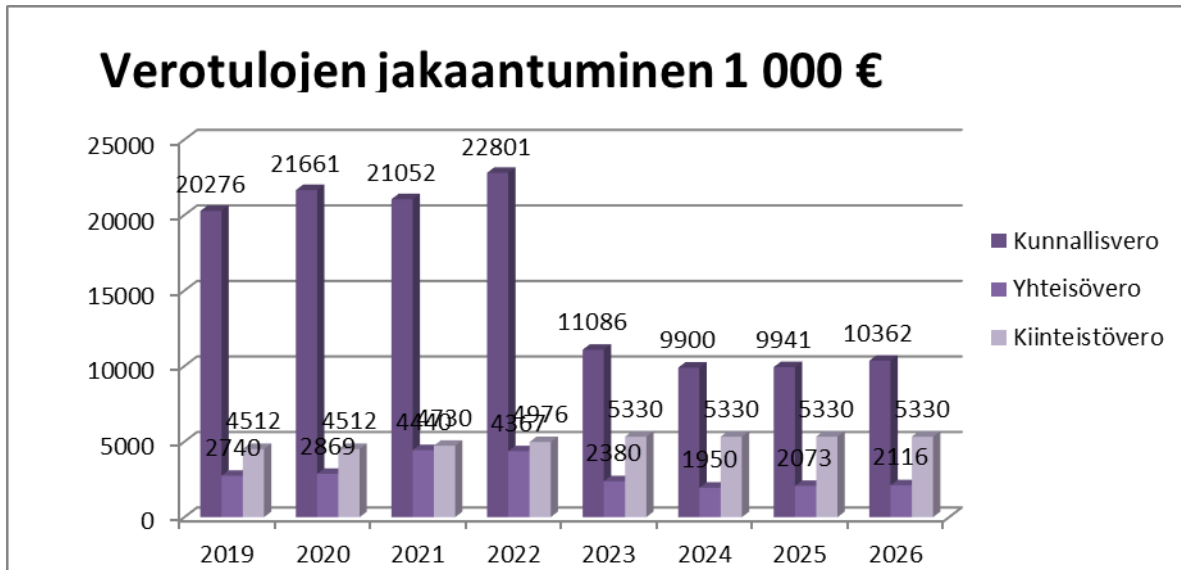
Verotuloja arvioidaan ensi vuonna kertyvän kaikkiaan n. 17,2 milj. euroa. Kunnallisveroa (ansio- ja pääomaverotuloa) arvioidaan kertyvän n. 9,9 milj. euroa. Yhteisöveroa arvioidaan saatavan n. 2 milj. euroa. Kiinteistöveroa saataneen saman verran kuin kuluvana vuonna eli n. 5,3 milj. euroa.

Inari

1 000 €

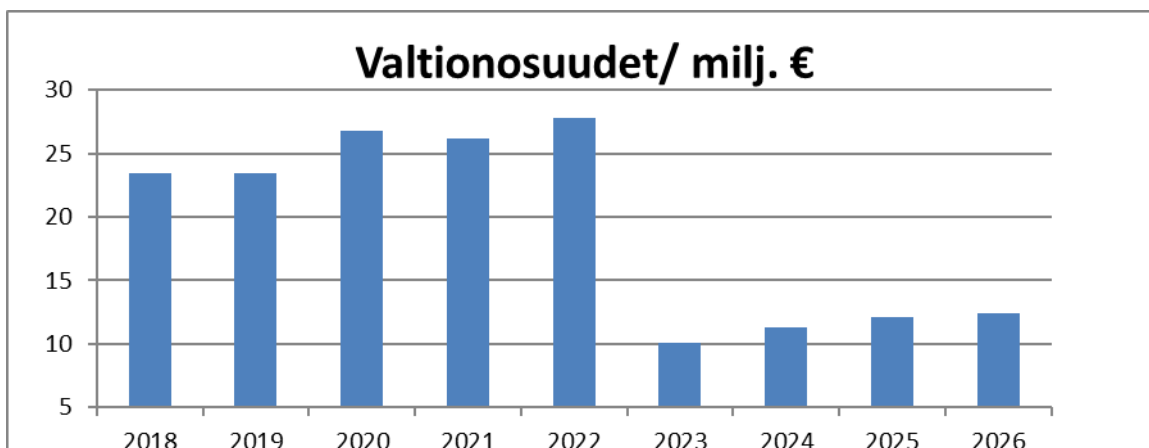
Yhteenveto						
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	21 052	22 801	11 086	9 887	9 941	10 362
<i>Muutos %</i>	0,4	8,3	-51,4	-10,8	0,5	4,2
Yhteisövero	4 440	4 367	2 380	1 943	2 073	2 116
<i>Muutos %</i>	46,0	-1,6	-45,5	-18,4	6,7	2,1
Kiinteistövero	4 730	4 976	5 306	5 330	5 330	5 330
<i>Muutos %</i>	11,9	5,2	6,6	0,4	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	30 223	32 144	18 773	17 161	17 345	17 808
<i>Muutos %</i>	7,0	6,4	-41,6	-8,6	1,1	2,7

4.2 Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton mukaan Inarissa kertyvän ensi vuodelle n. 11,4 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle valtionosuuksia on arvioitu saatavan n. 10,1 milj. euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2024 valtionosuusrahoituksesta saadaan perinteisesti joulukuun lopussa. Vuosien 2025 ja 2026 valtionosuuksiin sisältyy TE – palveluiden siirtyminen kunnan järjestettäväksi.

4.3 Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot ovat koko suunnittelukaudella keskimäärin n. 1,7 milj. euron tasolla. Rakennusten tasearvojen alakirjauksia ei seuraaville vuosille ole suunniteltu. Alle 10 000 euron hankintoja ei oteta poistopohjaan.

	TP 2022	Muutettu TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos 2023 / 2024
TULOSLASKELMA ulkoinen koko kunta						
INARI						
TOIMINTATUOTOT	10 816 898	6 823 691	6 692 298	6 694 836	6 813 393	-1,93%
Myyntituotot	1 726 143	189 269	233 397	241 673	250 357	23,31%
Maksutuotot	3 318 095	720 118	627 750	698 666	723 818	-12,83%
Tuet ja avustukset	3 831 553	2 417 014	2 593 381	2 577 171	2 557 588	7,30%
Muut toimintatuotot	1 941 107	3 497 290	3 237 770	3 177 326	3 281 630	-7,42%
TOIMINTAKULUT	-66 568 797	-31 691 114	-33 124 662	-34 778 901	-35 955 077	4,52%
Henkilöstökulut	-29 295 009	-15 971 127	-16 611 133	-17 223 653	-17 878 128	4,01%
Palvelujen ostot	-26 734 340	-8 566 114	-9 766 869	-10 449 657	-10 778 497	14,02%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 579 608	-2 641 902	-2 766 687	-2 843 515	-2 945 881	4,72%
Avustukset	-2 678 862	-1 142 654	-1 051 986	-814 107	-817 855	-7,93%
Muut toimintakulut	-2 280 978	-3 369 317	-2 927 987	-3 447 969	-3 534 716	-13,10%
TOIMINTAKATE	-55 751 899	-24 867 423	-26 432 364	-28 084 065	-29 141 684	6,29%
VEROTULOT	32 146 414	17 042 000	17 200 000	17 400 000	18 000 000	0,93%
VALTIONOSUUEDET	27 756 711	10 149 700	11 440 000	12 130 000	12 440 000	12,71%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 430 363	935 760	816 760	836 760	836 760	-12,72%
Korkotuotot	120 346	149 760	125 000	125 000	125 000	-16,53%
Muut rahoitustuotot	1 420 034	915 000	878 000	878 000	878 000	-4,04%
Korkokulut	-95 775	-125 000	-175 240	-160 240	-160 240	40,19%
Muut rahoituskulut	-14 241	-4 000	-11 000	-6 000	-6 000	175,00%
VUOSIKATE	5 581 590	3 260 037	3 024 396	2 282 695	2 135 076	-7,23%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 859 360	-2 416 020	-1 792 707	-1 700 000	-1 700 000	-25,80%
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 128 926	-1 948 000	-1 792 707	-1 700 000	-1 700 000	-7,97%
Arvonalentumiset	-1 730 434	-468 020				-100,00%
TILIKAUDEN TULOS	1 722 229	844 017	1 231 689	582 695	435 076	45,93%
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	36 674	-39 607	59 146	55 362	51 915	-249,33%
Rahastojen muutos	36 674	-39 607	59 146	55 362	51 915	-249,33%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 758 903	804 410	1 290 835	638 057	486 991	60,47%

5. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Hanketavoitteet

Hankekohtaisissa tavoitemäärittelyksissä tulee selvittää, onko kyse uus-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Lisäksi tulee esittää, tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäämistä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Investointituloissa tulee eritellä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023 - 2026

Kunnanhallitus

Maa-alueiden uushankinta	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Maa-alueiden myynti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	150 000	150 000	150 000	150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Taloudokumentointi	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-35 000	0	0
Investoinnit netto	0	-35 000	0	0

Hanketavoitteet:

Taloudokumenttien yhtenäistäminen ja modernisointi

Tiaisen sauna	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-15 000	0	0
Investoinnit netto	0	-15 000	0	0

Hanketavoitteet:

Saunarakennuksen kunnostus

Kunnanhallitus yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	-200 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	0	-50 000	0	0

Sivistyslautakunta

Sevettijärven uusi koulu / ensikertainen kalustus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-80 000	-80 000	0	0
Investoinnit netto	-80 000	-80 000	0	0

Hanketavoitteet:

Ei toteudu v.2023. Siirto vuodelle 2024.

Ivalon päiväkotikalusto	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-50 000	0	0
Investoinnit netto	0	-50 000	0	0

Hanketavoitteet:

Peruskaluston päivitys.

Kirjaston modernisointi 2024-2025	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-40 000	0	0
Investoinnit netto	0	-40 000	0	0

Hanketavoitteet:

Peruskaluston päivitys.

Ivalon kuntosalin välineistön päivittäminen	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kuntosali välineistön päivitys.

Vapaa-aikatoimi, jäänhoitokoneen akut	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-10 000	0	0
Investoinnit netto	0	-10 000	0	0

Hanketavoitteet:

Vanhojen akkujen mahdollinen vaihto.

Sivistyslautakunta yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-80 000	-200 000	0	0
Investoinnit netto	-80 000	-200 000	0	0

Tekninen lautakunta

Budjetointikohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-1 200 000	-800 000	-1 200 000	-1 200 000
Investoinnit netto	-1 200 000	-800 000	-1 200 000	-1 200 000

Hanketavoitteet:

Juutuanvaaran asemakaavalaajennus

Päällystystyöt	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

sis.ed.

Inarin katualueet uusi projekti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

sis.ed.

Katuvalot uusi projekti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

sis.ed.

Ivalon katujen saneeraus uusi projekti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-400 000	0	0	0
Investoinnit netto	-400 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Sudentien loppuosan, Porotien ja Vasantien saneeraus.

Nellimin satama	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	-200 000
Investoinnit netto	0	0	0	-200 000

Hanketavoitteet:

Suunnitteluvaiheessa

Inarin satama	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	-200 000	-500 000	0
Investoinnit netto	-150 000	-200 000	-500 000	0

Hanketavoitteet:

Pienvene/vierasvene -paikkojen lisääminen

Sudentien jatko, Peuratie, Vasantie	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

SISÄLTYY Budjetoitinkohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen

Mukkavuopajan virkistysalue	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	50 000	0	0
Investointikulut	-100 000	-100 000	-50 000	0
Investoinnit netto	-100 000	-50 000	-50 000	0

Hanketavoitteet:

Perhepuiston kaksi toiminta-aluetta:
liikuntapainotteinen
seikkailuleikkialue sekä pelailualue.

Inarin urheilualueen kunnostus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-50 000	-50 000	-50 000	0
Investoinnit netto	-50 000	-50 000	-50 000	0

Hanketavoitteet:

Yleisilmeen kohotusta toimintojen parannusta
yhtäaikaisesti uuden koulun käyttöönoton kanssa

Inarin Vuopajanniemi	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-50 000	0	0	0
Investoinnit netto	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

ei toteutettavaa suunnitelmaa

Varavoimakone	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-77 000	0	0	0
Investoinnit netto	-77 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

valmis 2023

Jänkkävaaran ulkoilun alueen kunnostus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	-100 000
Investoinnit netto	0	0	0	-100 000

Hanketavoitteet:

Suunnittelu käynnistetään liikuntapaikan kehittämisellä

Moottorikelkat	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-69 000	0	0
Investoinnit netto	0	-69 000	0	0

Hanketavoitteet:

Moottorikelkat 3 kpl (kunnan ylläpitämät ladut, kelkka-
reitit/-urat sekä valvottavat kohteet)

Mönkijä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-11 000	0	0
Investoinnit netto	0	-11 000	0	0

Hanketavoitteet:

Mönkijä päivittäiseen käyttöön

Inarin kuntoportaat	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-50 000	0	0
Investoinnit netto	0	-50 000	0	0

Hanketavoitteet:

Toteutetaan kuntoportaat Inarin Onnenkukkulalle

Tekninen lautakunta yhteensä				
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	50 000	0	0
Investointikulut	-2 027 000	-1 280 000	-1 800 000	-1 500 000
Investoinnit netto	-2 027 000	-1 230 000	-1 800 000	-1 500 000

Ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkäritalon kalustus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-30 000	0	0
Investoinnit netto	0	-30 000	0	0

Hanketavoitteet:

Eläinlääkäritalon kalustus

Ympäristöterveydenhuolto yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-30 000	0	0
Investoinnit netto	0	-30 000	0	0

Kalatalouden kehittämisrahasto

Kalahallin laajennus, siirto vuodelta 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	149 000	313 600	0	0
Investointikulut	-329 000	-392 000	0	0
Investoinnit netto	-180 000	-78 400	0	0

Hanketavoitteet:

Laajennus siirtyy vuodelle 2024

Massakone	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	48 000	48 000	0	0
Investointikulut	-60 000	-60 000	0	0
Investoinnit netto	-12 000	-12 000	0	0

Hanketavoitteet:

Siirtyy vuodelle 2024

Pakastekontti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	6 000	0	0
Investointikulut	-10 000	-10 000	0	0
Investoinnit netto	-10 000	-4 000	0	0

Hanketavoitteet:

Siirtyy vuodelle 2024

Kalatalouden kehittämisrahasto yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	197 000	367 600	0	0
Investointikulut	-399 000	-462 000	0	0
Investoinnit netto	-202 000	-94 400	0	0

Tilapalvelu liikelaitos

Inarinsaamen kielipesä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	200 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	200 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2023 ei toteudu

Sääsuojahalli	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-20 000	-10 000	-10 000	0
Investoinnit netto	-20 000	-10 000	-10 000	0

Hanketavoitteet:

2023 ei toteudu

Hiihtokeskus halli	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-180 000	0	0	0
Investoinnit netto	-180 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kunnantalo	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-200 000	-2 000 000	-2 500 000
Investoinnit netto	0	-200 000	-2 000 000	-2 500 000

Hanketavoitteet:

2024: peruskorjauksen suunnittelu ja tutkimukset

2025: peruskorjaus

Toimintakeskus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-50 000	0
Investoinnit netto	0	0	-50 000	0

Hanketavoitteet:

2025: vesikaton uusiminen

Kirjasto	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-50 000	0
Investoinnit netto	0	0	-50 000	0

Hanketavoitteet:

2025: vesikatkon uusiminen

Ivalon vanhan lukiorakennuksen muutos	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-750 000	0	0	0
Investoinnit netto	-750 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2023 ei toteudu

Ivalon vuoropäiväkoti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-200 000	0	0	0
Investoinnit netto	-200 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2023 ei toteudu

Inarin koulun lisätila B	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-200 000	0	0
Investoinnit netto	0	-200 000	0	0

Hanketavoitteet:

2024: muutokset päiväkotikäyttöön

Budjetointikohde / korjausinv / pienet hankkeet	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-155 000	-55 000	0	0
Investoinnit netto	-155 000	-55 000	0	0

Hanketavoitteet:

2024: suunnittelemttomien hankkeiden investointimääräraha, voidaan käyttää myös siirtomäärärahana.

Inarin saamenkielinen päiväkotirakennus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-2 250 000	0	0
Investoinnit netto	0	-2 250 000	0	0

Hanketavoitteet:

2024: ps ja ism päiväkoti (4 ryhmää)

Eläinlääkäritalo	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-75 000	0	0
Investoinnit netto	0	-75 000	0	0

Hanketavoitteet:

2024: tilamuutokset ja lattian uusinta

Sevettijärven uusi koulurakennus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-1 500 000	0	0
Investoinnit netto	0	-1 500 000	0	0

Hanketavoitteet:

Sevettijärven uuden koulurakennuksen rakentaminen

Tilapalvelu liikelaitos yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	200 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-1 305 000	-4 290 000	-2 110 000	-2 500 000
Investoinnit netto	-1 105 000	-4 290 000	-2 110 000	-2 500 000

Saariselän kehittämisrahasto

Saariselän keh.rahasto / Maa-alueiden myynti	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	100 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Maa-alueiden myynti

Rinnealueen kunnallistekniikka	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-300 000	0	0	0
Investoinnit netto	-300 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Asfaltointeja, katuvaloja asemakaava-alue

Saariselän kuutamoladun ja Prospektorin valaistus	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	50 000	15 000	0	0
Investointikulut	-175 000	-175 000	0	0
Investoinnit netto	-125 000	-160 000	0	0

Hanketavoitteet:

2023 ei toteudu

Kaunispään Loimurinne	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-350 000	0	0
Investoinnit netto	0	-350 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kaunispään Huipun pohjoispuolen hotellikortteliin johtavan kadun rakentaminen

Trail Park Saariselkä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-87 750	-87 750	0
Investoinnit netto	0	-87 750	-87 750	0

Hanketavoitteet:

Hankkeen kuntaosuus 30 %, kahdelle vuodelle
Lähipyöräreittejä Saariselälle.

Saariselän kehittämisrahasto yhteensä	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot	100 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	50 000	15 000	0	0
Investointikulut	-475 000	-612 750	-87 750	0
Investoinnit netto	-325 000	-597 750	-87 750	0

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Investointituotot, omaisuuden myynti	450 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	247 000	432 600	0	0
Investointikulut	-4 436 000	-7 074 750	-4 147 750	-4 150 000
Investoinnit netto	-3 739 000	-6 492 150	-3 997 750	-4 000 000

6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Suunnittelukauden 2024 – 2026 nettoinvestointien määrä keskimäärin on n. 4,8 milj. euroa.

Ensi vuonna nettoinvestoinnit ovat n. 6,5 milj. euroa. Vuonna 2024 on varauduttu pitkäaikaisen lainanottoon 2 milj. euroa. Myös suunnitteluvuosille on suunniteltu lainanottoa 1 milj. euroa vuotta kohden. Lyhytaikaista korotonta tilapäislainaa on edellisten vuosien tapaan varauduttu antamaan mahdollisiin kylien kehittämishankkeisiin yhteensä 0,2 milj. euroa. Kunnanhallitus voi erillispäätöksillä antaa tilapäislainoja mm. kylien EU- tai muihin hankkeisiin.

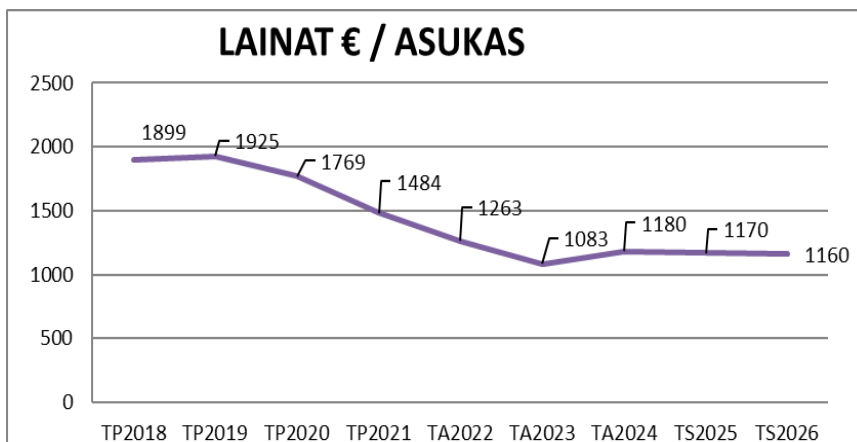
Suunnitelman mukaisia pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ensi vuonna on yhteensä n. 1,3 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä ensi vuoden lopussa on n. 8,3 milj. euroa eli 1 180 €/asukas, mikä on edelleen reippaasti alle valtakunnan tason. Manner-Suomessa tunnusluku on keskimäärin 3 377. Inarin konsernin lainakanta vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 6 322/asukas. Manner-Suomen vastaava luku oli keskimäärin 7 871 €/asukas. Leasingvuokravastuut kunnassa ovat korkealla tasolla, vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan n. 25 milj. euroa. Inariin valmistuva uusi koulu kasvattaa vastuita entisestään.

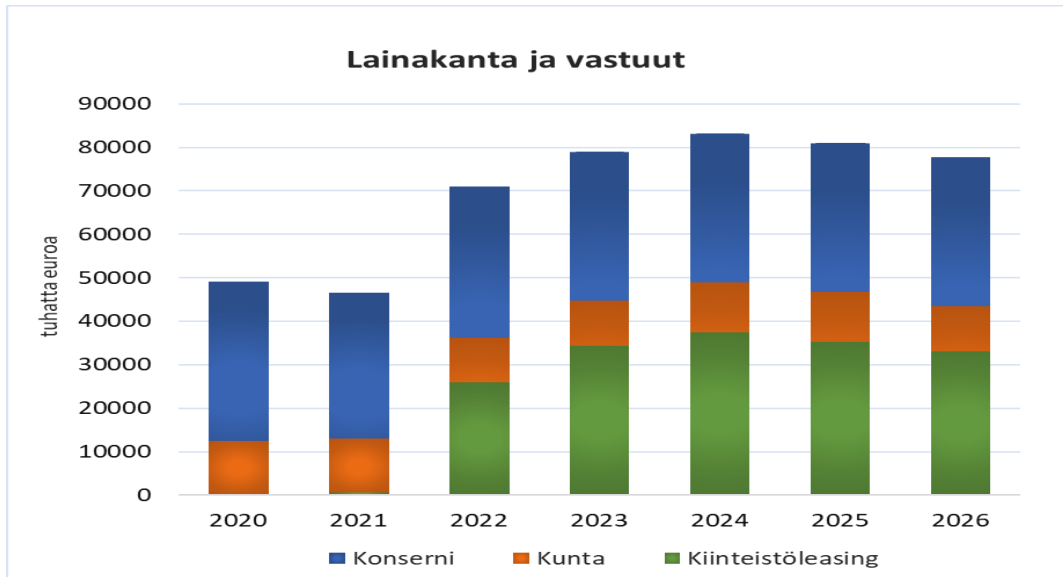
Tavoitteena on kunnan kassan pitäminen riittävän vahvana. Ensi vuonna kunnan maksuvalmius on n. 90 päivää. Maksuvalmiuden hoidon kannalta riittävänä voidaan pitää noin kahden viikon kassan riittävyttä.

Tunnusluku *lainanhoitokate* kertoo tulorahoituksen riittävyyden lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Hyvä, kun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1-2. Jos arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Ensi vuonna Inarin lainanhoitokatteen tunnusluku on 2,1 eli hyvällä tasolla.

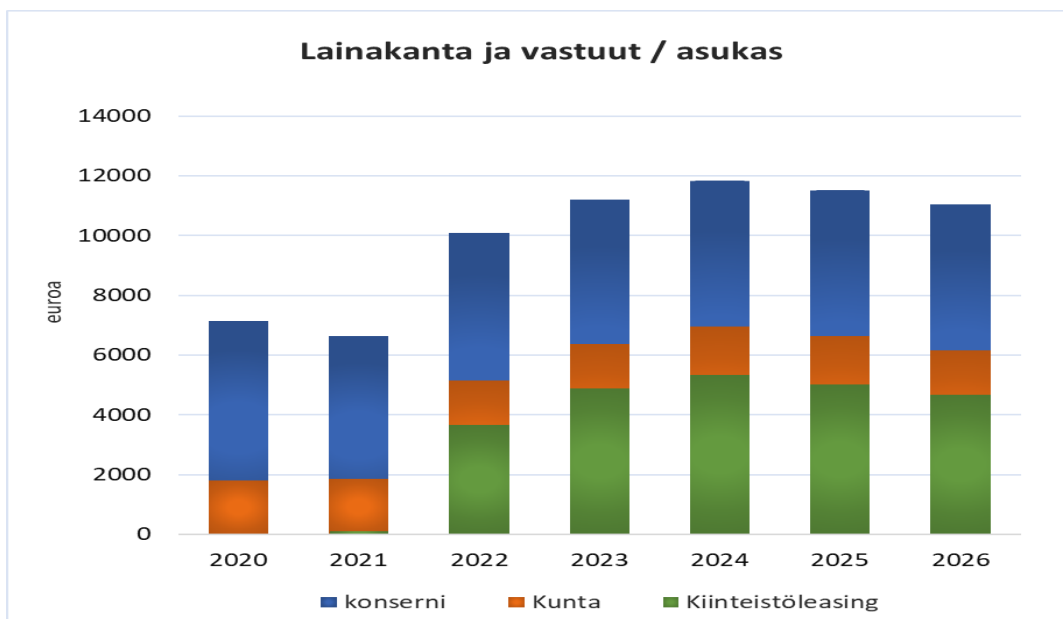
INARIN KUNTA					
Rahoituslaskelma 2024-2026	2022 tp	2023 ta	2024 ta	2025 ts	2026 ts
	€	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 581 590	3 260 037	3 024 398	2 282 696	2 135 076
Peruskunta	5 520 454	3 218 734	2 528 399	1 920 866	1 783 579
Tilapalvelu liikelaitos	249 648	-282 842	451 644	315 185	308 313
Ruokapalvelu liikelaitos	-238 454				
Kalatalouden kehittämisrahasto	44 719	119 607	20 855	19 638	18 085
Saariselän kehittämisrahasto	5 223	204 538	23 500	27 007	25 099
Satunnaiserät					
Tulorahoituksen korjauserät	-186 934				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 874 119	-4 436 000	-7 074 750	-4 147 750	-4 150 000
Peruskunta	-1 773 753	-2 257 000	-1 710 000	-1 950 000	-1 650 000
Tilapalvelu liikelaitos	-976 848	-1 305 000	-4 290 000	-2 110 000	-2 500 000
Ruokapalvelu liikelaitos	-64 802				
Kalatalouden kehittämisrahasto	-58 716	-399 000	-462 000	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	0	-475 000	-612 750	-87 750	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56 959	247 000	432 600	0	0
Peruskunta	56 959		50 000		
Tilapalvelu liikelaitos	0				
Kalatalouden kehittämisrahasto	0	197 000	367 600		
Saariselän kehittämisrahasto	0	50 000	15 000		
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov.tulo	416 992	450 000	150 000	150 000	150 000
Peruskunta	416 992	150 000	150 000	150 000	150 000
Saariselän kehittämisrahasto	0	100 000			
Tilapalvelu liikelaitos	0	200 000			
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 994 487	-478 963	-3 467 752	-1 715 054	-1 864 924
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset	-465 233				
Antolainasaamisten vähennykset	414 869	200 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0	2 000 000	1 000 000	1 000 000
Peruskunta	0		1 000 000		
Tilapalvelu liikelaitos	0		1 000 000	1 000 000	1 000 000
Saariselän kehittämisrahasto	0				
Lyhytaik.lainojen lisäys peruskunta	0				
Pitkäaik.lainojen vähennys	-1 513 341	-1 297 736	-1 292 142	-1 059 856	-1 059 856
Peruskunta	-604 398	-432 808	-416 686	-390 000	-390 000
Tilapalvelu liikelaitos	-726 343	-682 328	-692 856	-669 856	-669 856
Saariselän kehittämisrahasto	-182 600	-182 600	-182 600	0	0
Lyhytaik. lainojen muutos	-119 059				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu	3 242				
Vaihto-omaisuuden muutos	179 717				
Saamisten muutos	-379 296	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Korottomien velkojen muutos	533 552				
Rahoituksen rahavirta	-1 345 548	-1 097 736	1 107 858	340 144	340 144
RAHAVAROJEN MUUTOS					
Lainakannan muutos	1 648 939	-1 576 699	-2 359 894	-1 374 910	-1 524 780
Lainakanta 31.12.	8 888 653	7 590 917	8 298 775	8 238 919	8 179 063
Asukkaita 31.12.	7 036	7 010	7 030	7 040	7050
KUNTALAINA €/ASUKAS	1 263	1 083	1 180	1 170	1 160
Kassavarat 1.1.	11 141 842	12 790 781	11 214 082	8 854 188	7 479 278
Kassavarat 31.12.	12 790 781	11 214 082	8 854 188	7 479 278	5 954 498
Kassan riittävyys, pv	65	113	95	84	65
Lainanhoitokate	3,53	2,38	2,61	2,71	2,31

LAINAKANTA	PERUSKUNTA	TILAPALVELU	SAARISELÄN KEHITT.RAH.	KOKO KUNTA YHTEENSÄ	Asukkaita	per/as
2023 - 2026	€	€	€	€		€/as
TP 2018	3 942 206	6 400 742	2 775 600	13 118 548		1 899
TP 2019	3 160 888	7 526 454	2 593 000	13 280 342		1 925
TP 2020	3 154 890	8 250 073	730 400	12 135 363		1 768
TP 2021	2 343 892	7 510 302	547 800	10 401 994		1 484
TP 2022	1 739 494	6 783 959	365 200	8 888 653		1 263
v. 2023						
*lyhennykset 2023	-432 808	-682 328	-182 600	-1 297 736		
*lainanotto 2023				0		
31.12.2023	1 306 686	6 101 631	182 600	7 590 917	7010	1 083
v. 2024						
*lyhennykset 2024	-416 686	-692 856	-182 600	-1 292 142		
*lainanotto 2024	1 000 000	1 000 000		2 000 000		
31.12.2024	1 890 000	6 408 775	0	8 298 775	7030	1 180
v. 2025						
*lyhennykset 2025	-390 000	-669 856		-1 059 856		
*lainanotto 2025		1 000 000		1 000 000		
31.12.2025	1 500 000	6 738 919	0	8 238 919	7040	1 170
v. 2026						
*lyhennykset 2026	-390 000	-669 856		-1 059 856		
*lainanotto 2026		1 000 000		1 000 000		
31.12.2026	1 110 000	7 069 063	0	8 179 063	7050	1 160

Vuokravastuut kasvavat edelleen Inarin koulun valmistuttua ensi vuonna. Vuodesta 2025 vastuiden määrä vähitellen alkaa laskea mm. vuotuisten kiinteistöleasingvuokrien maksujen käynnistyttyä täysimääräisiksi myös Inarin koulun osalta.

Esitys euroa / asukas. Myös vuonna 2023 käytetty vuoden 2022 lopullista asukasmäärää (7047). Tunnusluku vuosina 2024 – 2026 laskettu talousarviossa käytetyillä asukasmäärien tavoitearvoilla.

7. HENKILÖSTÖOHJELMA

HENKILÖSTÖOHJELMA 2024

	Lukumäärä		Lukumäärä	2025	2026
	TP2022	TA 2023			
KUNNANHALLITUS					
kunnanjohtaja	1	1	1		
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1	1	1	1	1
HALLINTO-OSASTO					
Hallinto					
hallintojohtaja	1	1	1		
viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö	1	1	1		
tiedonhallinnan asiantuntija	1	1	1		
taluspäällikkö	1	1	1		
taloussuunnittelija	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	3	3	2		
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1		
atk-päällikkö	1	1	1		
harjoittelija (3 kk)					
ELINVOIMAPALVELUT					
elinkeinojohtaja*	1				
kehitysjohtaja*		1	1		
kehittämiskoordinaattori	1	1	1		
kv. asioiden koordinaattori**	1	1	1		
yrittäjäneuvoja	1	1	1		
* nimikkeen muutos					
**nimikemuutos valmistelussa					
HALLINTO-OSASTO YHTEENSÄ	15	15	14	14	14
SIVISTYSOSASTO					
Hallinto					
sivistysjohtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1		
sosiaalityöntekijä	1	-1			
psykologi	1	-1			
Yhteensä	5	3	3	3	3
Perusopetus					
rehtori	1,5	1,5	1,5		
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5		
toimistosihteeri	2,5	2,5	2,5		

	Lukumäärä		Lukumäärä			
	TP2022	TA 2023	TA 2024	2025	2026	
opettajaviranhaltija	69	69	69			
joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamenkielen opetuksessa	6	6	6			
joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamenkielen opetuksessa	1	1	1			
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	8	9	9			
tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1			
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	1	1	1			
koulunkäynninohjaaja	14	14	14			
virastomestari		1	1			
Yhteensä	88,5	89,5	89,5	89,5	89,5	
Tilapäinen määräaikainen henkilöstö						
tuntiopettaja (päätoiminen)	8	6	7			
* joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	1	2	3			
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamen kielen opetuksessa			1			
koulunkäynninohjaaja	7	4,5	4			
Lukio						
rehtori	0,5	0,5	0,5			
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5			
toimistos sihteeri	0,5	0,5	0,5			
opettajaviran haltija	8	8	8			
Yhteensä	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	
Kansalaisopisto						
rehtori	1	1	1			
opettajaviran haltija	1	1	1			
suunnittelija-opettaja	1	1	1			
tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	4			
Yhteensä	8	8	7	7	7	
Kirjasto						
kirjastotoimen johtaja	1	1	1			
kirjastonhoitaja	2	2	2			
kirjastovirkailija	3	3	3			
kuljettaja-virkailija	1	1	1			
Yhteensä	7	7	7	7	7	
Kulttuuritoiminta						
kulttuurisihteeri	1	1	1			

	Lukumäärä	Lukumäärä			
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	2025	2026
Yhteensä	1	1	1	1	1
Vapaa-aikatoimi					
vapaa-aikasihteeri	1	1	1		
erityisryhmien liikunnanohjaaja	1	1	1		
uinninvalvoja-uimaopettaja	1	1	1		
liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2		
nuoriso-ohjaaja	2	2	2		
viestintäpajan toiminnanohjaaja	1	1	1		
etsivän nuorisotyön ohjaaja	1	1	1		
Työvalmentaja			1		
Yhteensä	9	9	10	10	10
määräaikainen liikunnanohjaaja	1	1	1		
Varhaiskasvatus					
varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1		
varhaiskasvatussyksikön johtaja	1	1	1		
varh.kasv. erityisopettaja	1	1	1		
toimistos sihteeri	2	2	2		
Päiväkodit					
päiväkodinjohtaja	3	3	3		
varh.kasv. opettaja	15	15	15		
varh.kasv. Erityisopettaja	1	2	2		
varh.kasv. Sosionomi		1	1		
ryhmäavustaja*	4	4	0		
ryhmäohjaaja*			4		
*nimikkeen muutos 1.1.2024					
lastenhoitaja **	19	21	24		
joista 2 pohj.saamenkiel. pk.ryhmässä					
**3 pph toimen muutos lastenhoitajaksi					
päiväkotiapulainen	1	1	1		
joista 0,5 pohj.saamenkiel.pk.ryhmässä					
keittäjä-päiväkotityöntekijä	1	1	1		
Perhepäivähoito ja kielipesät					
perhepäivähoitaja ***	13	11	8		
joista 2 koltansaamenkiel.kielipesässä ja					
8 inarinsaam.kiel. Kielipesässä					
lastenhoitaja	13	13	13		
varhaiskasvatuksen opettaja	2	2	2		
joista 1 inarinsaam.kiel.kielipesässä					
Varhaiskasvatus yhteensä	77	79	79	79	79

	Lukumäärä	Lukumäärä			
	TP 2022	TA 2023	TA 2024	2025	2026
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	205	206	206	206	206
TEKNINEN OSASTO					
Hallinto					
tekninen johtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri*	1	1	0		
Yhteensä	3	3	2	2	2
Rakennusvalvonta					
rakennustarkastaja	1	1	1		
tarkastusinsinööri	1	1	1		
lupasihteeri	1	1	1		
suunnitteluinsinööri	0,5	0,5	0		
Yhteensä	3,5	3,5	3	3	3
Yhdyskuntasuunnittelu					
kaavoitusinsinööri	1	1	1		
mittausinsinööri	1	1	1		
kaavasuunnittelija	2	2	2		
suunnitteluavustaja*			1		
Yhteensä	4	4	5	5	5
Yhdyskuntarakentaminen					
maanrakennusmestari	1	1	1		
reittimestari	1	1	1		
suunnitteluinsinööri	0,5	0,5	1		
kunnossapitoinsinööri		1	1		
varastonhoitaja-työvalmentaja	1	1	1		
kunnossapitotyöntekijä	7	7	7		
Yhteensä	10,5	11,5	12	12	12
* toimistosihteerin toimi muutetaan suunnitteluavustajaksi					
Ympäristöterveydenhoito					
Inari ja Utsjoki v. 2008 -isäntäkuntana Inari					
vastaava praktikko eläinlääkäri			1		
eläinlääkäri	3	4	3		
terveydensuojelutarkastaja	2	2	2		
Maaseututoimi					
maataloussihteeri	1	1	1		
Yhteensä	6	7	7	7	7

Lukumäärä Lukumäärä

TP 2022 TA 2023 TA 2024 2025 2026

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	27	29	28	29	29
---------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

TILAPALVELU-LIIKELAITOS					
--------------------------------	--	--	--	--	--

kiinteistöpäällikkö	1	1	1		
projekti-insinööri**	1	1	0		
toimitilainsinööri**			1		
rakennuttajainsinööri määräaik.		1	1		
**nimikkeen muutos					
TILAPALVELU-LIIKELAITOS YHTEENSÄ	2	3	3	3	3

HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	250	254	252	253	253
----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Muutos henkilöä		4	-2	1	
muutos, %		1,60	-0,79	0,40	